

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of mazowieckie voivodship in 2018

Urząd Statystyczny w Warszawie Statistical Office in Warsaw

Warszawa Warsaw 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Warszawie, Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Warsaw, Mazovian Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Bieńkowska, Edyta Błaszczak, Anna Cacko, Iwona Cieciora, Aneta Czyżkowska, Edyta Kaźmierczak, Justyna Kotowoda, Teresa Kwiecień, Hanna Murawska, Iwona Sońta, Dorota Sułkowska

Kierujący

Supervisor

Tomasz Zegar

Tłumaczenie

Translation

Agnieszka Gromek-Żukowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Daniel Koźmiński, Grzegorz Stępień, Łukasz Zieliński

ISSN 2084-6886

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<https://warszawa.stat.gov.pl/SIM8XtOB7e>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data please indicate source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu kolejną edycję rocznego „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego”. Publikacja ta należy do systemu analitycznych opracowań regionalnych realizowanych przez resort statystyki publicznej, do których zaliczono również wydawany z częstotliwością miesięczną „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” oraz z częstotliwością kwartalną „Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego”.

Niniejsze opracowanie składa się z części analitycznej i tabelarycznej, które zawierają zestaw informacji charakteryzujących takie aspekty życia społeczno-gospodarczego regionu, jak: stan i struktura ludności, rynek pracy, wynagrodzenia, emerytury i renty, ceny, rolnictwo, produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa, budownictwo mieszkaniowe, rynek wewnętrzny, wyniki finansowe i nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw. W tekście analitycznym, oprócz tablic i wykresów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

Dane zgrupowane w 13 rozdziałach tematycznych dotyczą lat 2010–2018. Na początku opracowania zamieszczono opis podstawowych tendencji zachodzących w różnych dziedzinach społecznych i gospodarczych oraz przedstawiono województwo na tle kraju i pozostałych województw. Uwagi ogólne znajdują się na końcu publikacji.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze wydawnictwo dostarczy szeregu interesujących informacji o województwie mazowieckim. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji *Raportu*.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, maj 2019 r.

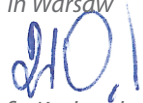
Preface

The Statistical Office in Warsaw presents the next edition of a yearly "Report on socio-economic situation of Mazowieckie voivodship". The publication is included in the analytical system of regional studies produced by official statistics, which also includes monthly issued "Communique on socio-economic situation of Mazowieckie voivodship" as well as quarterly published "Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship".

This publication contains analytical and tabular part, which comprise a set of information on such aspects of socio-economic life of the region as: size and structure of population, labour market, wages and salaries, pensions, prices, agriculture, sold production of industry and construction, housing construction, internal market, financial results and investment outlays of enterprises. The analytical part, apart from tables and charts, contains basic methodological explanations.

Data gathered in 13 thematic chapters concern the years 2010 to 2018. At the beginning of the publication a description of basic trends in various social and economic fields was presented, and the voivodship was also presented against the background of the country and other voivodships. General remarks can be found at the end of the publication.

I do hope that this publication will provide you with a range of interesting information on Mazowieckie voivodship. At the same time I would like to ask for comments and suggestions which will help contribute to the contents of subsequent editions of the Report.

Director
of the Statistical Office
in Warsaw

Zofia Kozłowska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa.....	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych.....	7
<i>Symbols</i>	
Ważniejsze skróty	7
<i>Major abbreviations</i>	
Synteza.....	8
<i>Executive summary.....</i>	<i>11</i>
Województwo na tle kraju.....	14
<i>Voivodship against the background of the country</i>	
Województwo na tle pozostałych województw	15
<i>Voivodship against the background of the other voivodships</i>	
Podział i powierzchnia województwa	21
<i>Division and area of voivodship</i>	
Ludność	22
<i>Population</i>	
Rynek pracy	30
<i>Labour market</i>	
Przeciętne zatrudnienie	30
<i>Average paid employment</i>	
Bezrobocie rejestrowane.....	32
<i>Registered unemployment</i>	
Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności	39
<i>Labour Force Survey</i>	
Wynagrodzenia	46
<i>Wages and salaries</i>	
Świadczenia społeczne.....	49
<i>Social benefits</i>	
Ceny.....	54
<i>Prices</i>	
Rolnictwo.....	61
<i>Agriculture</i>	
Warunki agrometeorologiczne	61
<i>Agro-meteorological conditions</i>	
Produkcja roślinna	65
<i>Crop production</i>	
Pogłowie zwierząt gospodarskich	66
<i>Livestock</i>	
Skup produktów rolnych	67
<i>Procurement of agricultural products</i>	
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach.....	69
<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products</i>	
Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	73
<i>Gross, final and market agricultural output</i>	

	Str. <i>Page</i>
Przemysł..... <i>Industry</i>	76
Budownictwo..... <i>Construction</i>	81
Budownictwo mieszkaniowe..... <i>Housing construction</i>	85
Rynek wewnętrzny..... <i>Internal market</i>	92
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych..... <i>Financial results of non-financial enterprises</i>	96
Nakłady inwestycyjne..... <i>Investment outlays</i>	101
Uwagi ogólne..... <i>General notes</i>	104 107
Aneks..... <i>Appendix</i>	109

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
zł	złoty <i>zloty</i>
tys.	tysiąc <i>thousand</i>
mln	million <i>million</i>
g	gram <i>gram</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>
dt	decytona <i>deciton</i>
l	litr <i>litre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
kpl.	komplet <i>set</i>
szt.	sztuka <i>piece, unit</i>
pkt	punkt <i>point</i>
r/r y/y	rok do roku <i>year on year</i>
m.st.	miasto stołeczne <i>Capital City</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>Polish Classification of Activities</i>

Synteza

Ludność w 2018 r.

stopa przyrostu	+0,35% r/r
przyrost naturalny na 10 tys. ludności	3 osoby
ogólne saldo migracji na pobyt stały na 10 tys. ludności	31 osób

Województwo mazowieckie z roku na rok zaludnia się, przy czym w większym stopniu w wyniku ruchu migracyjnego niż ruchu naturalnego. W 2018 r. roczny przyrost ludności wyniósł 18,8 tys. osób.

Rynek pracy w 2018 r.

przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+3,6% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego	4,9%
wskaźnik zatrudnienia według BAEL	+0,7 p. proc. r/r
stopa bezrobocia według BAEL	-0,2 p. proc. r/r

W 2018 r. utrzymał się wzrost w skali roku przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw; relatywnie największy odnotowano w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Najwięcej osób zatrudnionych było w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

W poszczególnych miesiącach badanego roku zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba bezrobotnych ukształtowały się poniżej poziomu notowanego rok wcześniej; urzędy pracy rejestrowały mniej ofert zatrudnienia.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2018 r. odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia i współczynnika aktywności zawodowej, spadek stopy bezrobocia w ujęciu rocznym. Zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

Wynagrodzenia w 2018 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	+6,8% r/r
--	-----------

W 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym rosły szybciej niż w roku poprzednim. Przeciętne wynagrodzenie w województwie było najwyższe w kraju i stanowiło 119,5% średniego wynagrodzenia.

Świadczenia społeczne w 2018 r.

przeciętna miesięczna emerytura i renta	
ZUS	+4,6% r/r
KRUS	+2,4% r/r

Przeciętne emerytury i renty wypłacane w 2018 r. były wyższe niż w roku poprzednim, przy czym świadczenia wypłacane przez ZUS rosły szybciej niż świadczenia rolników indywidualnych. W ujęciu rocznym zwiększyła się liczba świadczeniobiorców ZUS, a zmniejszyła – osób pobierających świadczenia z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

Ceny w 2018 r.

cenę towarów i usług konsumpcyjnych	+1,6% r/r
-------------------------------------	-----------

W 2018 r. ceny detaliczne towarów i usług konsumpcyjnych rosły w ujęciu rocznym nieco wolniej niż przed rokiem. Najbardziej wzrosły ceny dotyczące transportu, a najmniej ceny towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania. Utrzymał się trwający od lat spadek cen odzieży i obuwia.

Rolnictwo w 2018 r.

zbiory	
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-0,6% r/r
rzepak i rzepik	-36,7% r/r
ziemniaki	-24,6% r/r
buraki cukrowe	+19,3% r/r
bydło	+2,6% r/r
trzoda chlewna	+25,7% r/r
skup produktów rolnych ogółem	+4,0% r/r
produkty roślinne	+2,5% r/r
produkty zwierzęce	+4,6% r/r

Produkcja zbóż, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków była niższa niż przed rokiem, natomiast produkcja buraków cukrowych – wyższa.

W czerwcu 2018 r. odnotowano wzrost w skali roku pogłowia bydła, trzody chlewnej i owiec oraz spadek pogłowia drobiu.

Producenci z województwa mazowieckiego dostarczyli do skupu więcej niż przed rokiem żyta, ziemniaków, żywca rzeźnego wieprzowego i drobiowego oraz mleka. Mniejsza była podaż pszenicy i żywca wołowego.

Na rynku rolnym średnie ceny podstawowych produktów roślinnych były wyższe niż w 2017 r., natomiast ceny produktów zwierzęcych – niższe.

Przemysł w 2018 r.

produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+9,2% r/r
---	-----------

Zwiększenie produkcji sprzedanej w 2018 r. wynikało głównie ze wzrostu przetwórstwa przemysłowego, które (w cenach bieżących) stanowiło 80,8% wartości sprzedaży produkcji ogółem. Wzrostowi produkcji (w ujęciu rocznym) towarzyszyło zwiększenie wydajności pracy i przeciętnego zatrudnienia. W 2018 r. przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie mazowieckim wytworzyły 20,0% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu (najwięcej w Polsce).

Budownictwo w 2018 r.

produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące)	+20,5% r/r
produkcja budowlano- -montażowa (ceny bieżące)	+13,2% r/r

W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Zwiększyło się przeciętne zatrudnienie oraz wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego. W 2018 r. produkcja sprzedana budownictwa stanowiła 31,1% produkcji sprzedanej budownictwa w kraju (najwięcej w Polsce).

Wyższa niż przed rokiem była produkcja budowlano-montażowa. Zwiększenie produkcji zanotowano w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne, w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz w jednostkach zajmujących się głównie budową budynków.

Budownictwo mieszkaniowe w 2018 r.

mieszkania oddane do użytkowania	+10,2% r/r
-------------------------------------	------------

Oddano do użytkowania więcej mieszkań niż rok wcześniej; przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była mniejsza niż w 2017 r. Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w 2018 r. w województwie w 77,5% skoncentrowane były w m.st. Warszawie i siedmiu graniczących z nią powiatach.

Sprzedaż w 2018 r.

sprzedaż detaliczna	+6,4% r/r
sprzedaż hurtowa	+12,0% r/r

W 2018 r. zarówno sprzedaż detaliczna, jak i hurtowa były wyższe niż przed rokiem. Wzrost sprzedaży detalicznej nastąpił głównie dzięki większej sprzedaży w jednostkach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2018 r.

wynik finansowy netto	-12,8% r/r
wskaźnik rentowności obrotu:	
brutto	4,6%
netto	3,7%

Wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw były niższe od uzyskanych w 2017 r. Pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto. Większy był natomiast udział jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych w 2018 r.

nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	+14,9% r/r
-------------------------------------	------------

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw były wyższe niż przed rokiem. Wzrosły zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. Rozpoczęto więcej niż przed rokiem nowych inwestycji, ale ich wartość kosztorysowa była niższa niż w 2017 r.

Executive summary

Population in 2018

growth rate	+0,35% y/y	Mazowieckie voivodship is populating year on year, but to a greater extent as a result of migration movement than natural movement. In 2018, the annual population increase amounted to 18,8 thousand persons.
natural increase per 10 thousand population	3 persons	
total net migration for permanent residence per 10 thousand population	31 persons	

Labour market in 2018

average monthly employment in the enterprise sector	+3,6% y/y	In 2018, the average employment in the enterprise sector increased on a yearly basis; relatively the highest increase was recorded in the section of professional, scientific and technical activities. Most persons were employed in trade; repair of motor vehicles.
registered unemployment rate	4,9%	In individual months of the surveyed year, both the unemployment rate and the number of unemployed persons were below the level recorded a year earlier; labour offices registered less job offers.
employment rate by BAEL	+0,7 pp y/y	According to the results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in the fourth quarter of 2018 there was an increase in the employment rate and the economic activity rate, a decrease in the unemployment rate in annual terms. The burden of non-working persons over working persons decreased.
unemployment rate by BAEL	-0,2 pp y/y	

Wages and salaries in 2018

average monthly gross wages and salaries	+6,8% y/y	In 2018, the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in annual terms grew faster than in the previous year. Average wages and salaries in the voivodship were the highest in the country and accounted for 119,5% of the average wages and salaries.
--	-----------	--

Social benefits in 2018

average monthly retirement pay and pension		Average retirement and other pensions paid in 2018 were higher than in the previous year, with benefits paid by the Social Insurance Institution growing faster than farmers benefits. In annual terms, the number of the Social Insurance Institution beneficiaries increased, but the number of persons receiving benefits from non-agricultural social security system decreased.
Social Insurance Institution	+4,6% y/y	
Agricultural Social Insurance Fund	+2,4% y/y	

Prices in 2018

prices of consumer goods and services	+1,6% y/y	In 2018, retail prices of consumer goods and services grew at a slightly lower pace in annual terms than a year before. The prices concerning transportation increased the most, while the prices of goods and services related to the use of dwelling increased the least. The downward trend of prices of clothing and footwear has continued.
---------------------------------------	-----------	--

Agriculture in 2018

production		Production of cereals, rape and turnip rape as well as potatoes was lower than a year before, while production of sugar beets was higher.
basic cereals with cereal mixed	-0,6% y/y	
rape and turnip rape	-36,7% y/y	
potato	-24,6% y/y	
sugar beets	+19,3% y/y	
cattle	+2,6% y/y	In June 2018 an increase in annual terms in the number of cattle, pigs and sheep and a decrease in the number of poultry were recorded.
pigs	+25,7% y/y	
procurement of agricultural products total	+4,0% y/y	More, than a year ago, rye, potatoes, pigs and poultry for slaughter as well as milk were provided to the procurement by producers from the Mazowieckie voivodship. The supply of wheat and cattle for slaughter was smaller.
crop output	+2,5% y/y	
animal output	+4,6% y/y	On the agricultural market average prices of basic plant products were higher than in 2017, while prices of animal products were lower.

Industry in 2018

sold production of industry (constant prices)	+9,2% y/y	The increase in sold production in 2018 resulted mainly from the increase in manufacturing, which (in current prices) amounted to 80,8% of the total value of sold production. The increase in production (in annual terms) was accompanied by an increase in labour productivity and average employment. In 2018, the enterprises located in Mazowieckie voivodship generated 20,0% of the national sold production of industry (the most in Poland).
---	-----------	--

Construction in 2018

sold production of construction (current prices)	+20,5% y/y	On a yearly basis, the increase in sold production of construction was recorded. There was an increase in the average employment and labour productivity, measured by the value of sold production per 1 employed person. W 2018, the sold production of construction accounted for 31,1% of the national sold production of construction (the most in Poland).
construction and assembly production (current prices)	+13,2% y/y	Construction and assembly production was higher than a year before. The increase in production was recorded in entities that mainly perform specialized construction activities, in entities specializing in civil engineering and in units dealing mainly with the construction of buildings.

Housing construction in 2018

dwellings completed	+10,2% y/y	More dwellings were completed than in the previous year; the average useful floor area of dwellings was smaller than in 2017. The housing construction results obtained in 2018 in the voivodship, in 77,5% were concentrated in the capital city of Warsaw and seven adjacent powiats.
---------------------	------------	---

Sales in 2018

retail sales	+6,4% y/y	In 2018, both retail sales and wholesale were higher than a year before. The increase in retail sales was mainly due to higher sales in units trading in solid, liquid and gas fuels.
wholesale	+12,0% y/y	

Financial results of non-financial enterprises in 2018

net financial result	-12,8% y/y	The gross and net financial results of the surveyed enterprises were lower than in 2017. Cost level indicator as well as gross and net turnover profitability rates was worse. In contrast, share of units showing net profit in the total number of enterprises was higher.
gross turnover profitability rate	4,6%	
net turnover profitability rate	3,7%	

Investment outlays of non-financial enterprises in 2018

investment outlays (current prices)	+14,9% y/y	Investment outlays of the surveyed enterprises were higher than in the previous year. Outlays on buildings and structures as well as outlays on purchases increased. Enterprises started more new investments than a year before, but estimated value of these investments was lower than in 2017.
-------------------------------------	------------	--

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2018 r.
Table 1. Selected data for voivodship and Poland in 2018

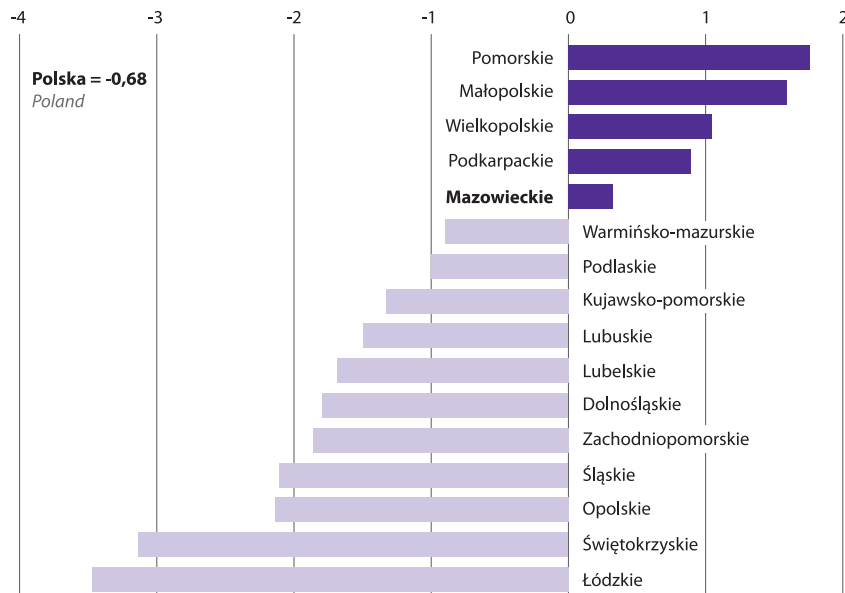
Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Mazowieckie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	123	152
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,68	0,33
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	0,09	3,10
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Economic activity rate by LFS ^a in %	56,3	60,4
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate by LFS ^a in %	54,2	58,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate by LFS ^a in %	3,8	3,8
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in zł	4852,29	5796,51
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement pay and pension paid by Social Insurance Institution in zł	2161,65	2239,18
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement pay and pension of individual farmers in zł	1226,85	1198,27
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100) Price indices of consumer goods and services (previous year=100)	101,6	101,6
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha Average agricultural land area in agricultural holding in 2016 ^b in ha	10,31	9,02
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych ^d w szt. Cattle density ^c per 100 ha of agricultural land ^d in heads	42,3	53,7
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych ^d w szt. Pigs density ^c per 100 ha of agricultural land ^d in heads	80,6	58,5
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per employee in zł	536772	770318
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per employee in zł	587695	828732
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,8	7,6
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) Entities of the national economy in the REGON register per 10 thous. population (as of 31 XII)	1136	1511 ^e
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thous. population (as of 31 XII)	19	59 ^e
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed in %	80,8	79,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % Cost level indicator in non-financial enterprises in %	95,5	95,4
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises (previous year=100; current prices)	112,5	114,9
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2016 r. w zł Gross domestic product (current prices) per capita in 2016 in zł	48432	77359

a Przeciętne w roku. b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. c Stan w czerwcu. d Dane nieostateczne. e Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

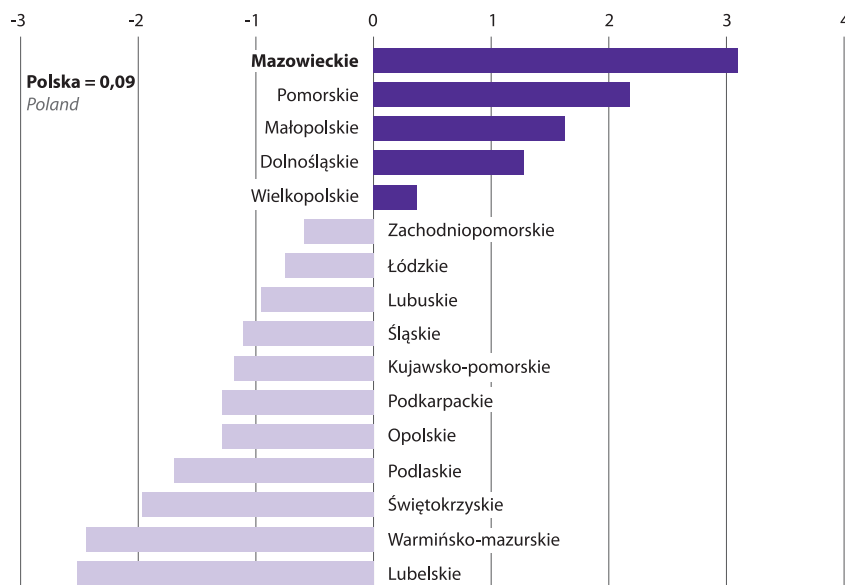
a Annual average. b Data based on the sample survey of the structure of agricultural holdings carried out every 3 years. c As of June. d Non-final data. e Excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register.

Województwo na tle pozostałych województw Voivodship against the background of other voivodships

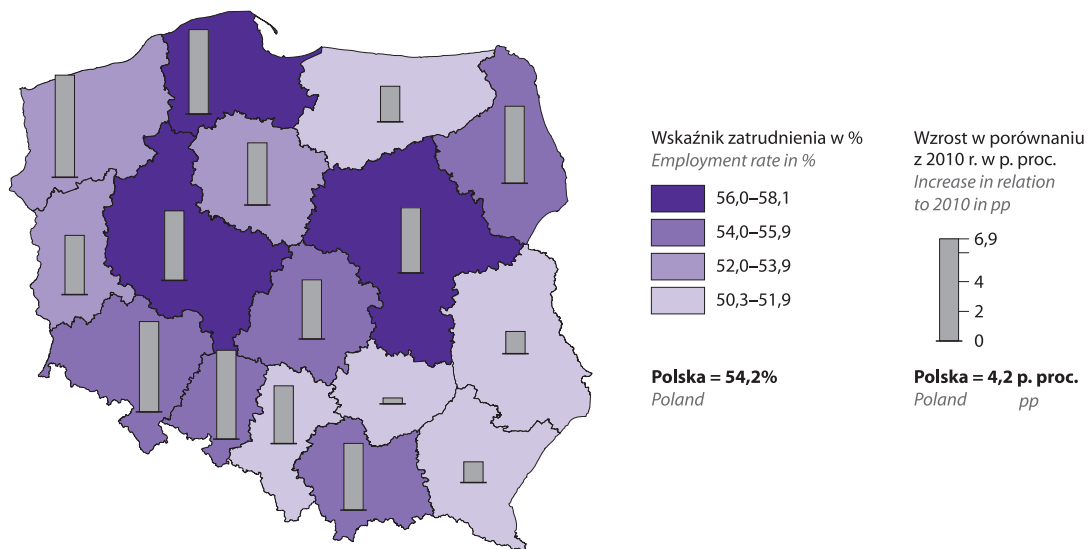
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2018 r.
Chart 1. Natural increase per 1000 population in 2018

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2018 r.
Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2018

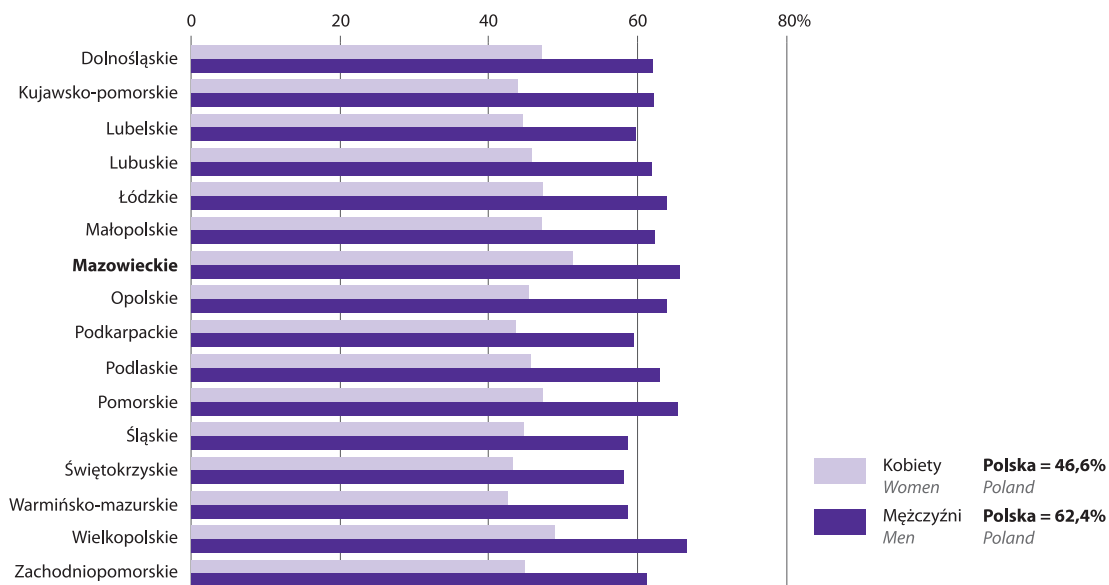

Mapa 1. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2018 r.
Map 1. Employment rate by LFS^a in 2018

a Przeciętny w roku.
 a Annual average.

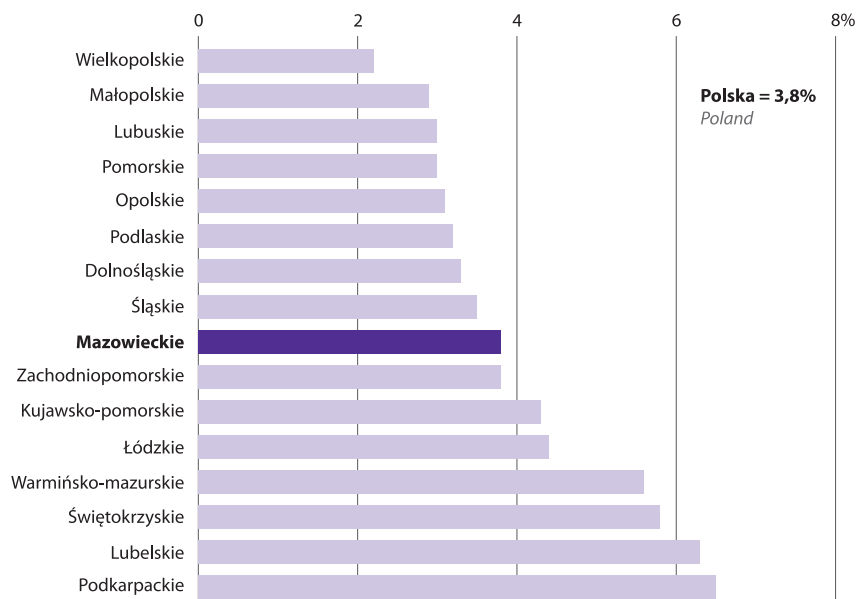
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według płci na podstawie BAEL^a w 2018 r.
Chart 3. Employment rate by sex on the LFS^a basis in 2018

a Przeciętny w roku.
 a Annual average.

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2018 r.

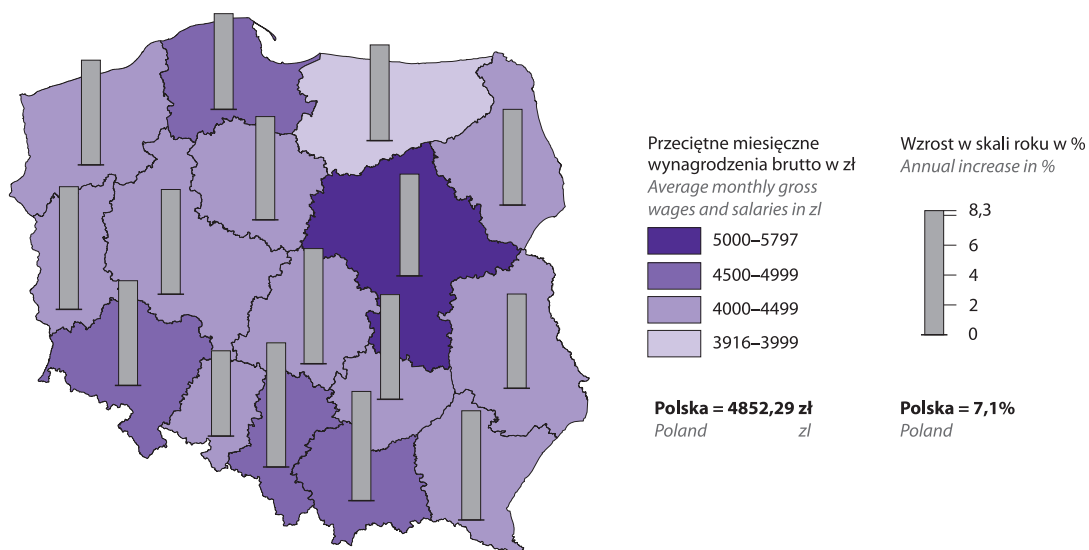
Chart 4. Unemployment rate by LFS^a in 2018

a Przeciętna w roku.
a Annual average.

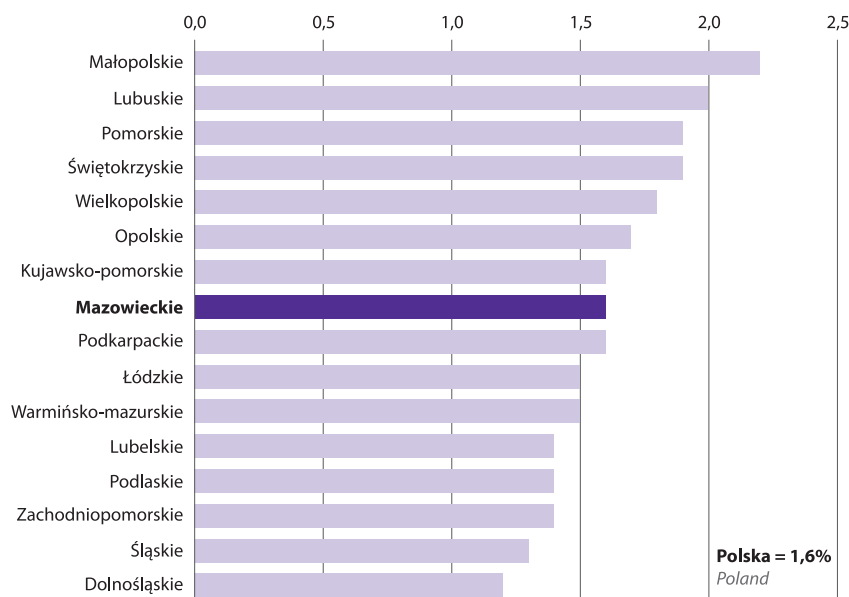
Mapa 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r.

Map 2. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2018

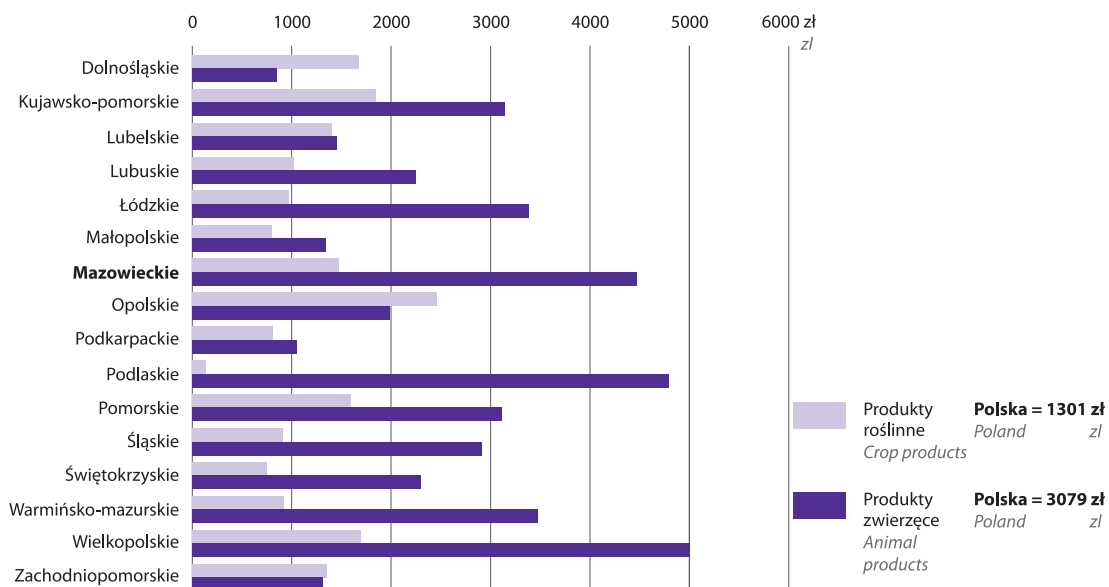
Wykres 5. Zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. wzrost w skali roku w %

Chart 5. Change of prices of consumer goods and services in 2018 annual increase in %

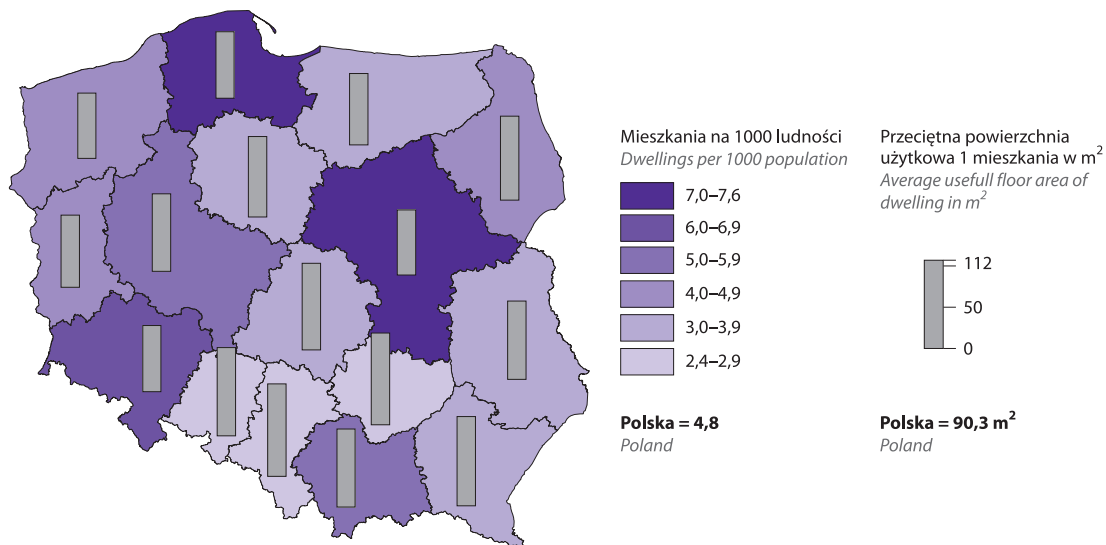

Wykres 6. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2018 r.

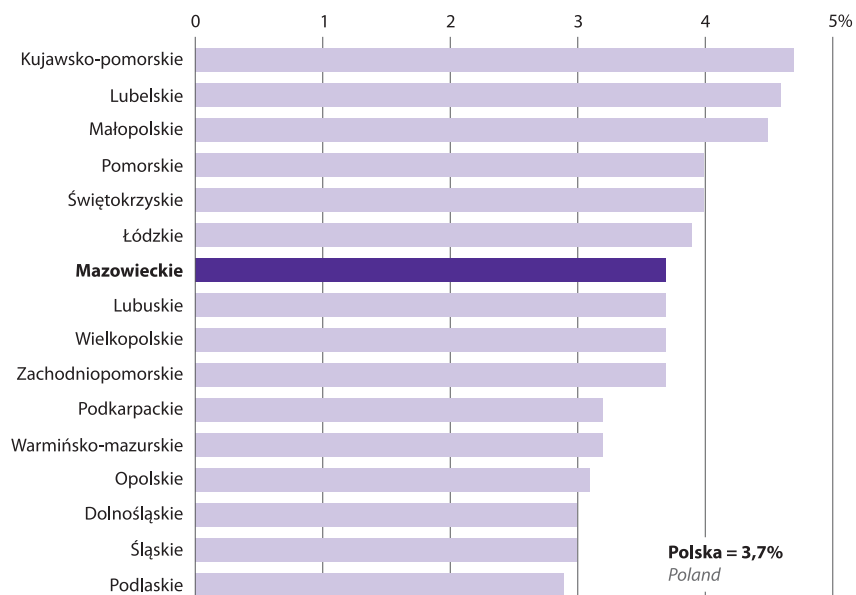
Chart 6. Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2018

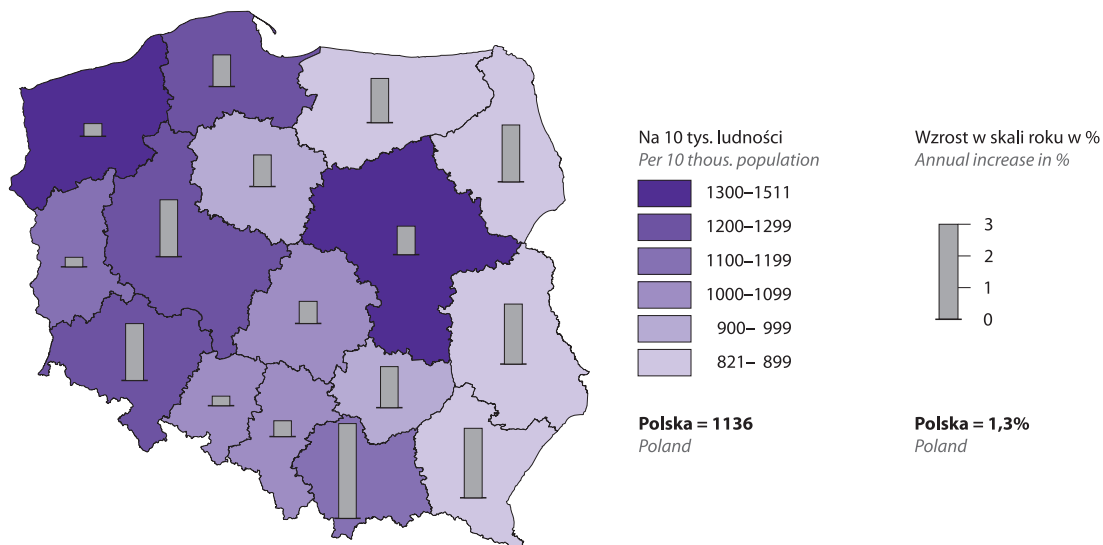
Mapa 3. Mieszkania oddane do użytkowania w 2018 r.
Map 3. Dwellings completed in 2018

Wykres 7. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2018 r.
Chart 7. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2018

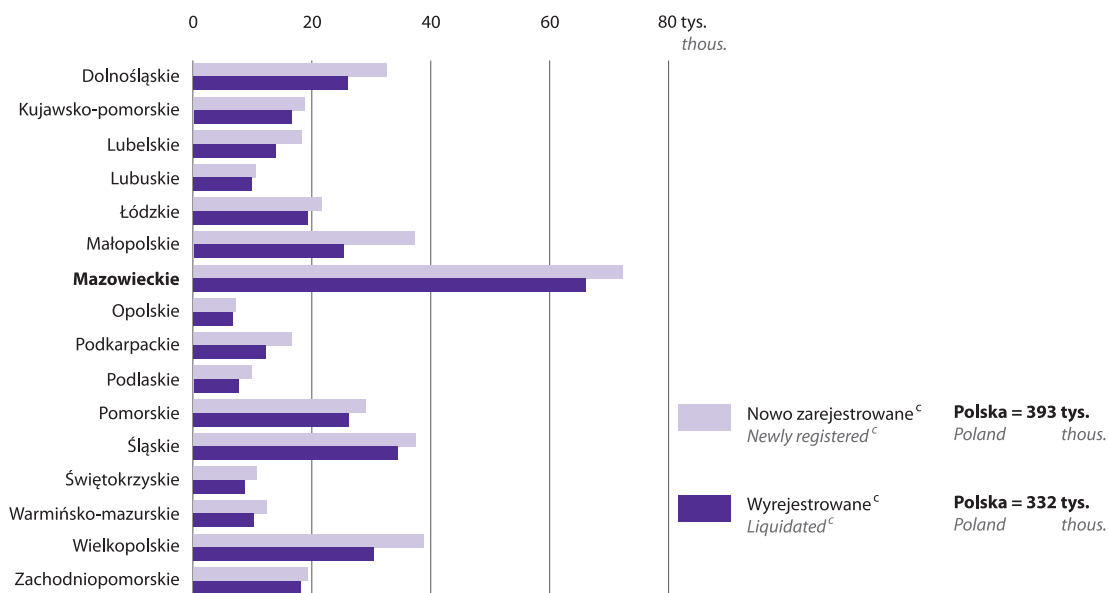
Mapa 4. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^{ab} w 2018 r.
Map 4. Entities of the national economy in the REGON^{ab} register in 2018

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b According to voivodship – excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register.

Wykres 8. Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w rejestrze REGON^{ab} w 2018 r.
Chart 8. Newly registered and liquidated entities in the REGON register^{ab} in 2018

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c W ciągu roku.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b According to voivodship – excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. c During the year.

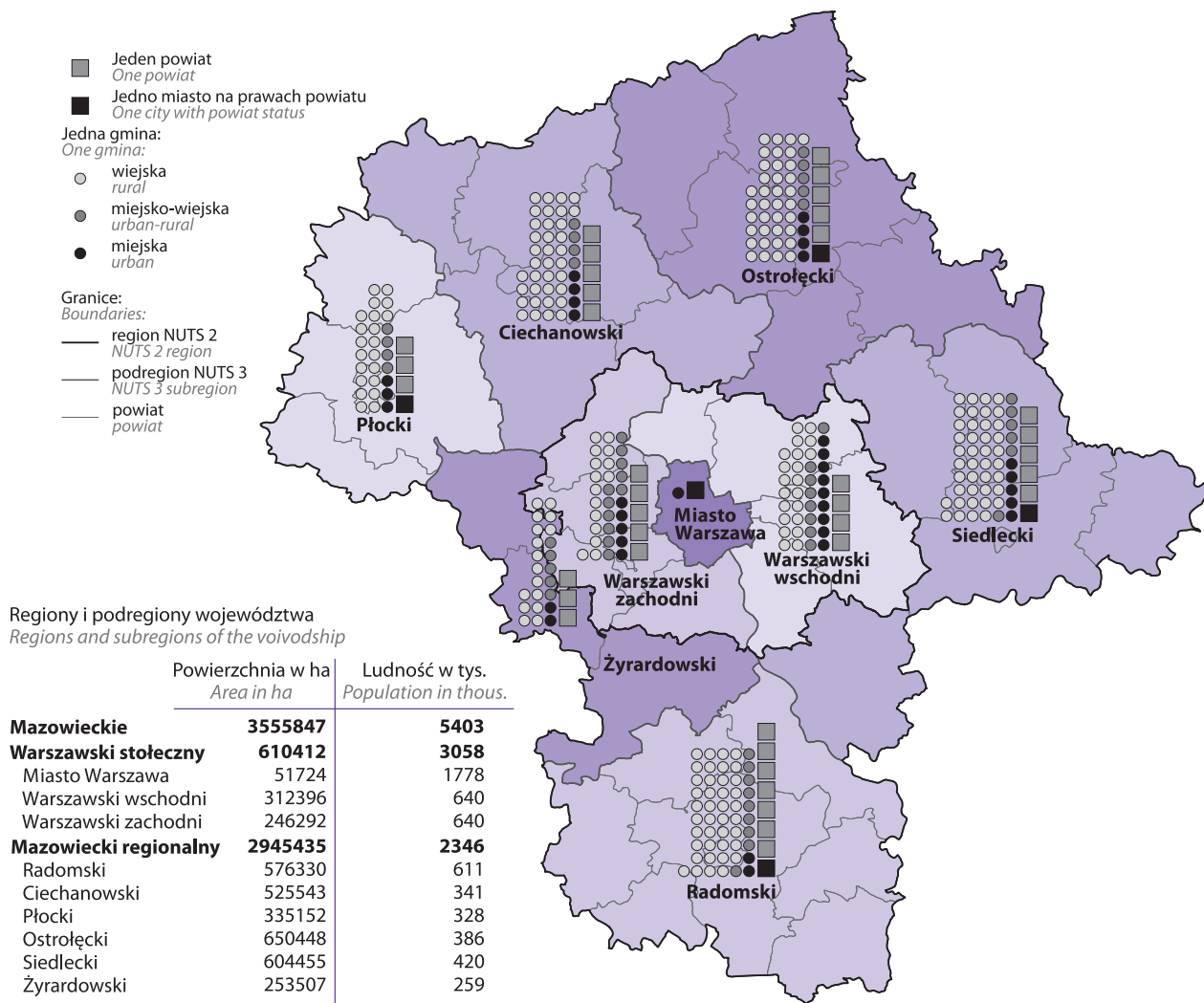
Podział i powierzchnia województwa

Division and area of voivodship

Mapa 5. Podział województwa mazowieckiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2018 r.

stan w dniu 31 XII

Map 5. Division of the Mazowieckie voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2018 as of 31 XII

Według stanu w dniu 1 I 2018 r. województwo mazowieckie zajmowało powierzchnię 35558 km², co stanowi 11,4% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 XII 2018 r.) mieszkało ok. 5403 tys. ludności, tj. 14,1% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 152 osoby (trzecia lokata w kraju). W miastach mieszkało 64,4% ludności województwa.

Ludność Population

Liczba mieszkańców województwa mazowieckiego systematycznie zwiększa się, przy czym rozwój demograficzny województwa jest zróżnicowany przestrzennie. Analizując dwie składowe przyrosty rzeczywistego ludności, tj. przyrost naturalny i ogólne saldo migracji na pobyt stały, można powiedzieć, że w 2018 r. spośród 42 powiatów 16 zaludniało się, z czego w 10 wzrost zaludnienia nastąpił w wyniku zarówno dodatniego przyrostu naturalnego, jak i dodatniego salda migracji. W 25 powiatach zmiany miały charakter regresywny, przy czym w 20 z nich przyrost naturalny i saldo migracji były ujemne. W jednym powiecie ubytek migracyjny został zrekompensowany dodatnim przyrostem naturalnym. Największy przyrost ludności występował w powiatach koncentrujących się wokół Warszawy, a największy ubytek w powiatach usytuowanych na krańcach województwa.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych (wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.) oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów
Table 2. Population based of balances

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Stan w dniu 30 VI w tys. As of 30 VI in thous.	38517	38455	38422	38413
w tym kobiety of which females	19869	19847	19834	19830
Miasta Urban areas	23449	23203	23126	23095
Wieś Rural areas	15068	15252	15297	15318
Stan w dniu 31 XII: As of 31 XII:				
w tysiącach in thousands	38530	38437	38434	38411
na 1 km ² per 1 km ²	123	123	123	123
w tym kobiety: of which females:				
w tysiącach in thousands	19877	19839	19840	19829
na 100 mężczyzn per 100 males	106,6	106,7	106,7	106,7

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (cd.)
Table 2. Population based of balances (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)				
Miasta: Urban areas:				
w tysiącach in thousands	23429	23166	23109	23067
w % in %	60,8	60,3	60,1	60,1
Wieś: Rural areas:				
w tysiącach in thousands	15101	15271	15324	15344
w % in %	39,2	39,7	39,9	39,9
MAZOWIECKIE				
Stan w dniu 30 VI w tys. As of 30 VI in thous.	5257	5341	5373	5392
w tym kobiety of which females	2740	2786	2802	2812
Miasta Urban areas	3375	3432	3455	3471
Wieś Rural areas	1882	1908	1918	1920
Stan w dniu 31 XII: As of 31 XII:				
w tysiącach in thousands	5267	5349	5385	5403
na 1 km ² per 1 km ²	148	150	151	152
w tym kobiety: of which females:				
w tysiącach in thousands	2745	2790	2808	2818
na 100 mężczyzn per 100 males	108,9	109,0	109,0	109,0
Miasta: Urban areas:				
w tysiącach in thousands	3381	3438	3464	3480
w % in %	64,2	64,3	64,3	64,4
Wieś: Rural areas:				
w tysiącach in thousands	1886	1911	1921	1923
w % in %	35,8	35,7	35,7	35,6

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)
Table 2. Population based of balances (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
m.st. WARSZAWA <i>Capital City of WARSAW</i>				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thous.</i>	1697	1740	1758	1770
w tym kobiety <i>of which females</i>	918	941	951	956
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31 XII:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1700	1744	1765	1778
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	3287	3372	3412	3437
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	920	944	954	960
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	117,9	117,8	117,6	117,4

W województwie mazowieckim według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. zamieszkiwało ok. 5403 tys. osób, co stanowiło 14,1% ogółu ludności Polski; mieszkańcy miast stanowili 15,1% ludności miejskiej kraju, a mieszkańcy wsi – 12,5% ogółu ludności wiejskiej. W porównaniu z 2017 r. liczba ludności województwa zwiększyła się o 0,35%, a w porównaniu z 2010 r. – o 2,59%.

Warszawa – największe miasto regionu – na koniec roku 2018 liczyła ok. 1778 tys. ludności, stanowiąc 32,9% ogółu ludności województwa. W latach 2010–2018 roczne tempo przyrostu ludności stolicy zawierało się w przedziale od 0,41% w 2012 r. do 0,76% w 2018 r.; średnioroczna stopa przyrostu wyniosła 0,56%.

Województwo mazowieckie zurbanizowane jest w stopniu wyższym od przeciętnego w kraju – udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności województwa stanowi ponad 64%, natomiast w kraju – nieco ponad 60%.

W końcu 2018 r. wskaźnik zaludnienia wyniósł 152 osoby na 1 km² i był bardzo zróżnicowany przestrzennie. Z analizy rozkładu tego wskaźnika na poziomie powiatów wynika, że najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w powiecie łosickim (40 osób/km²), a największa – w m.st. Warszawie (3437 osób/km²).

W województwie mazowieckim struktura ludności według płci charakteryzuje się liczebną przewagą kobiet – podobnie jak w latach wcześniejszych na koniec 2018 r. stanowiły one 52,2% populacji (w kraju 51,6%). Wskaźnik feminizacji, tj. liczba kobiet w przeliczeniu na 100 mężczyzn, wyniósł 109 (w kraju 107). Bardziej sfeminizowana jest ludność miast niż wsi – w omawianym roku udział kobiet wyniósł odpowiednio 53,3% wobec 50,1%, a wskaźnik feminizacji 114 wobec 101.

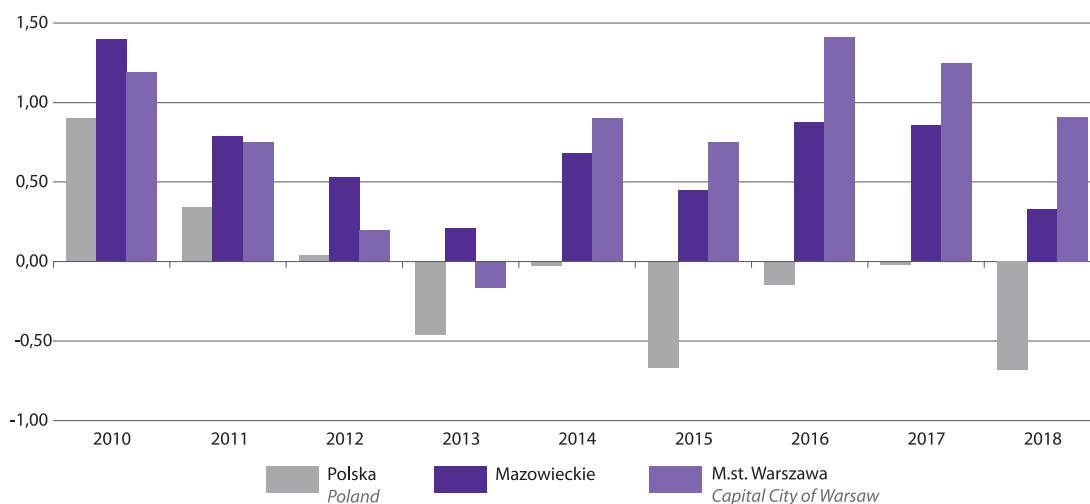
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W województwie mazowieckim w 2018 r. zarejestrowano 60485 urodzeń żywych. W stosunku do poprzedniego roku było to o 1365 mniej, a w porównaniu z 2010 r. – o 271 mniej. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 11,22‰ wobec 11,51‰ przed rokiem i 11,56‰ przed siedmioma laty.

W 2018 r. zmarło 58725 osób, tj. o 1488 więcej niż w 2017 r. Współczynnik natężenia zgonów ukształtował się na poziomie 10,89‰ wobec 10,65‰. Liczba zarejestrowanych zgonów niemowląt wyniosła 205 i była mniejsza o 7 niż przed rokiem. Współczynnik natężenia liczony na 1000 urodzeń żywych wyniósł 3,39 i w skali roku był mniejszy o 0,04 pkt.

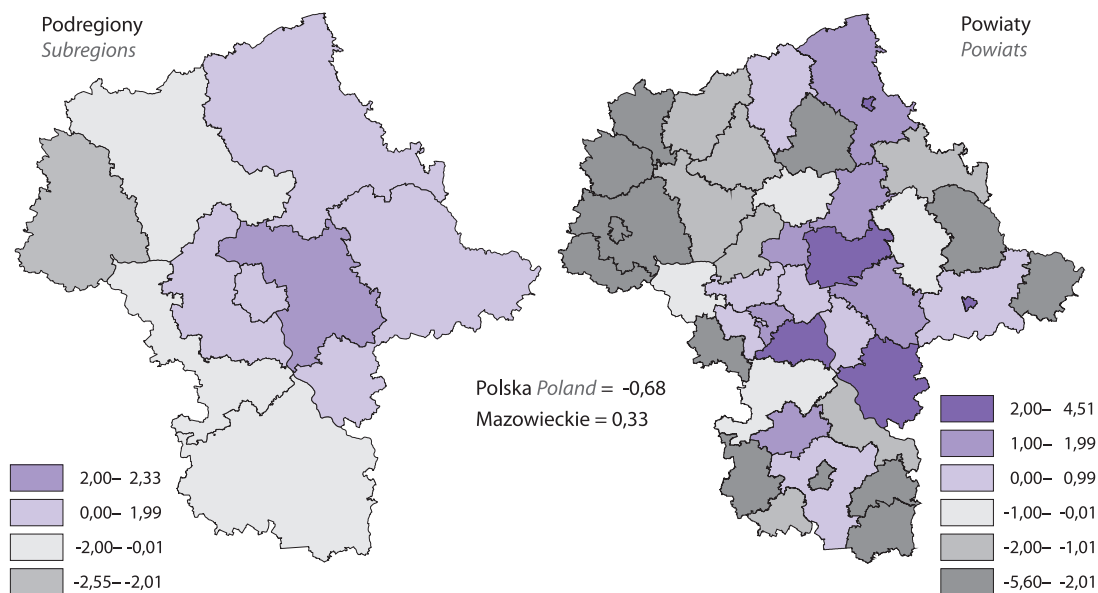
Wykres 9. Przyrost naturalny na 1000 ludności
Chart 9. Natural increase per 1000 population

W województwie mazowieckim w latach 2010–2018 obserwowany jest dodatni przyrost naturalny, przy czym najwyższe jego natężenie wystąpiło w 2010 r. – wówczas, w wyniku bilansu urodzeń i zgonów, na każde 10 tys. ludności przybyło przeciętnie 14 osób. W 2018 r. przyrost naturalny osiągnął znacznie niższy poziom – w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców przybyły 3 osoby. Większe natężenie przyrostu naturalnego obserwowane jest w miastach niż na wsi, przy czym w 2018 r. w miastach współczynnik ten był dodatni i wyniósł 0,64‰ (przed rokiem 1,15‰), a na wsi był ujemny – minus 0,24‰ (przed rokiem 0,33‰). W Warszawie współczynnik przyrostu naturalnego przyjął wartość 0,91‰, wobec 1,25‰ rok wcześniej.

Mapa 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 6. Natural increase per 1000 population in Mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2018

Na koniec 2018 r. dodatni przyrost naturalny wystąpił w 18 powiatach, przy czym w ujęciu względnym w 17 z nich był wyższy niż przeciętnie w województwie; najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie wołomińskim (4,51‰). Ujemny przyrost naturalny wystąpił w 24 powiatach, w tym w dwóch miastach na prawach powiatu – Płocku i Radomiu; najniższe natężenie omawianego współczynnika odnotowano w powiecie lipskim (minus 5,60‰). Z analizy przestrzennego rozkładu omawianego zjawiska wynika, że powiaty z dodatnim przyrostem naturalnym koncentrują się głównie w centralnej części województwa oraz w bezpośrednim otoczeniu trzech miast na prawach powiatu – Ostrołęki, Radomia i Siedlec.

Rok 2018 był piątym z kolei, w którym odnotowano wzrost liczby nowo zawartych małżeństw. W województwie mazowieckim związek małżeński zawarło 27220 par, tj. o 78 więcej niż rok temu. Współczynnik małżeństw – podobnie jak w 2017 r. – wyniósł 5,05‰. Odnosząc dane wojewódzkie do danych ogólnopolskich można powiedzieć, że w latach 2010–2018 częstość zawierania małżeństw była wyższa niż średnio w kraju jedynie w dwóch ostatnich latach rozpatrywanego okresu.

Tablica 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Table 3. Vital statistics and net migration per 1000 population

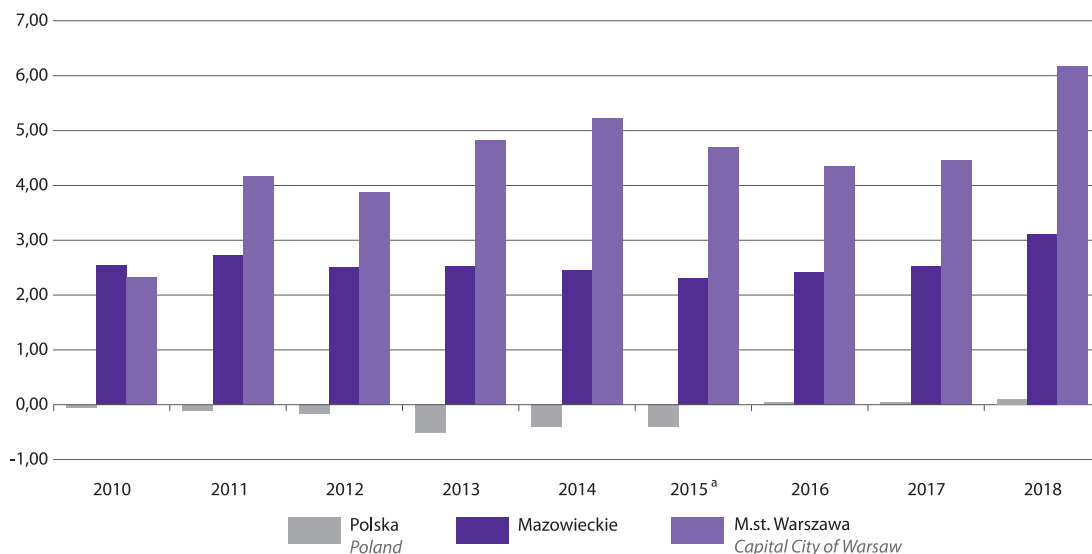
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015 ^a	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,93	4,91	5,01	5,01
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,73	9,60	10,46	10,11
Zgony <i>Deaths</i>	9,83	10,27	10,48	10,78
w tym niemowląt ^b <i>of which infants^b</i>	4,98	4,00	3,99	3,85
Przyrost naturalny ^c <i>Natural increase^c</i>	0,90	-0,67	-0,02	-0,68
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały <i>International net migration for permanent residence</i>	-0,05	-0,41	0,04	0,09
MAZOWIECKIE				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,80	4,83	5,05	5,05
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	11,56	10,76	11,51	11,22
Zgony <i>Deaths</i>	10,16	10,30	10,65	10,89
w tym niemowląt ^b <i>of which infants^b</i>	4,51	3,85	3,43	3,39
Przyrost naturalny ^c <i>Natural increase^c</i>	1,40	0,45	0,86	0,33
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Internal and international net migration for permanent residence</i>	2,54	2,31	2,52	3,10
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,13	-0,01	0,28	0,37
m.st. WARSZAWA <i>Capital City of WARSAW</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,28	4,50	5,11	5,18
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	11,60	11,44	12,12	12,02
Zgony <i>Deaths</i>	10,41	10,69	10,87	11,12
w tym niemowląt ^b <i>of which infants^b</i>	3,76	4,07	3,10	3,06
Przyrost naturalny ^c <i>Natural increase^c</i>	1,19	0,75	1,25	0,91
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Internal and international net migration for permanent residence</i>	2,32	4,69	4,46	6,16
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,26	0,02	0,51	0,66

a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. b Dzieci w wieku poniżej 1 roku; wskaźnik podano w przeliczeniu na 1000 urodzeń żywych. c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

a In the case of International migration – data refer to 2014. b Children aged under 1 year; the indicator was calculated per 1000 live births. c The difference between the number of live births and the number of deaths in a given period.

W województwie mazowieckim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały od kilkunastu lat jest dodatnie, co oznacza, że liczba osób, które zameldowały się na pobyt stały w danym okresie przewyższa liczbę osób, które wymeldowały się. W ciągu 2018 r. różnica między napływem migracyjnym a odpływem wyniosła 16702 osoby; na każde 10 tys. ludności przybyło przeciętnie 31 osób.

Wykres 10. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 10. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

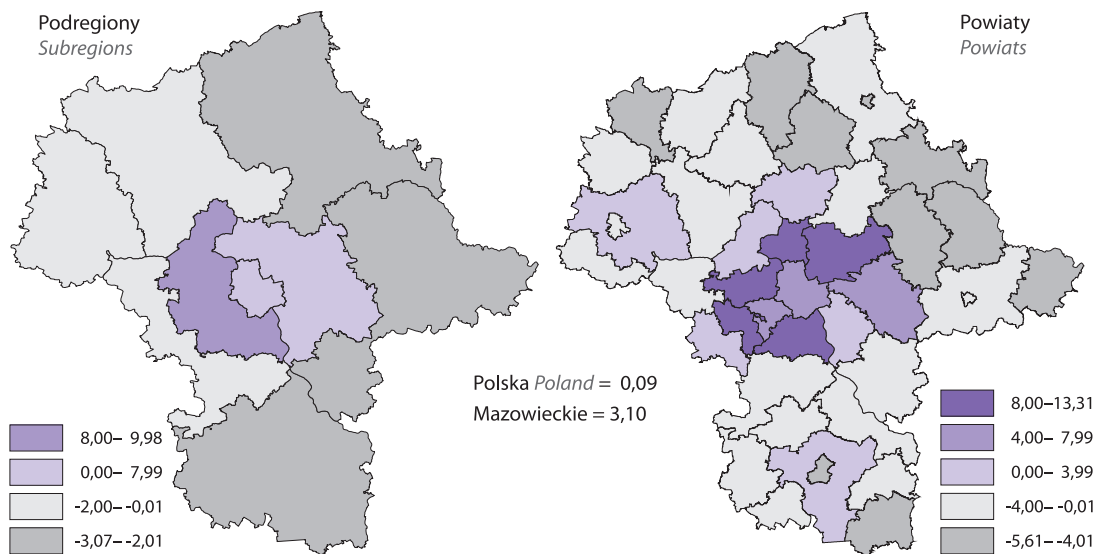

a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.
a In the case of international migration – data refer to 2014.

W 14 powiatach województwa saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było dodatnie, w tym w 8 było relatywnie wyższe niż średnio w województwie; najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie grodziskim (13,31‰). Ujemna wartość współczynnika ogólnego salda migracji stałej wystąpiła w 28 powiatach, przy czym najniższa w łosickim (minus 5,61‰). Rozpatrując przestrzenny rozkład omawianego zjawiska należy stwierdzić, że powiaty zaludniające się w wyniku dodatniego salda migracji na pobyt stały koncentrują się w centralnej części województwa, co jest zapewne związane z napływem ludności do Warszawy i okolicznych powiatów, głównie w poszukiwaniu pracy. Dodatnie saldo migracji odnotowano również w powiatach okalających dwa duże miasta na prawach powiatu – Płock i Radom, przy czym saldo migracji w tych miastach (a także w Ostrołęce i Siedlcach) było ujemne. W Warszawie współczynnik ogólnego salda migracji stałej był dodatni.

Mapa 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 7. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2018

Dane prezentujące ludność w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim” – publikacja dostępna co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych i Bazie Demografia.

Rynek pracy

Labour market

Rok 2018 był kolejnym, w którym zaobserwowano poprawę sytuacji na rynku pracy. Odnotowano wzrost w skali roku przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, utrzymał się trwający od 2014 r. spadek zarówno stopy bezrobocia, jak i liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Wyniki Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzonego w IV kwartale 2018 r. także wskazują na korzystne zmiany zachodzące na rynku pracy. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku więcej było osób pracujących, wzrósł wskaźnik zatrudnienia i zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi; odnotowano spadek stopy bezrobocia oraz liczby bezrobotnych.

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim w 2018 r. ukształtowało się na poziomie 1499,8 tys. osób, co oznacza wzrost w skali roku o 3,6% (w 2017 r. wzrost wyniósł 4,2%). W kraju przeciętne zatrudnienie było większe od notowanego w roku poprzednim o 3,5% (w 2017 r. o 4,5%).

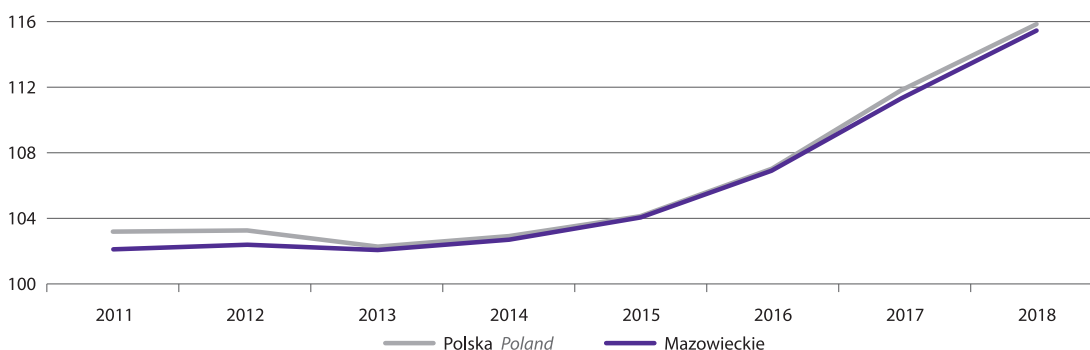
Tablica 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 4. Average paid employment in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
	w tysiącach in thousands				2010=100	2017=100
Polska Poland	5372,6	5601,6	6017,1	6229,6	115,8	103,5
Mazowieckie	1299,1	1353,9	1448,0	1499,8	115,4	103,6
M.st. Warszawa Capital City of Warsaw	.	968,4 ^a	1032,2 ^a	1066,8	.	103,3

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.
a Data have been changed compared to those published in the previous edition of the Report.

Wykres 11. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw 2010=100
Chart 11. Average paid employment in the enterprise sector 2010=100

Chart 11. Average paid employment in the enterprise sector 2010=100

W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie wzrosło w większości sekcji; najbardziej w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 8,8%) oraz budownictwie (o 7,2%). Ponadto większe niż przed rokiem było m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,7%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,7%). Relatywnie najmniejszy wzrost odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,2%). Spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił w sekcjach obsługa rynku nieruchomości (o 1,8%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,6%).

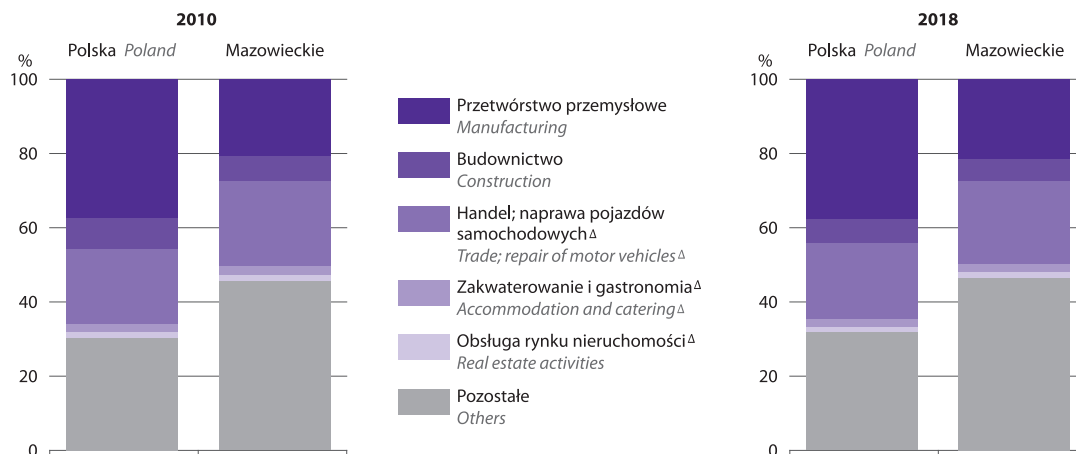
Tablica 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim
Table 5. Average monthly paid employment in the enterprise sector in Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018				
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>								w tys. <i>in thous.</i>
Ogółem <i>Total</i>	104,7	104,4	104,7	104,2	103,2	103,1	103,0	103,6	1499,8
w tym: <i>of which:</i>									
Przemysł <i>Industry</i>	104,3	104,1	103,9	103,8	102,8	102,6	102,6	103,5	379,4
w tym: <i>of which:</i>									
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	105,1	104,8	104,5	104,4	103,3	103,2	103,2	104,3	324,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	97,8	98,4	98,6	98,6	99,6	99,4	98,7	98,4	35,6
Budownictwo <i>Construction</i>	101,8	100,5	101,5	101,7	104,5	106,8	106,8	107,2	90,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	105,4	105,0	105,1	105,4	103,6	103,5	103,4	102,2	333,5
Transport i gospodarka maga- zynowa <i>Transportation and storage</i>	104,2	104,5	104,5	101,0	101,6	101,3	101,4	104,7	263,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	106,0	106,5	109,4	109,6	105,1	106,2	104,2	103,7	34,3
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	106,0	105,7	110,0	108,7	102,4	102,0	102,8	102,5	115,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	105,9	107,4	107,9	108,7	100,8	98,9	98,9	98,2	22,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a <i>Professional, scientific and tech- nical activities^a</i>	101,9	101,9	102,0	103,5	108,2	108,2	107,8	108,8	88,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	107,6	106,0	104,3	104,4	103,4	103,0	101,9	102,6	140,7

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
a Does not include the following divisions: Research and development and Veterinary activity.

W województwie w 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej osób zatrudnionych było w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (przeciętnie 333,5 tys. osób), przetwórstwie przemysłowym (324,2 tys.) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (263,8 tys.); ich łączny udział stanowił 61,4% ogólnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw.

Wykres 12. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD
Chart 12. Structure of average paid employment by PKD sections

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz.U. 2018 poz. 1265, z późniejszymi zmianami).

W końcu grudnia 2018 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego wyniosła 136,5 tys. osób i była o 17,5 tys., tj. o 11,4% mniejsza niż przed rokiem (w 2017 r. mniejsza o 18,4%). W kraju liczba bezrobotnych w 2018 r. zmniejszyła się w skali roku o 10,4% (w 2017 r. o 19,0%).

Tablica 6. Bezrobocie rejestrowane stan w dniu 31 XII

Table 6. Registered unemployment as of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	1954,7	1563,3	1081,7	968,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	3042,0	2368,8	1914,8	1662,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	2979,8	2630,6	2168,3	1774,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	83	31	16	15
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,4	9,7	6,6	5,8

a W ciągu roku.
a During a year.

**Tablica 6. Bezrobocie rejestrowane (dok.)
stan w dniu 31 XII**

Table 6. Registered unemployment (cont.)
as of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
MAZOWIECKIE				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	238,3	216,5	154,1	136,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	319,1	275,8	225,2	197,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	304,9	309,1	260,1	215,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	110	42	19	25
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	9,7	8,3	5,6	4,9
m.st. WARSZAWA Capital City of WARSAW				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	38,6	39,7	26,1	19,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	53,1	51,3	40,6	34,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	45,8	60,4	47,8	41,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	37	12	9	13
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	3,5	3,3	2,0	1,5

a W ciągu roku.
a During a year.

W porównaniu z grudniem 2017 r. liczba bezrobotnych obniżyła się w 41 spośród 42 powiatów. Największy spadek zanotowano w m.st. Warszawie (o 25,6%) oraz powiatach wyszkowskim (o 17,9%) i mławskim (o 17,3%), a najmniejszy – w powiatach nowodworskim (o 0,1%), przasnyskim (o 1,9%) i żuromińskim (o 2,2%). Tylko w powiecie płońskim zanotowano wzrost (o 0,1%).

W końcu grudnia 2018 r. w województwie mazowieckim większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy stanowiły kobiety; ich odsetek wyniósł 52,1% (w kraju – 56,0%). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 9,8%, a bezrobotnych mężczyzn o 13,0%.

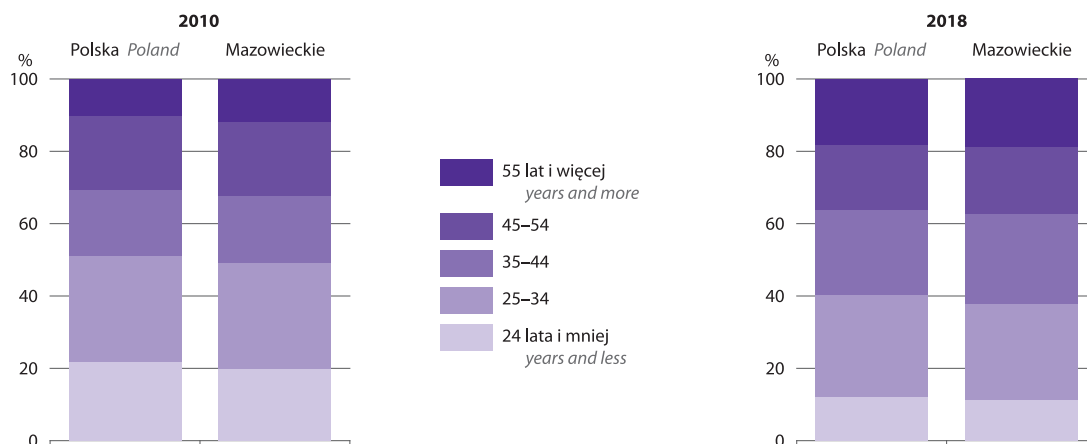
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W końcu omawianego roku 83,8% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (przed rokiem 84,9%), 84,6% stanowiły osoby poprzednio pracujące (przed rokiem – 84,2%), w tym osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy stanowiły 4,5% (5,2% przed rokiem). Odsetek osób zamieszkałych na wsi wyniósł 46,7% (45,2% przed rokiem).

W końcu grudnia 2018 r. największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata; ich odsetek wyniósł 26,6% i nie zmienił się w skali roku. Największe zmiany zanotowano w grupie osób 35–44 lata – wzrost o 0,6 p. proc. oraz najmłodszych (24 lata i mniej) i najstarszych (55 lat i więcej) – spadek po 0,3 p. proc.

Wykres 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku stan w dniu 31 XII

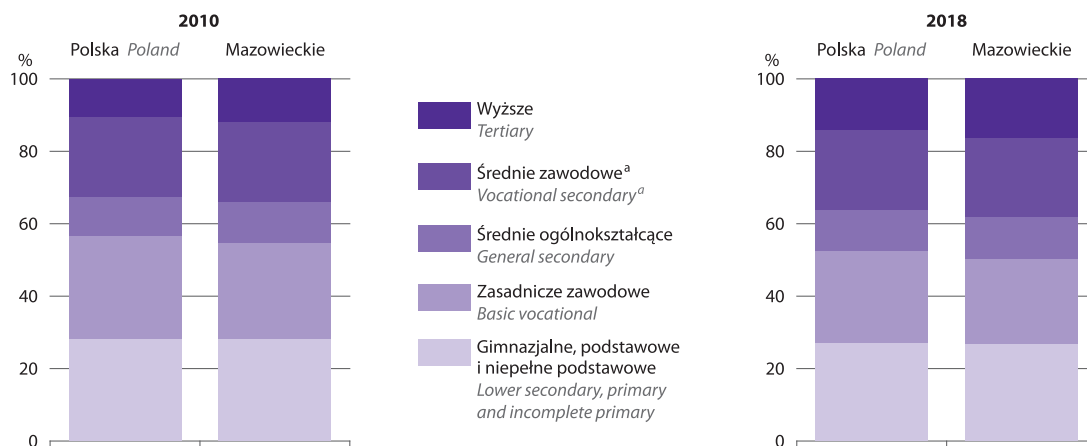
Chart 13. Structure of registered unemployed persons by age as of 31 XII

W strukturze bezrobotnych według wykształcenia odnotowano nieznaczne zmiany w porównaniu z 2017 r. Większość bezrobotnych rejestrujących się w urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 27,0% i 23,3% w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2018 r.). Udział wyżej wymienionych grup zmniejszył się po 0,1 p. proc.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia stan w dniu 31 XII

Chart 14. Structure of registered unemployed persons by educational level as of 31 XII

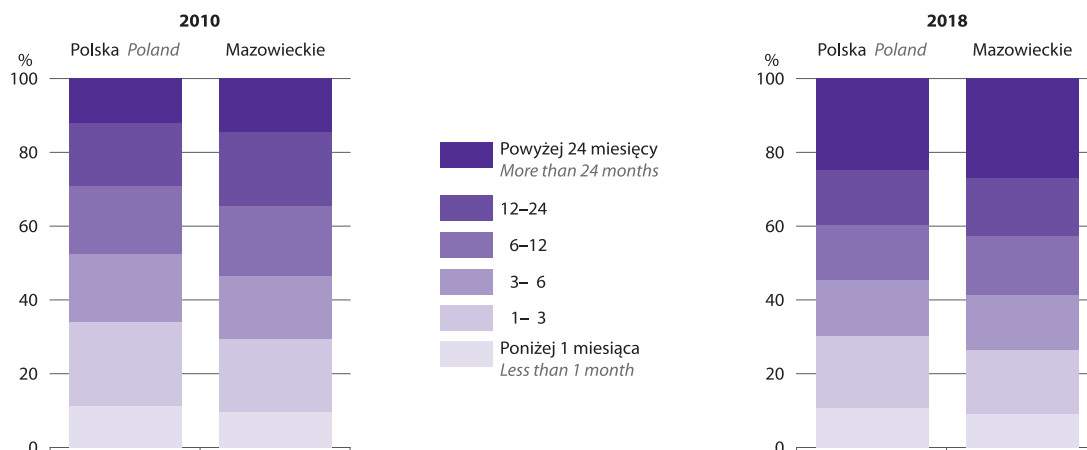

a Łącznie z policealnym.
a Including post-secondary.

Największe zmiany w stosunku do 2017 r. zaszły w strukturze bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Choć nadal najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy najdłużej, tj. powyżej 24 miesięcy (w 2018 r. – 27,0% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych), to ich odsetek zmniejszył się najbardziej – o 1,1 p. proc. Natomiast najbardziej zwiększył się odsetek osób pozostających bez pracy najkrócej (1 miesiąc i mniej) – o 0,9 p. proc.

Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a stan w dniu 31 XII

Chart 15. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment^a as of 31 XII

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.
a Intervals were shifted upward.

Największe trudności ze znalezieniem pracy nadal miały osoby z najkrótszym stażem pracy (1–5 lat oraz do 1 roku), które łącznie stanowiły ponad 2/5 ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 23,1% i 18,4%). W strukturze bezrobotnych według stażu pracy w porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej wzrósł odsetek osób ze stażem 1–5 lat (o 1,0 p. proc.), a najbardziej zmniejszył się – osób ze stażem pracy 20–30 lat (o 0,6 p. proc.). Relatywnie największy spadek liczby bezrobotnych w skali roku zanotowano w grupach osób o najdłuższym stażu pracy, tj. 30 lat i więcej oraz 20–30 lat (odpowiednio o 19,0% i o 16,9%).

Spośród osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w końcu grudnia 2018 r. udział osób długotrwale bezrobotnych, stanowiących ponad połowę zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 2,2 p. proc. do 55,0%). Zmniejszył się również odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,6 p. proc. do 27,9%) oraz w wieku do 25 roku życia (o 0,3 p. proc. do 11,4%). Zwiększył się natomiast odsetek osób bezrobotnych niepełnosprawnych (o 0,4 p. proc. do 4,9%).

Tablica 7. Bezrobocie rejestrowane w województwie mazowieckim

Table 7. Registered unemployment in Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): Registered unemployed persons (as of the end of the period):								
w tysiącach osób in thousand persons	187,7	168,3	162,4	154,1	154,7	140,1	136,7	136,5
analogiczny okres roku poprzed- niego=100 corresponding period of the previous year=100	84,7	83,3	83,8	81,6	82,4	83,2	84,2	88,6

Tablica 7. Bezrobocie rejestrowane w województwie mazowieckim (dok.)
Table 7. Registered unemployment in Mazowieckie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed persons (inflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousand persons</i>	62,2	49,5	57,5	56,1	54,3	44,1	49,5	49,8
analogiczny okres roku poprzed- niego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	87,9	84,2	92,3	90,9	87,4	89,1	86,1	88,9
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (outflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousand persons</i>	63,4	68,9	63,5	64,4	53,7	58,7	52,8	50,0
analogiczny okres roku poprzed- niego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	96,4	88,0	89,9	96,8	84,8	85,3	83,3	77,7
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tysiącach osób <i>Liquidity of unemployment (inflow- outflow) in thousand persons</i>	-1,2	-19,4	-6,0	-8,3	0,6	-14,6	-3,4	-0,2
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % <i>Unemployment rate (as of the end of the period) in %</i>	6,8	6,2	5,9	5,6	5,5	5,0	4,9	4,9

W 2018 r. w województwie mazowieckim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 197,7 tys. osób i zmniejszyła się o 12,2% w skali roku (wobec spadku o 11,2% w 2017 r.). Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych miało miejsce w styczniu (21,5 tys.), a najmniej w maju (14,3 tys.). Osoby rejestrujące się po raz kolejny stanowiły 79,9%, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem o 0,2 p. proc. Zmniejszył się natomiast odsetek osób dotychczas niepracujących (o 1,2 p. proc. do 16,8%), zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,8 p. proc. do 3,6%) oraz absolwentów (o 0,7 p. proc. do 8,8%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie mazowieckim w 2018 r. skreślono 215,3 tys. osób, tj. o 17,2% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 7,5% w 2017 r.). Najwięcej osób wyrejestrowano w kwietniu (21,3 tys.), a najmniej w grudniu (14,2 tys.). Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 108,8 tys. osób (wobec 129,5 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych wzrósł w porównaniu z obserwowanym przed rokiem (o 0,7 p. proc. do 50,5%). Zmniejszył się także odsetek osób, które rozpoczęły szkolenie lub staż u pracodawców (o 0,7 p. proc. do 7,5%), osób wyrejestrowanych z powodu nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego (o 0,2 p. proc. do 0,8%) oraz osób wyrejestrowanych z powodu nabycia prawa do emerytury lub renty (o 0,2 p. proc. do 0,6%). Zwiększył się natomiast odsetek osób dobrowolnie rezygnujących ze statusu bezrobotnego (o 0,9 p. proc. do 6,7%) i osób wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,6 p. proc. do 22,1%).

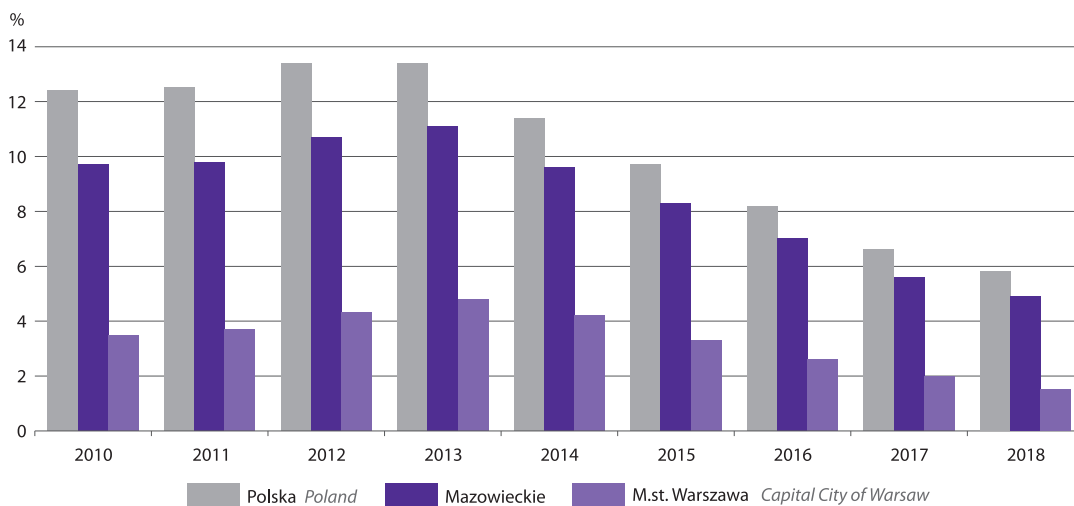
W 2018 r. w województwie mazowieckim bilans bezrobotnych był korzystny, tzn. w ciągu roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano o 17,5 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Biorąc pod uwagę poszczególne okresy analizowanego roku, najlepsza sytuacja miała miejsce w II kwartale – liczba osób nowo zarejestrowanych była o 14,6 tys. mniejsza od liczby osób wyłączonych z ewidencji. W omawianym roku relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 91,9% (wobec 86,6% przed rokiem); w kraju wskaźnik ten wyniósł 93,6% (wobec 88,3% przed rokiem).

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w 2018 r. wykazywała tendencję spadkową. O ile w styczniu i lutym wynosiła 5,7%, to w końcu grudnia ukształtowała się na poziomie 4,9%. W kraju stopa bezrobocia w końcu 2018 r. wyniosła 5,8% i była niższa od obserwowanej rok wcześniej o 0,8 p. proc. W porównaniu z 2010 r. stopa bezrobocia w województwie była niższa o 4,8 p. proc. (w kraju niższa o 6,6 p. proc.).

Wykres 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego stan w dniu 31 XII

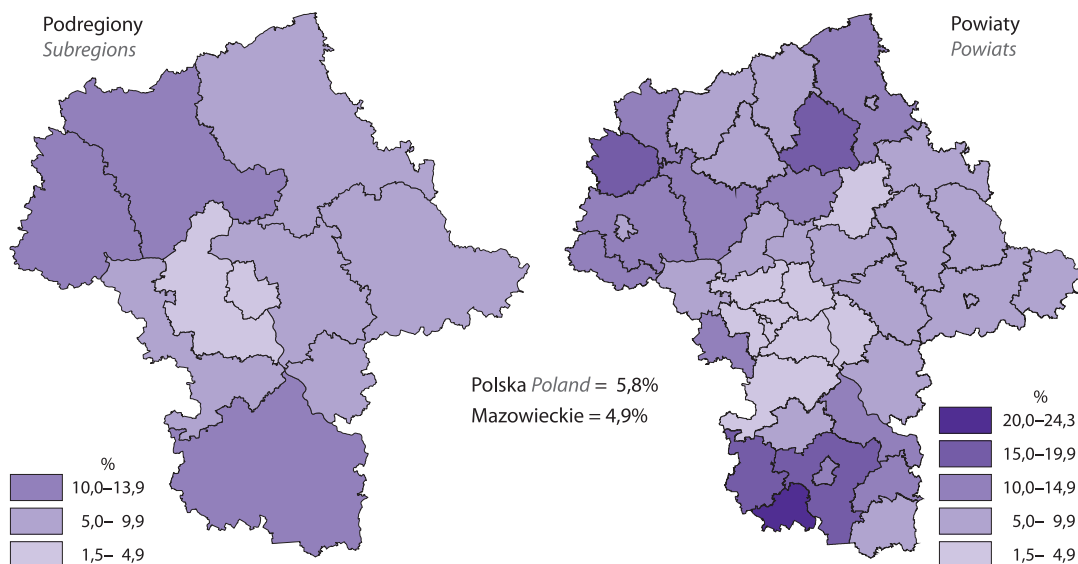
Chart 16. Registered unemployment rate as of 31 XII

W porównaniu z grudniem 2017 r. stopa bezrobocia obniżyła się w 41 z 42 powiatów. Tylko w powiecie płońskim nie zaobserwowano zmian. Najgłębszy spadek notowano w powiatach makowskim (o 2,2 p. proc.), gostynińskim (o 1,9 p. proc.) i ostrołęckim (o 1,5 p. proc.), a najmniejszy – w powiatach nowodworskim (o 0,1 p. proc.), mińskim (o 0,2 p. proc.) oraz grodziskim, grójeckim, przasnyskim i warszawskim zachodnim (po 0,3 p. proc.). W województwie utrzymało się przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą a najwyższą stopą bezrobocia wyniosła 22,8 p. proc. (w 2017 r. – 23,7 p. proc.). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: szydłowiecki (24,3%), przysuski (18,3%) i radomski (17,7%). Średniej dla województwa nie przekroczyły natomiast: m.st. Warszawa (1,5%), warszawski zachodni (2,0%) oraz grójecki (2,1%), grodziski (2,9%), pruszkowski (3,4%), piaseczyński (4,0%), otwocki (4,1%), wyszkowski (4,4%).

Mapa 8. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2018 r. stan w dniu 31 XII

Map 8. Registered unemployment rate in Mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2018 as of 31 XII

Do powiatowych urzędów pracy województwa mazowieckiego w 2018 r. zgłoszono 213,9 tys. ofert zatrudnienia, tj. o 16,1% mniej niż w roku poprzednim. W ciągu roku najwięcej ofert wpłynęło do urzędów pracy w m.st. Warszawie (58,4 tys.) oraz w powiatach piaseczyńskim (27,2 tys.) i pruszkowskim (17,8 tys.), a najmniej – w zwoleńskim (0,4 tys.), ostrołęckim (0,8 tys.) oraz przasnyskim (0,9 tys.). W końcu grudnia 2018 r. w województwie na 1 ofertę pracy przypadało 25 osób bezrobotnych (wobec 19 osób przed rokiem); w kraju średnio 15 osób bezrobotnych (wobec 16 w 2017 r.). Najmniejszą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w powiecie piaseczyńskim (3 osoby), warszawskim zachodnim (10 osób), m.st. Warszawie oraz nowodworskim (po 13 osób), a największą w powiatach gostynińskim (505 osób), ciechanowskim (338 osób) i płońskim (329 osób). W trzech powiatach województwa (białobrzeskim, grójeckim i zwoleńskim) urzędy pracy w końcu roku nie dysponowały wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Labour Force Survey

W IV kwartale 2018 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie mazowieckim liczyła 2620 tys. osób, a biernych zawodowo – 1725 tys. Ludność aktywna zawodowo obejmowała pracujących w liczbie 2522 tys. osób i bezrobotnych – 98 tys.

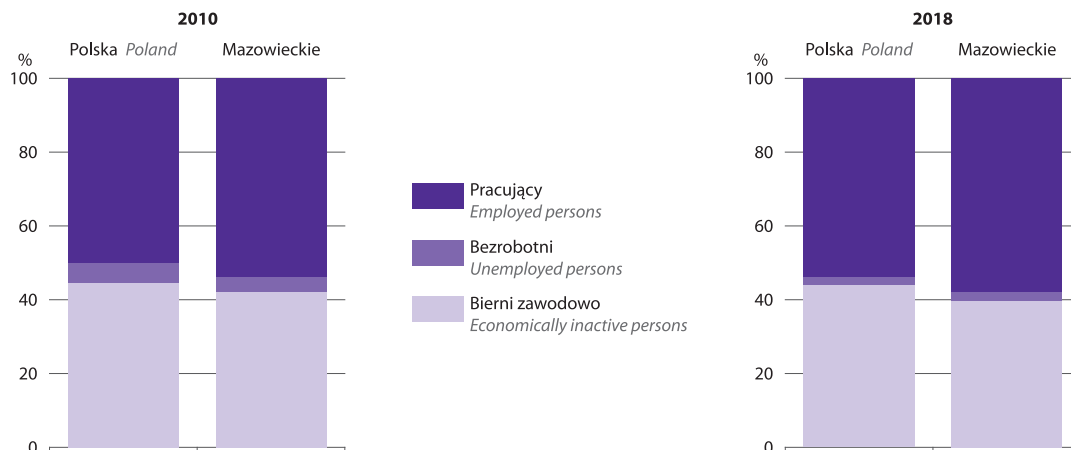
Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tablica 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Table 8. Economic activity of population aged 15 years and more in the 4th quarter

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	17153	17489	17173	17058
pracujący <i>employed</i>	15557	16280	16404	16409
bezrobotni <i>unemployed</i>	1597	1210	769	649
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	13826	13473	13402	13353
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,4	56,5	56,2	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	50,2	52,6	53,7	54,0
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,3	6,9	4,5	3,8
MAZOWIECKIE				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	2488	2960	2588	2620
pracujący <i>employed</i>	2306	2773	2489	2522
bezrobotni <i>unemployed</i>	182	187	100	98
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	1799	1810	1758	1725
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	58,0	62,1	59,5	60,3
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	53,8	58,1	57,3	58,0
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	7,3	6,3	3,9	3,7

W strukturze ludności według statusu na rynku pracy w porównaniu z IV kwartałem 2017 r. zwiększył się udział pracujących (o 0,7 p. proc.), biernych zawodowo zmniejszył się (o 0,7 p. proc.), a bezrobotnych nie zmienił się.

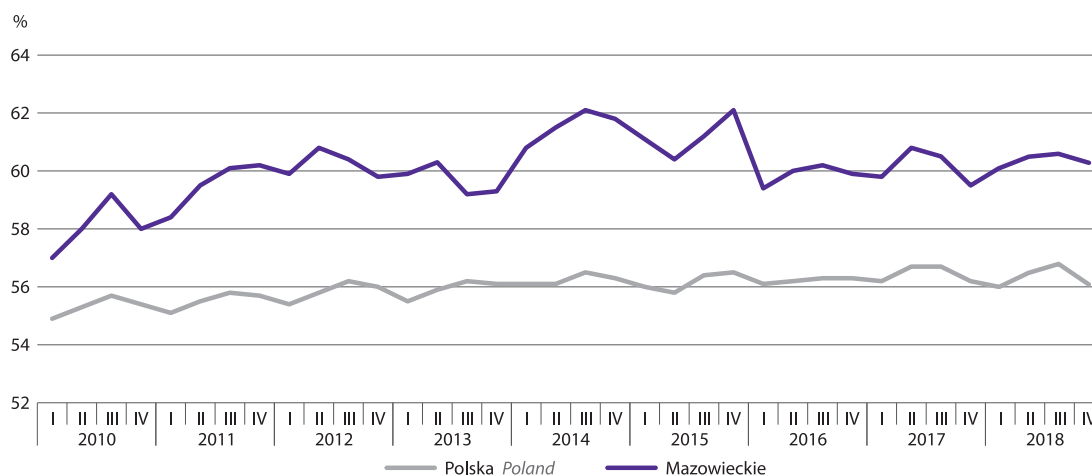
Wykres 17. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
Chart 17. Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2018 r. w stosunku do notowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku zwiększyła się o 32 tys. osób (tj. o 1,2%). Wzrost aktywnych zawodowo nastąpił zarówno wśród kobiet (o 2,3%), jak i mężczyzn (o 0,3%).

Wykres 18. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 18. Activity rate by quarters

W IV kwartale 2018 r. w województwie mazowieckim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na najwyższym poziomie w kraju i wyniósł 60,3% (wzrost o 0,8 p. proc. w skali roku). W kraju wskaźnik ten wyniósł 56,1% (spadek o 0,1 p. proc.). Podobnie jak w latach poprzednich, wyższą aktywność zawodową w województwie wykazywali mężczyźni niż kobiety (68,2% wobec 53,2%).

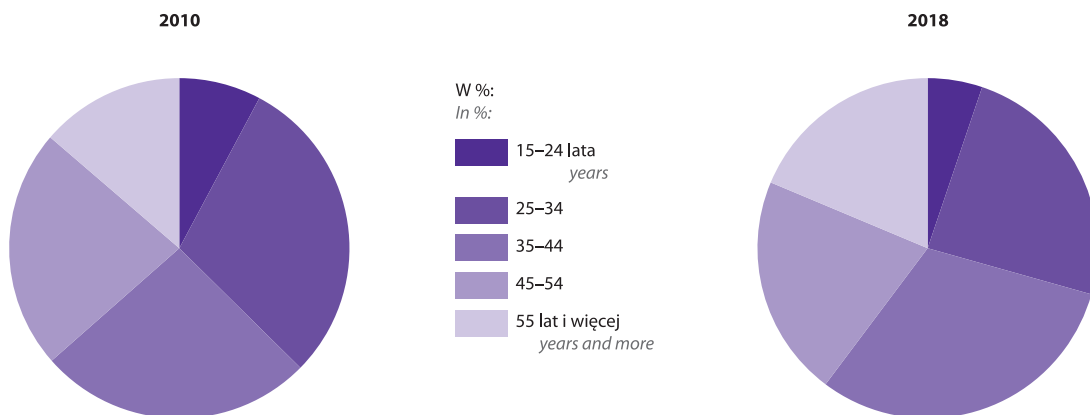
Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

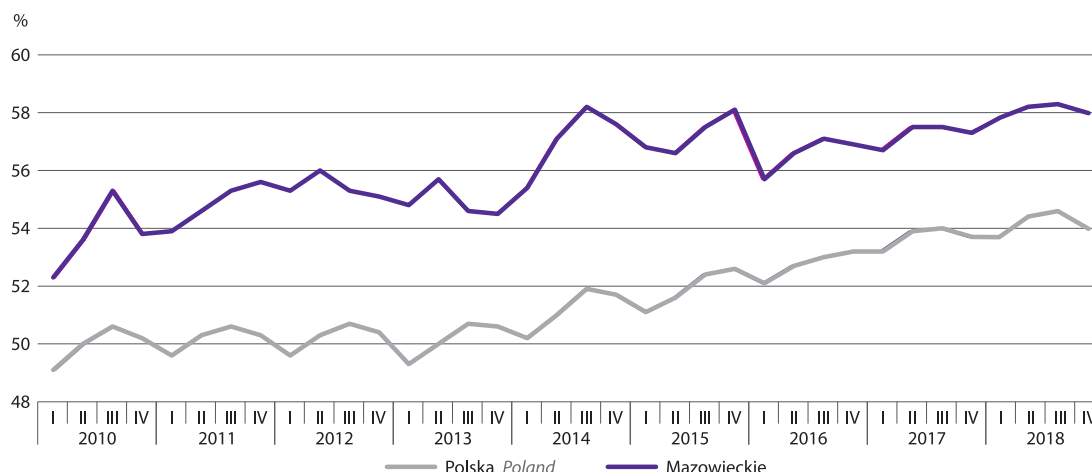
Mazowieckie, to województwo o największej liczbie pracujących. W IV kwartale 2018 r. w województwie populacja pracujących liczyła 2522 tys. osób i stanowiła 15,4% ogółu pracujących w kraju. W skali roku liczba pracujących w województwie zwiększyła się o 33 tys. osób (tj. o 1,3%). Wzrost nastąpił wśród kobiet (o 3,1%), a wśród mężczyzn spadek (o 0,1%).

W IV kwartale 2018 r. najmniejszy udział w populacji pracujących miały osoby z najmłodszej grupy wieku, tj. 15–24 lata (5,2%). Największym natomiast udziałem charakteryzowały się osoby w wieku 35–44 lata (30,9%). W stosunku do analogicznego okresu 2017 r. największe zmiany w strukturze pracujących zanotowano w grupie osób w wieku 25–34 lata (spadek o 1,8 p. proc.) oraz w wieku 35–44 lata (wzrost o 1,2 p. proc.).

Wykres 19. Struktura pracujących według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale
Chart 19. Structure of employed persons by age in Mazowieckie voivodship in the 4th quarter

Wykres 20. Wskaźnik zatrudnienia według kwartałów
Chart 20. Employment rate by quarters

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

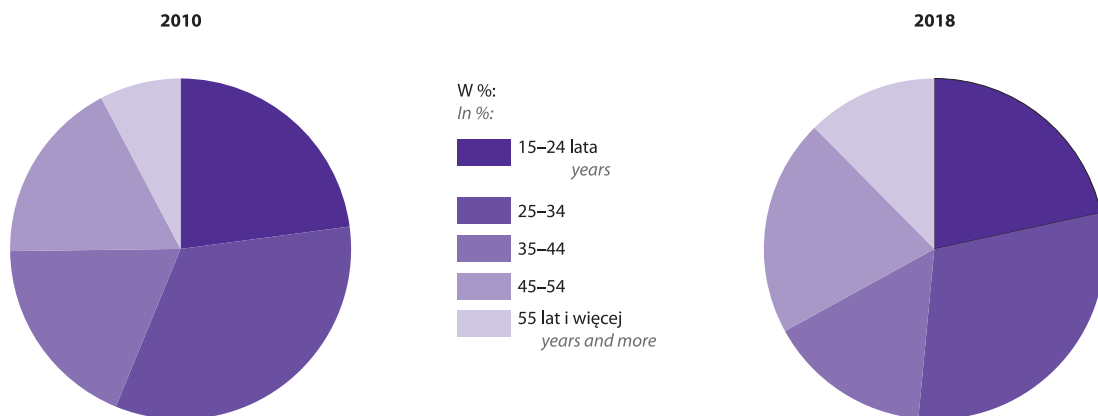
Wskaźnik zatrudnienia w województwie mazowieckim w analizowanym kwartale wyniósł 58,0% i był najwyższy w kraju. W skali roku wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 0,7 p. proc. Wzrost tego wskaźnika odnotowano w populacji kobiet (o 1,6 p. proc.), a wśród mężczyzn spadek (o 0,1 p. proc.). W województwie nadal wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyraźnie wyższy niż dla kobiet (65,4% wobec 51,5%). W kraju wskaźnik ten wyniósł 54,0% i zwiększył się o 0,3 p. proc. w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku.

W IV kwartale 2018 r. liczba bezrobotnych w województwie mazowieckim wyniosła 98 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 2 tys. (tj. o 2,0%). Spadek nastąpił wśród populacji kobiet (o 16,3%), a wśród mężczyzn wzrost (o 11,8%).

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W omawianym kwartale wśród bezrobotnych najliczniejszą grupą były osoby w wieku 25–34 lata, które stanowiły 29,9% tej populacji w województwie. Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby w wieku 55 lat i więcej (12,4%). W stosunku do IV kwartału 2017 r. największe zmiany w strukturze bezrobotnych wystąpiły w grupie osób w wieku 35–44 lata (spadek o 6,5 p. proc.) oraz w wieku 45–54 lata (wzrost o 6,6 p. proc.).

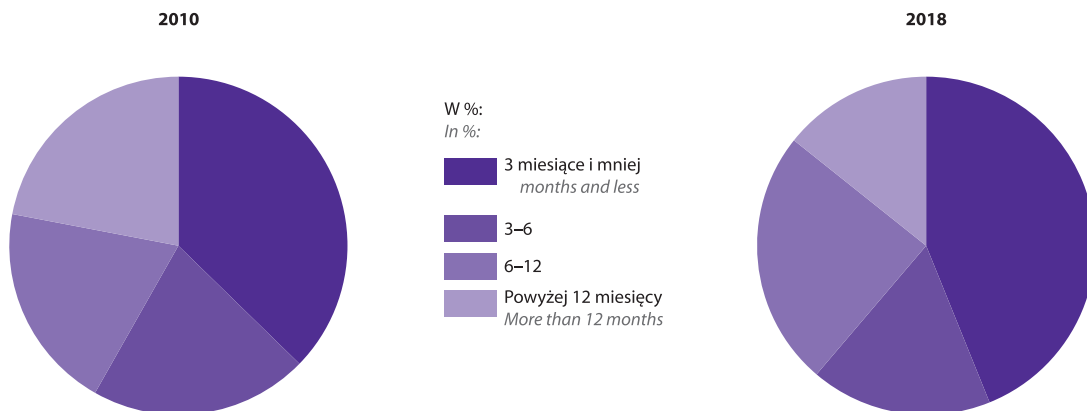
Wykres 21. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale
 Chart 21. Structure of unemployed persons by age in Mazowieckie voivodship in the 4th quarter

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w województwie mazowieckim w IV kwartale 2018 r. wyniósł 8 miesięcy (w kraju – 9,5 miesiąca). W skali roku okres ten skrócił się o 0,3 miesiąca (w kraju o 1,2 miesiąca). Kobiety poszukiwały pracy krócej niż mężczyźni (7,9 miesiąca wobec 8 miesięcy). W kraju przeciętny czas poszukiwania pracy był również krótszy dla kobiet niż dla mężczyzn (9,4 miesiąca wobec 9,6 miesiąca). W województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 14 tys. i stanowiła 14,3% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 16,0%). W kraju osoby te stanowiły 20,0% ogólnej liczby bezrobotnych (rok wcześniej 25,2%).

Wykres 22. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie mazowieckim w IV kwartale

Chart 22. Structure of unemployed persons by duration of unemployment in Mazowieckie voivodship in the 4th quarter

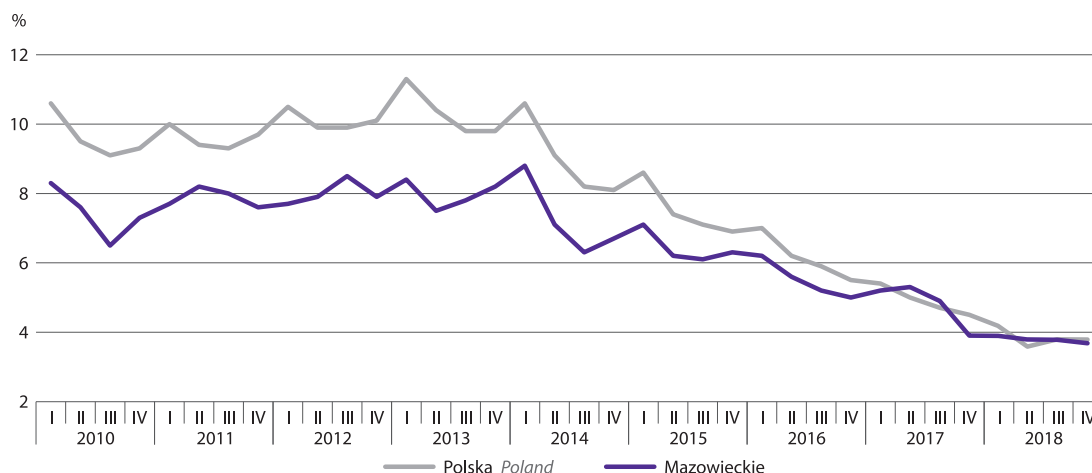

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2018 r. w województwie mazowieckim wyniosła 3,7% i była najmniejsza od 2010 r. (w kraju średnia – 3,8%). W skali roku stopa bezrobocia w województwie zmniejszyła się o 0,2 p. proc. (w kraju – o 0,7 p. proc.). W województwie stopa bezrobocia mężczyzn wyniosła 4,1% i była o 0,4 p. proc. wyższa od notowanej rok wcześniej (dla kobiet odpowiednio: 3,4%; o 0,7 p. proc. niższa).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wykres 23. Stopa bezrobocia według kwartałów

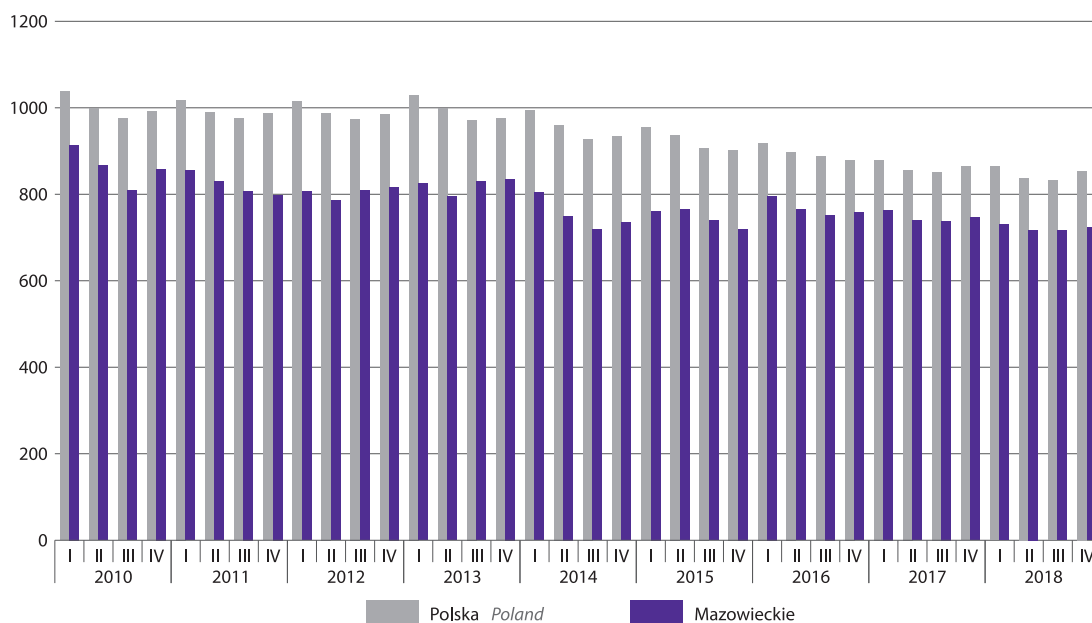
Chart 23. Unemployment rate by quarters

W IV kwartale 2018 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1725 tys. osób i stanowiła 39,7% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju udział ten kształtował się na poziomie 43,9%). W ujęciu rocznym liczba biernych zawodowo w województwie zmniejszyła się o 33,0 tys. osób, tj. o 1,9% (w kraju spadek o 0,4%). Wśród biernych zawodowo w województwie przeważały kobiety, których udział wyniósł 62,2%.

Wykres 24. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących według kwartałów

Chart 24. Number of unemployed persons per 1000 employed persons by quarters

W wyniku zaistniałych zmian na wojewódzkim rynku pracy, zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2018 r. na 1000 pracujących przypadały 723 osoby bezrobotne i bierne zawodowo (w kraju 853 osoby), podczas gdy w IV kwartale 2017 r. 746 osób. W IV kwartale 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi w województwie było mniejsze niż średnio w kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto z roku na rok systematycznie rosną, przy czym wzrost odnotowany w 2018 r. był największy od 2010 r.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Tablica 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 9. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

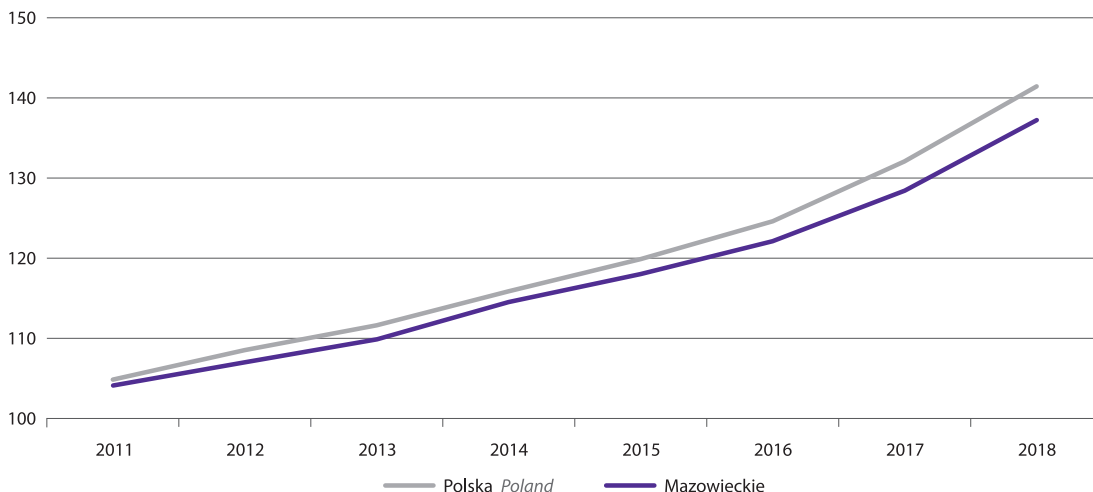
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
	w złotych in zlotys				2010=100	2017=100
Polska Poland	3434,62	4121,41	4530,47	4852,29	141,2	107,1
Mazowieckie	4227,93	4991,77	5427,50	5796,51	137,0	106,8
M.st. Warszawa Capital City of Warsaw	.	5332,39 ^a	5774,04 ^a	6154,65	.	106,6

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.
^a Data have been changed compared to those published in the previous edition of the Report.

W 2018 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 5796,51 zł i było o 6,8% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2017 r. wyższe odpowiednio o 5,1%). W kraju przeciętne wynagrodzenie wyniosło 4852,29 zł i zwiększyło się w skali roku o 7,1% (w 2017 r. o 5,9%).

Wykres 25. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw 2010=100

Chart 25. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector 2010=100

W województwie wzrost płac w porównaniu z 2017 r. odnotowano we wszystkich sekcjach; największy w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,8%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,6%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,3%), a najmniejszy w budownictwie (o 5,0%).

Tablica 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim

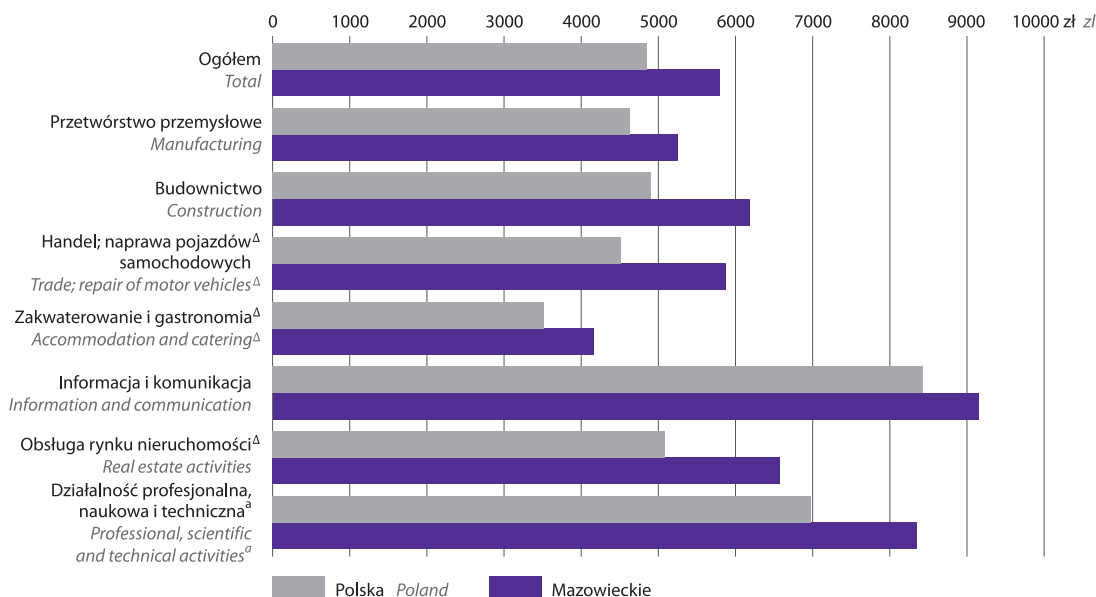
Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018				
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>								w zł <i>in zł</i>
Ogółem <i>Total</i>	103,0	103,5	104,3	105,1	107,3	107,1	107,1	106,8	5796,51
w tym: <i>of which:</i>									
Przemysł <i>Industry</i>	101,5	103,2	103,5	104,0	107,4	106,5	106,7	107,1	5495,42
w tym: <i>of which:</i>									
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	102,2	103,2	104,0	104,6	106,5	106,1	106,3	107,2	5254,14
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	101,2	107,1	104,3	103,7	112,6	109,7	109,7	108,3	7900,80
Budownictwo <i>Construction</i>	103,3	102,1	104,1	105,6	106,5	106,6	107,3	105,0	6179,27
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	105,9	105,1	105,3	105,8	105,6	106,7	106,7	107,1	5879,09
Transport i gospodarka maga- zynowa <i>Transportation and storage</i>	103,2	104,3	104,6	106,2	109,1	107,7	107,1	106,2	4901,53
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	104,9	106,8	106,2	103,7	107,3	106,2	106,9	108,8	4167,16
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	101,8	100,8	102,3	101,6	106,6	107,4	106,8	106,5	9148,79
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	107,5	106,4	106,7	107,8	107,7	106,6	106,6	105,4	6576,43
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^Δ <i>Professional, scientific and tech- nical activities^Δ</i>	99,6	100,6	101,0	103,5	106,4	106,6	106,6	105,6	8353,76
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	103,9	106,8	108,5	108,7	110,2	108,8	108,2	108,6	3851,39

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
a Does not include the following divisions: Research and development and Veterinary activity.

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie mazowieckim odnotowano w sekcji informacja i komunikacja – przekroczyło ono o 57,8% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Relatywnie wysokie były także wynagrodzenia w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – wyższe od średniego w województwie odpowiednio o 44,1% i o 36,3%. Najniższe płace odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej – niższe niż przeciętne o 33,6%.

Wykres 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w sektorze przedsiębiorstw
Chart 26. Average monthly gross wages and salaries in selected sections in the enterprise sector

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
 a Does not include the following divisions: Research and development and Veterinary activity.

W 2018 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowali łącznie 2654,9 mln godzin, tj. o 100,9 mln godzin (o 4,0%) więcej niż w roku poprzednim. Czas faktycznie przepracowany najbardziej wydłużył się w budownictwie (o 10,3%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 9,3%), a ponadto m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,6%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (3,9%), przetwórstwie przemysłowym (o 3,0%). Krótszy niż przed rokiem odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,3%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 1,4%). W analizowanym roku największą liczbę godzin przepracowano w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych – 592,7 mln i przetwórstwo przemysłowe – 573,8 mln (odpowiednio 22,3% i 21,6% ogólnej liczby) oraz transport i gospodarka magazynowa – 464,8 mln (17,5%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r. wyniósł 148 godzin (przed rokiem 147). Największy wzrost tego wskaźnika odnotowano w budownictwie (o 4 godziny), a największy spadek w przetwórstwie przemysłowym (o 2 godziny).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie wyniosło 39,30 zł i w porównaniu z 2017 r. zwiększyło się o 6,4%. Wzrost obserwowano we wszystkich sekcjach; największy w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 9,1%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,8%) i przetwórstwie przemysłowym (o 8,6%), a najmniejszy w budownictwie (o 2,0%). W analizowanym roku najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymywali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 62,97 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 25,68 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W 2018 r. utrzymał się wzrost w skali roku liczby emerytów i rencistów ZUS oraz spadek liczby osób pobierających świadczenia w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty ZUS rosły szybciej niż świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym; w obu przypadkach odnotowany wzrost był większy niż w 2017 r.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE). Nie obejmują emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

W 2018 r. w województwie mazowieckim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 1174,7 tys. osób i była o 41,2 tys. osób (tj. o 3,6%) większa od notowanej przed rokiem i nieznacznie (o 159 osób) większa niż w 2010 r.

Tablica 11. Świadczenia społeczne
Table 11. Social benefits

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2010=100	2017=100
POLSKA <i>POLAND</i>						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	8866,0	8476,9	8533,5	8799,0	99,2	103,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a <i>receiving benefits paid by Social Insurance Institution^a</i>	7491,4	7273,8	7358,2	7641,6	102,0	103,9
rolników indywidualnych <i>individual farmers</i>	1374,7	1203,2	1175,3	1157,4	84,3	98,5

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pension financed from the Social Insurance Fund, and paid by the Ministry of Defense, Ministry of Interior and Administration and Ministry of Justice in conjunction with retirement pays financed from the budget of the Ministry of Defense, Ministry of Interior and Administration and Ministry of Justice, as well as agricultural benefits from the Ministry of Defense, Ministry of Interior and Administration and Ministry of Justice (not included in the voivodship).

Tablica 11. Świadczenia społeczne (dok.)
Table 11. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>			2010=100	2017=100	
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>						
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł <i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by Social Insurance Institution^a in zł</i>	1588,95	1980,96	2072,44	2161,65	136,0	104,3
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1698,35	2096,55	2182,45	2257,66	132,9	103,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement pay and pension of individual farmers in zł</i>	954,68	1179,63	1200,00	1226,85	128,6	102,2
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	996,18	1209,81	1221,69	1242,37	124,5	101,7
MAZOWIECKIE						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	1174,5	1122,4	1133,4	1174,7	100,0	103,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a <i>receiving benefits paid by Social Insurance Institution^a</i>	966,9	939,4	953,8	997,0	103,0	104,5
rolników indywidualnych <i>individual farmers</i>	207,6	183,0	179,7	177,7	85,5	98,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł <i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by Social Insurance Institution^a in zł</i>	1637,58	2047,16	2141,25	2239,18	136,8	104,6
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1756,14	2178,27	2266,54	2352,61	134,0	103,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement pay and pension of individual farmers in zł</i>	915,29	1144,30	1169,88	1198,27	130,7	102,4
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	946,14	1164,39	1181,76	1205,36	127,5	102,0

a łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pension financed from the Social Insurance Fund, and paid by the Ministry of Defense, Ministry of Interior and Administration and Ministry of Justice in conjunction with retirement pays financed from the budget of the Ministry of Defense, Ministry of Interior and Administration and Ministry of Justice, as well as agricultural benefits from the Ministry of Defense, Ministry of Interior and Administration and Ministry of Justice (not included in the voivodship).

W omawianym roku udział osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w województwie mazowieckim w ogólnej ich zbiorowości w kraju pozostał na poziomie sprzed roku i wyniósł 13,0%. Świadczeniobiorcy KRUS w województwie stanowili najliczniejszą grupę tej populacji w kraju: ich udział wyniósł 15,4% (rok wcześniej 15,3%).

Tablica 12. Świadczenia społeczne w województwie mazowieckim
Table 12. Social benefits in Mazowieckie voivodship

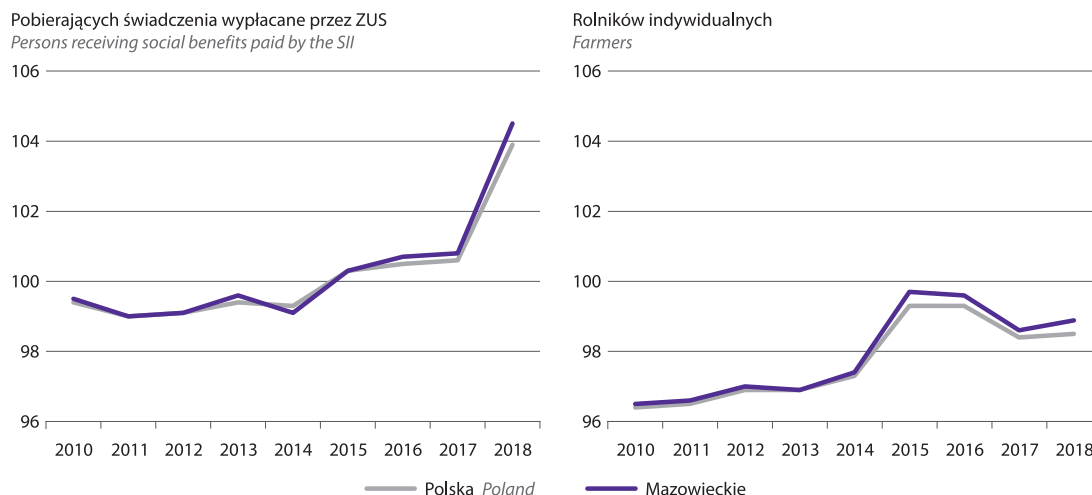
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	1130,1	1129,8	1129,4	1133,4	1168,0	1170,4	1172,0	1174,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,3	100,2	100,2	100,5	103,4	103,6	103,8	103,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by Social Insurance Institution</i>	949,4	949,5	949,6	953,8	988,3	991,3	993,6	997,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,6	100,5	100,5	100,8	104,1	104,4	104,6	104,5
rolników indywidualnych <i>individual farmers</i>	180,7	180,3	179,9	179,7	179,6	179,1	178,4	177,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	98,8	98,7	98,6	98,6	99,4	99,3	99,2	98,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by Social Insurance Institution</i>	2108,43	2118,30	2125,27	2141,25	2198,50	2219,28	2230,99	2239,18
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,7	101,9	102,1	102,7	104,3	104,8	105,0	104,6
rolników indywidualnych <i>individual farmers</i>	1156,91	1164,03	1167,01	1169,88	1185,64	1193,18	1196,38	1198,27
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,8	101,2	101,5	101,7	102,5	102,5	102,5	102,4

W 2018 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 997,0 tys. osób, tj. o 43,2 tys. (o 4,5%) więcej niż przed rokiem i o 30,0 tys. (o 3,0%) więcej niż w 2010 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów (o 7,5%) oraz spadek liczby świadczeniobiorców otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 10,6%) i osób pobierających renty rodzinne (o 1,0%). Najliczniejszą grupą świadczeniobiorców ZUS są emeryci; w badanym roku stanowili oni 77,8% tej zbiorowości. Najmniej było świadczeniobiorców otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy – 8,2%.

Nieco odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób, którym wypłacano świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2018 r. pobierało 177,7 tys. osób, tj. o 2,0 tys. (o 1,1%) mniej niż w 2017 r. i o 29,9 tys. (o 14,5%) mniej w stosunku do 2010 r. W porównaniu z 2017 r. liczba osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy zmniejszyła się o 6,2%, mniej niż przed rokiem było także osób otrzymujących renty rodzinne (o 1,9%) oraz emerytury (o 0,2%). Wśród świadczeniobiorców KRUS dominują emeryci; w 2018 r. stanowili oni 82,0% omawianej zbiorowości, najmniej było świadczeniobiorców, którym wypłacano renty rodzinne – 4,0%.

Wykres 27. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów rok poprzedni=100

Chart 27. Indices of average monthly number of retirees and pensioners previous year=100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

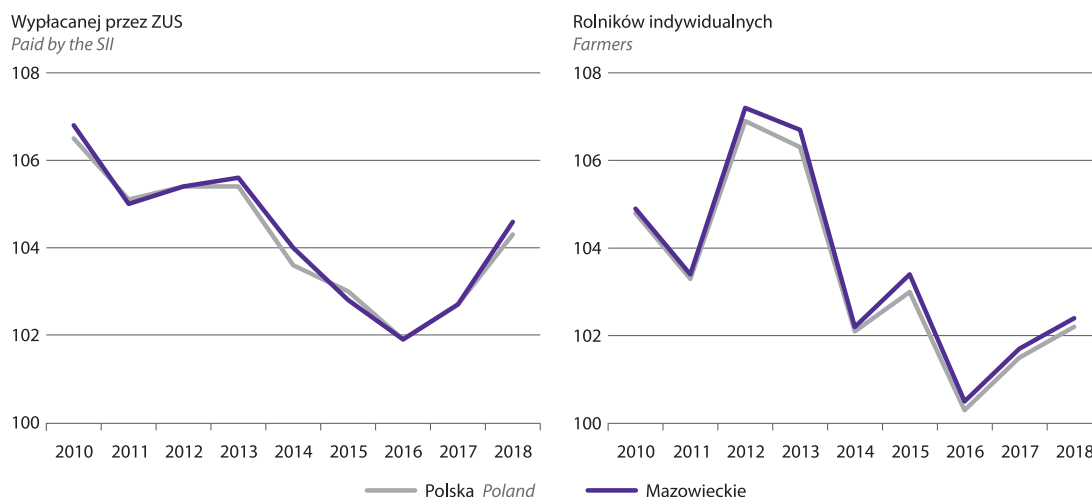
Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2018 r. w województwie mazowieckim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 2239,18 zł i była wyższa o 4,6% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju – wyższa o 4,3%). Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych ukształtowała się na poziomie 1198,27 zł i wzrosła w skali roku o 2,4% (w kraju o 2,2%).

Zarówno w województwie, jak i w kraju obserwowany wzrost dotyczył wszystkich kategorii świadczeń. Wśród emerytur i rent realizowanych przez ZUS relatywnie najbardziej w skali roku wzrosła renta z tytułu niezdolności do pracy – o 5,0% (w kraju o 5,8%). Renta rodzinna zwiększyła się o 4,5%, a emerytura o 3,8% (w kraju odpowiednio o 4,2% i o 3,4%). W przypadku KRUS w największym stopniu wzrosła renta rodzinna – o 6,3% (w kraju o 6,7%). Renta z tytułu niezdolności do pracy wzrosła o 3,2%, a emerytura o 2,0% (w kraju odpowiednio o 3,1% i o 1,7%).

Wykres 28. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto rok poprzedni=100

Chart 28. Indices of average monthly gross retirement pay and pension previous year=100

W 2018 r. w województwie, podobnie jak w latach poprzednich, relacja wysokości świadczeń z ZUS do średniej krajowej kształtowała się odmiennie niż w przypadku KRUS. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS (103,6% średniej krajowej) mazowieckie zajmowało drugie, za województwem śląskim, miejsce w kraju, a w przypadku analogicznego świadczenia wypłacanego przez KRUS (97,7% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w Polsce) – miejsce przedostatnie; niżej uplasowało się jedynie województwo małopolskie. W przypadku świadczeń z ZUS tylko emerytura przewyższała średnią krajową (o 4,2%); renta z tytułu niezdolności do pracy oraz renta rodzinna były natomiast niższe (odpowiednio o 6,5% i o 1,0%). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS wysokość wszystkich świadczeń kształtowała się poniżej średniej krajowej: renta rodzinna była niższa o 4,1%, emerytura – o 3,0%, a renta z tytułu niezdolności do pracy – o 0,8%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie mazowieckim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego”, która co kwartał dostępna jest na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

W 2018 r. ceny detaliczne towarów i usług konsumpcyjnych rosły nieco wolniej niż rok wcześniej. Odnotowany wzrost cen w województwie mazowieckim był taki sam jak w kraju i wyniósł 1,6%.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany. Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

W województwie mazowieckim największy wzrost cen odnotowano w transporcie (o 3,2%). Ponadto wyższe niż rok wcześniej były ceny dotyczące edukacji (o 2,5%), żywności i napojów bezalkoholowych oraz artykułów i usług w zakresie zdrowia (po 2,4%), a także opłaty związane z rekreacją i kulturą (o 2,3%); nieco wolniej rosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,7%) oraz towarów i usług dotyczących użytkowania mieszkania (o 1,6%). Utrzymujący się od lat spadek cen odzieży i obuwia w badanym roku wyniósł 3,6% i był najniższy od 2012 r.

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 13. Price indices of consumer goods and services

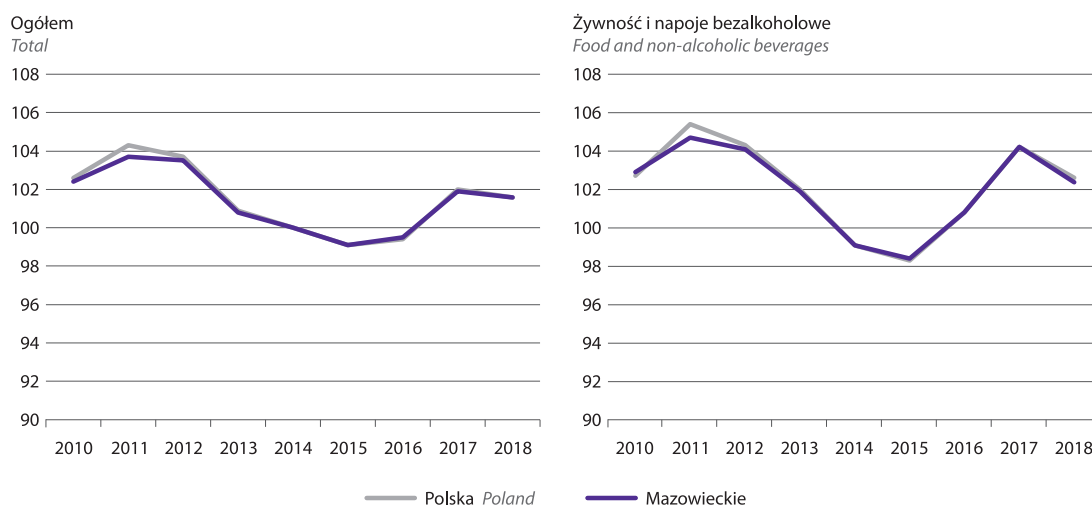
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	102,0	101,6
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	104,2	102,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	105,3	101,2	101,0	101,5
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	94,8	96,4
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	103,3	100,5	101,6	101,8
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	101,2	102,0
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	103,8	104,2
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	100,7	101,4	101,3
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,1	101,2	102,4

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
Table 13. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
MAZOWIECKIE				
Ogółem <i>Total</i>	102,4	99,1	101,9	101,6
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,9	98,4	104,2	102,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	104,9	101,3	101,2	101,7
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	98,2	95,4	95,1	96,4
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	102,2	100,4	101,2	101,6
Zdrowie <i>Health</i>	103,0	101,4	100,9	102,4
Transport <i>Transport</i>	105,2	91,7	103,7	103,2
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	100,9	100,8	102,7	102,3
Edukacja <i>Education</i>	101,6	101,5	101,1	102,5

Wykres 29. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
rok poprzedni=100

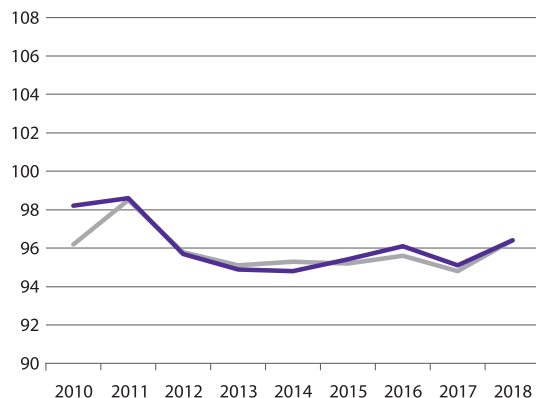
Chart 29. Price indices of consumer goods and services
previous year=100

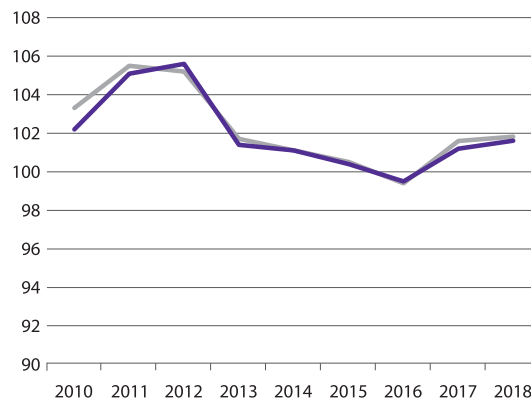
**Wykres 29. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
rok poprzedni=100**

Chart 29. Price indices of consumer goods and services (cont.)
previous year=100

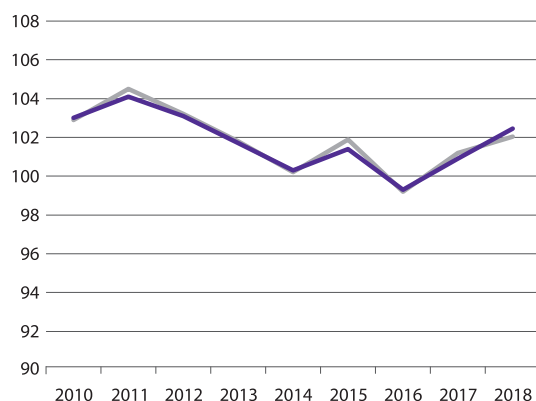
Odzież i obuwie
Clothing and footwear

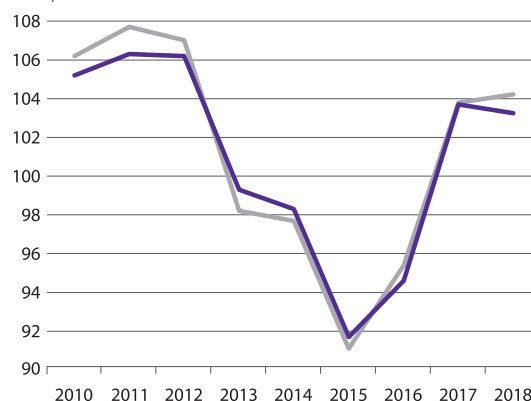
Mieszkanie
Dwelling

Zdrowie
Health

Transport
Transport

— Polska Poland

— Mazowieckie

We wszystkich kwartałach 2018 r. wystąpił wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku (od 1,4% w IV kwartale do 1,9% w III kwartale). Największy wzrost cen w I kwartale odnotowano dla żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,9%), a w kwartałach II, III i IV najbardziej wzrosły ceny towarów i usług w zakresie transportu (odpowiednio o 3,0%, o 7,0% i o 4,9%). W każdym z analizowanych okresów miał miejsce spadek cen odzieży i obuwia, przy czym najgłębszy (o 4,7%) zaobserwowano w I kwartale 2018 r.

Tablica 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim
Table 14. Price indices of consumer goods and services in Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Ogółem <i>Total</i>	101,8	101,9	101,8	102,2	101,5	101,7	101,9	101,4
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	103,1	103,3	104,7	105,6	103,9	102,9	102,1	100,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	101,5	101,2	101,4	100,9	101,2	102,0	101,8	101,7
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	95,0	95,3	94,8	95,3	95,3	96,2	96,2	97,8
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	101,0	101,2	101,1	101,6	101,5	101,6	101,8	101,7
Zdrowie <i>Health</i>	100,5	100,1	100,8	102,1	102,2	102,7	102,3	102,2
Transport <i>Transport</i>	108,3	104,8	101,0	101,0	98,2	103,0	107,0	104,9
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	101,6	103,7	103,2	102,6	102,2	101,7	103,0	102,3
Edukacja <i>Education</i>	101,0	101,1	101,0	101,2	101,9	102,2	102,7	103,4

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

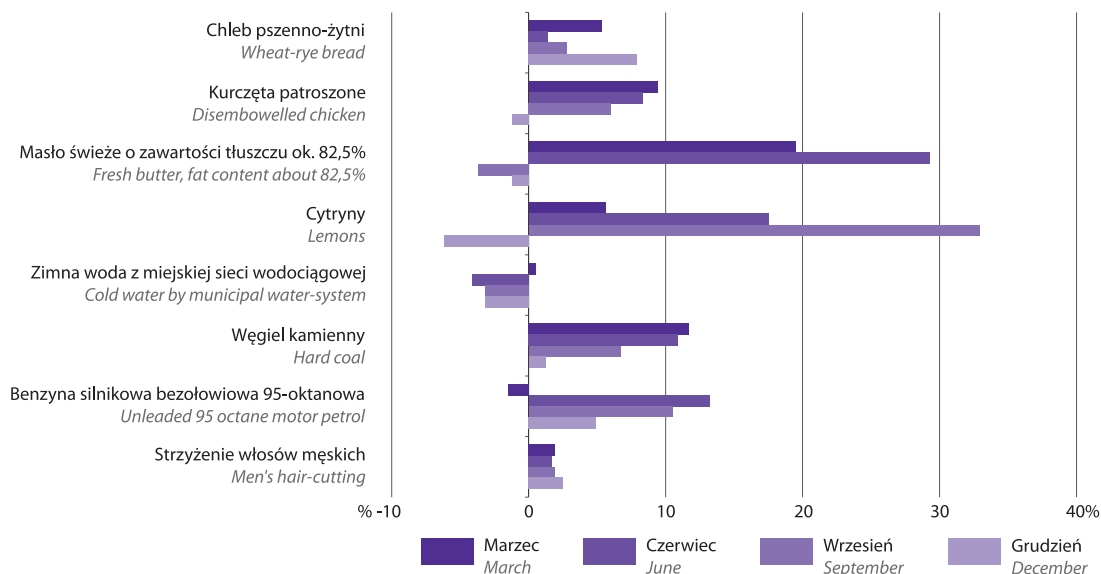
W grudniu 2018 r. ceny detaliczne większości wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim były wyższe od notowanych w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Wśród artykułów żywnościowych największy wzrost cen dotyczył cebuli (o 60,3%), marchwi (o 46,4%) i ziemniaków (o 45,3%). Najmniejszy wzrost cen odnotowano dla mleka krowiego spożywczego o wartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowanego oraz dla oleju rzepakowego produkcji krajowej (odpowiednio o 0,4% i o 0,5%). Najbardziej obniżyła się cena jabłek (o 41,4%).

Spośród towarów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych najbardziej podrożały: olej napędowy (o 13,7%), pasta do zębów (o 7,3%) i bilet do kina (o 7,0%). Mniej niż rok wcześniej płacono m.in. za centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych (o 7,8%), koszulę męską z elanobawełny, długi rękaw (o 3,4%) oraz za zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej (o 3,2%).

Wykres 30. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie mazowieckim w 2018 r.

Chart 30. Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Mazowieckie voivodship in 2018

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018	
	w złotych <i>in zlotys</i>				XII 2017=100
POLSKA <i>POLAND</i>					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread – per 0,5 kg</i>	2,08	2,21	2,31	2,56	110,8
Mięso wieprzowe bez kości ^a (schab środkowy) – za 1 kg <i>Boneless pork ^a (centre loin) – per kg</i>	13,68	13,79	17,30	17,16	99,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per kg</i>	5,96	6,60	7,11	6,92	97,3
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg <i>Pork ham, boiled – per kg</i>	21,65	24,01	26,26	26,91	102,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l</i>	2,67	2,80	2,78	2,71	97,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g</i>	4,27	3,98	6,75	6,54	96,9
Cebula – za 1 kg <i>Onions – per kg</i>	2,25	2,20	2,01	2,96	147,3
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per kg</i>	1,43	1,19	1,13	1,59	140,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per kg</i>	2,94	2,44	2,62	2,13	81,3
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per l</i>	3,64	3,63	3,60	3,81	105,8

a W latach 2010 i 2015 – z kością.
a In 2010 and 2015 – bone-in.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (cd.)
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018	
	w złotych <i>in zlotys</i>			XII 2017=100	
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>					
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny ^b – za 1 kpl. <i>Men's suit fabrics of wool^b – per set</i>	467,17	662,30	665,00	606,31 ^c	x
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair</i>	164,09	197,64	202,07	206,43	102,2
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per 1 m³</i>	17,89	21,68	21,69	22,09	101,8
Proszek do prania – za 300 g ^d <i>Washing powder – per 300 g^d</i>	4,43	5,33	5,48	5,52	100,7
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation of a specialist doctor</i>	69,63	90,26	100,85	106,31	105,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intra-urban bus</i>	2,23	2,71	2,71	2,74	101,1
Bilet normalny do kina <i>Regular cinema ticket</i>	15,23	18,39	19,58	19,90	101,6
MAZOWIECKIE					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread – per 0,5 kg</i>	1,94	2,04	2,14	2,31	107,9
Mięso wieprzowe bez kości ^a (schab środkowy) – za 1 kg <i>Boneless pork^a (centre loin) – per kg</i>	13,88	14,79	17,18	16,52	96,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per kg</i>	6,27	6,82	7,42	7,33	98,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg <i>Pork ham, boiled – per kg</i>	22,64	24,04	25,26	27,06	107,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l</i>	2,91	2,81	2,81	2,82	100,4
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g</i>	4,52	4,10	6,69	6,61	98,8
Cebula – za 1 kg <i>Onions – per kg</i>	2,27	2,07	1,84	2,95	160,3
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per kg</i>	1,42	1,41	1,17	1,70	145,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per kg</i>	3,05	2,51	2,45	2,20	89,8
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per l</i>	3,73	3,64	3,64	3,94	108,2
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny ^b – za 1 kpl. <i>Men's suit fabrics of wool^b – per set</i>	482,15	628,00	596,39	613,87 ^c	x
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair</i>	167,60	200,71	207,49	217,83	105,0
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per 1 m³</i>	19,10	23,17	22,37	23,00	102,8

a W latach 2010 i 2015 – z kością. b W 2010 r. – garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny. c Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen, dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. d W 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.
a In 2010 and 2015 – bone-in. b In 2010 – men's suit, polyester staple fibres and wool. c Due to the changes of 2018 of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous year. d In 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018	
	w złotych <i>in zlotys</i>				XII 2017=100
MAZOWIECKIE (dok.) (cont.)					
Proszek do prania – za 300 g ^d <i>Washing powder – per 300 g^d</i>	4,58	5,11	5,32	5,17	97,2
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation of a specialist doctor</i>	75,83	99,92	106,88	110,83	103,7
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intra-urban bus</i>	2,60	3,29	3,22	3,27	101,6
Bilet normalny do kina <i>Regular cinema ticket</i>	16,67	19,87	21,43	22,93	107,0

d W 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.

d In 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g.

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo

Agriculture

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych produkcja zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków była mniejsza od ubiegłorocznej, natomiast produkcja buraków cukrowych – większa.

Badania pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzone w czerwcu 2018 r. wykazały wzrost w skali roku liczebności stada bydła, trzody chlewnej i owiec. W przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych przypadało 54 szt. bydła i 58 szt. trzody chlewnej; przed rokiem było to odpowiednio: 58 i 52 szt. Obsada bydła była większa niż przeciętna w kraju o 12 szt., natomiast obsada trzody chlewnej – mniejsza o 23 szt.

Na rynku rolnym w latach 2010–2018 obserwowano systematyczny wzrost w ujęciu rocznym skupu żywca rzeźnego oraz mleka. W rozpatrywanym okresie spadek skupu zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) odnotowano jedynie w latach 2013, 2016 i 2018.

W latach 2010–2018 miały miejsce różnokierunkowe zmiany cen produktów rolnych, przy czym w 2018 r. przeciętne ceny podstawowych produktów zwierzęcych i roślinnych na ogół były wyższe niż przed rokiem; na targowiskach mniej płacono za prosię na chów, w skupie – za mleko krowie, na obu rynkach niższe były również ceny żywca rzeźnego wieprzowego.

W produkcji rolniczej województwa mazowieckiego znaczący udział ma produkcja żywca rzeźnego, mleka krowiego, owoców i warzyw oraz zbóż. Rok 2017 był ósmym z rzędu, w którym odnotowano wzrost globalnej produkcji rolniczej (licząc rok do roku w cenach stałych). Producenci z naszego województwa wytworzyli 15,1% globalnej produkcji roślinnej i 19,8% produkcji zwierzęcej w kraju (odpowiednio 1 i 2 lokata).

Warunki agrometeorologiczne

od jesieni 2017 r. do jesieni 2018 r.

Agro-meteorological conditions

from autumn 2017 to autumn 2018

Siew zbóż ozimych pod zbiory 2018 r. prowadzono w niekorzystnych warunkach agrometeorologicznych. Długotrwałe i miejscami obfite opady deszczu we wrześniu i w październiku 2017 r. znacznie utrudniały przebieg prac polowych. Przygotowywanie stanowisk pod siew zbóż ozimych i rzepaku odbywało się w pośpiechu, między kolejnymi opadami deszczu, przy czym rzepak w całości wysiano w optymalnym terminie, natomiast zboża częściowo z opóźnieniem. W listopadzie, w wyniku dalszych opadów deszczu, utrzymywał się nadmiar wilgoci w glebie, co utrudniało siew i zbiór roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych krzewiły się.

Warunki agrometeorologiczne w okresie zimy 2017/18 były zróżnicowane. Notowane od grudnia do połowy lutego dość wysokie, jak na tę porę roku, temperatury powietrza zakłócały zimowy spoczynek roślin, powodując ich osłabienie oraz zmniejszenie zimotrwałości i mrozoodporności. Nagły atak zimy nastąpił na przełomie lutego i marca. Wówczas notowano znaczne spadki temperatury powietrza (przy powierzchni gruntu osiągające poniżej -22°C) oraz silne wiatry, co przy niewielkiej pokrywie śnieżnej narażało zimujące rośliny na nadmierne wychłodzenie. Największe straty zimowe odnotowano na plantacjach rzepaku i rzepiku ozimego – według oceny rzeczoznawców w województwie mazowieckim do zaorania zakwalifikowano 5% powierzchni zasiewów tych upraw. Nie było strat w uprawach sadowniczych i na plantacjach truskawek.

Pogoda w marcu nie sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby, a także wegetacji ozimin i trwałych użytków zielonych. Prace polowe praktycznie rozpoczęto w kwietniu, kiedy to wyjątkowo ciepła i słoneczna pogoda przyczyniła się do gwałtownego przyspieszenia siewu roślin jarych, ich wschodów oraz wegetacji ozimin. Rozpoczęcie kwitnienia drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych obserwowano od końca I dekady kwietnia, a pod koniec II dekady kwitły już prawie wszystkie gatunki drzew owocowych. Siew warzyw do gruntu był na ogół opóźniony, a brak opadów deszczu w kwietniu spowodował zahamowanie kiełkowania. Warunki wilgotnościowe poprawiły się na krótko w II dekadzie maja, co pozytywnie wpłynęło na poprawę stanu roślin uprawnych.

Dwie pierwsze dekady czerwca charakteryzowały się wyjątkowo wysoką temperaturą powietrza oraz bardzo wysokim usłonecznieniem, znacznie przekraczając normy wieloletnie (tj. z lat 1971–2000), przy jednocześnie niskich opadach atmosferycznych. Przyspieszone dojrzewanie zbóż ozimych i jarych w czerwcu przebiegało w warunkach znacznego przesuszenia gleby. Stan wielu upraw (szczególnie zbóż jarych), zwłaszcza na glebach słabszych, uległ w czerwcu pogorszeniu. Notowane w III dekadzie czerwca oraz w I połowie lipca opady deszczu, miejscami dość obfite, poprawiły stan uwilgotnienia gleby, jednak ciepła, słoneczna i przeważnie bezdeszczowa pogoda w sierpniu przyczyniła się do dalszego zwiększania deficytu wody w glebie. Rozpoczęte już w III dekadzie czerwca żniwa (głównie jęczmienia ozimego) przebiegały bez większych zakłóceń. Do połowy sierpnia na ogół zakończono zbiór rzepaku i rzepiku, a do końca miesiąca – zbóż ozimych i jarych. Rolnicy przystąpili do wykonywania podorywek i siewu poplonów.

Warunki atmosferyczne na jesieni 2018 r. niekorzystnie wpływały na stan uwilgotnienia gleby, ale sprzyjały zbiorom upraw. We wrześniu, październiku i listopadzie średnie miesięczne temperatury powietrza były wyższe od przeciętnych z wielolecia, a opady (z wyjątkiem października) poniżej normy. W rejonach, gdzie obserwowano przesuszenie gleby, prace związane z przygotowaniem pól pod siew ozimin były utrudnione. Mimo to oziminy zasiano w optymalnych terminach agrotechnicznych, przy czym stan plantacji był zróżnicowany. Przechodzące w II połowie października opady deszczu przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia gleby, a co za tym idzie do poprawy stanu zasianych roślin. Przebieg pogody w listopadzie sprzyjał wegetacji i przygotowaniu roślin do przezimowania. Do końca października ukończono wykopki ziemniaków oraz zbiór roślin okopowych i pastewnych, a do końca listopada – zbiór buraków cukrowych.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa^a
Table 16. Selected data on agriculture^a

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi basic cereals including cereal mixed	35,1	36,7	40,0	32,3
rzepak i rzepik ^b rape and turnip rape ^b	23,6	28,5	29,5	25,8
ziemniaki potatoes	219	210	279	251
buraki cukrowe ^b sugar beets ^b	484	520	679	584
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^{bc} w szt.: Livestock per 100 ha of agricultural land (as of June) ^{bc} in heads:				
bydło cattle	38,6	41,0	42,0	42,3
trzoda chlewna pigs	102,6	80,0	77,7	80,6
owce sheep	1,8	1,6	1,8	1,9
drób kurzy (w latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni) hens (in 2010 and 2015 aged more than 2 weeks)	1031,5	1004,6	1215,0	1242,1
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in zł:				
ziarno pszenicy ^d za 1 dt wheat grain ^d per dt	59,84	66,83	66,44	72,62
ziarno żyta ^d za 1 dt rye grain ^d per dt	42,12	51,42	54,67	59,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	50,86	51,15	52,46	58,01
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg cattle for slaughter per kg	4,56	6,02	6,35	6,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg pigs for slaughter per kg	3,89	4,30	5,05	4,48
mleko krowie za 1 l cows' milk per l	1,07	1,13	1,39	1,35
Ceny na targowiskach w zł: Marketplace prices in zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per dt	64,91	75,59	78,86	83,63
ziarno żyta za 1 dt rye grain per dt	48,58	58,67	63,23	67,10
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	98,51	82,04	87,43	96,95
prosię na chów za 1 szt. piglet per head	130,20	154,03	183,96	182,01

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 105. b Dla 2018 r. dane nieostateczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Bez ziarna siewnego.

a See general notes, item 11, page 108. b For 2018, non-final data. c In 2010, data of the Agricultural Census. d Excluding sowing seed.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa^a (dok.)
Table 16. Selected data on agriculture^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
MAZOWIECKIE				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals including cereal mixed	27,4	27,1	30,8	26,6
rzepak i rzepik ^b rape and turnip rape ^b	18,8	23,0	25,1	21,5
ziemniaki potatoes	222	180	281	261
buraki cukrowe ^b sugar beets ^b	449	562	641	628
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^{bc} w szt.: Livestock per 100 ha of agricultural land (as of June) ^{bc} in heads:				
bydło cattle	54,4	58,8	57,9	53,7
trzoda chlewna pigs	74,0	50,4	51,5	58,5
owce sheep	0,5	0,3	0,3	0,4
drób kurzy (w latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni) hens (in 2010 and 2015 aged more than 2 weeks)	1347,0	1482,4	2106,0	1799,6
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in zł:				
ziarno pszenicy ^d za 1 dt wheat grain ^d per dt	60,86	67,52	66,65	73,15
ziarno żyta ^d za 1 dt rye grain ^d per dt	42,41	50,10	54,60	58,41
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	66,19	56,16	57,26	66,37
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg cattle for slaughter per kg	4,35	5,56	6,11	6,32
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg pigs for slaughter per kg	3,92	4,29	5,11	4,49
mleko krowie za 1 l cows' milk per l	1,06	1,12	1,38	1,35
Ceny na targowiskach w zł: Marketplace prices in zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt wheat grain per dt	63,54	75,44	81,39	84,80
ziarno żyta za 1 dt rye grain per dt	41,09	53,67	61,65	65,00
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	97,76	84,73	77,87	92,19
prosię na chów za 1 szt. piglet per head	123,15	135,48	162,79	149,89

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 105. b Dla 2018 r. dane nieostateczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Bez ziarna siewnego.

a See general notes, item 11, page 108. b For 2018, non-final data. c In 2010, data of the Agricultural Census. d Excluding sowing seed.

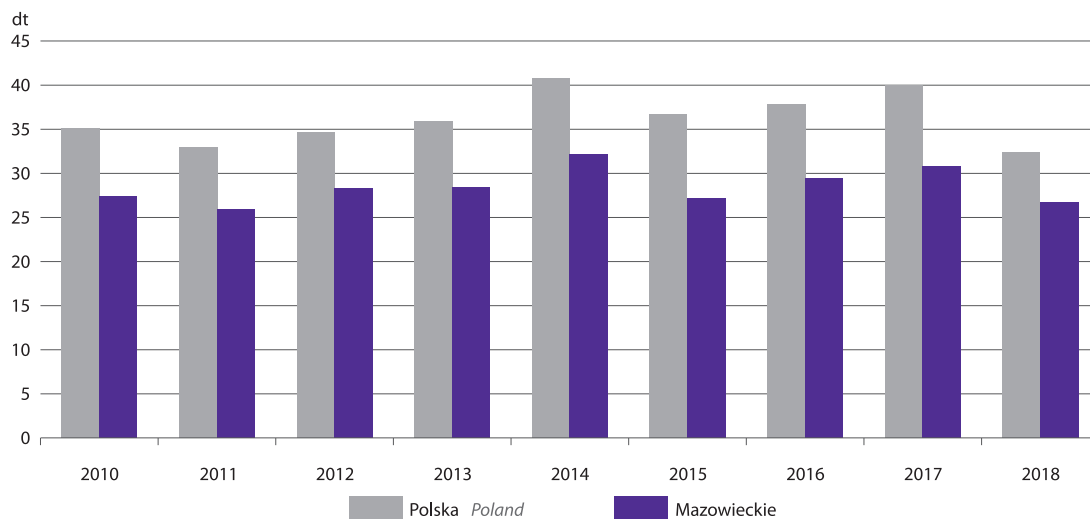
Produkcja roślinna

Crop production

W 2018 r. powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 973,8 tys. ha i była o 15,2% większa od notowanej przed rokiem. Plony zbóż uzyskane z jednostki powierzchni (26,6 dt/ha) były niższe od ubiegłorocznych o 13,6%, a zbiory – oszacowane na 2587,9 tys. ton – o 0,6%. Udział powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie w ogólnej powierzchni tych upraw w kraju wynosił 13,8%, natomiast udział zbiorów – 11,4%. Plony były niższe niż przeciętne w kraju o 5,7 dt z 1 ha (o 17,6%).

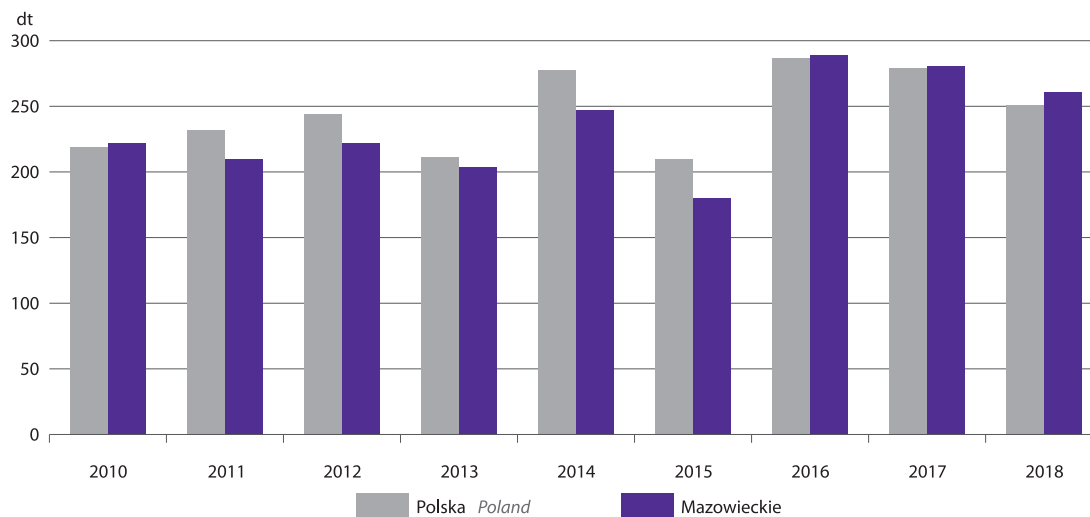
Wykres 31. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

Chart 31. Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha

Wykres 32. Plony ziemniaków^a z 1 ha

Chart 32. Potato yields^a per 1 ha

^a Bez ogrodów przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

W 2018 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wyniosła 34,1 tys. ha i była o 26,2% mniejsza niż przed rokiem. Plony wyniosły 21,5 dt z 1 ha, a zbiory 73,2 tys. ton i w odniesieniu do 2017 r. były odpowiednio mniejsze o 14,3% i o 36,7%. Udział wojewódzkiego areалу rzepaku i rzepiku w krajowej powierzchni tych upraw wyniósł 4,0%, natomiast udział zbiorów – 3,4%; średnie plony były niższe o 4,3 dt z 1 ha (o 16,7%).

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2018 r. wyniosła 32,3 tys. ha, co w skali roku oznacza spadek o 18,8%. Szacuje się, że rolnicy z naszego województwa zebrali 841,6 tys. ton ziemniaków, tj. o 24,6% mniej niż rok wcześniej. Plony były wyższe niż przeciętne w kraju – średnio z 1 ha wyniosły 261 dt wobec 251 dt. Zbiory ziemniaków stanowiły 11,5% zbiorów ogólnokrajowych.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2018 r. wyniosła 22,0 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem była większa o 21,6%. Uzyskane z 1 ha powierzchni plony (628 dt) były mniejsze o 2,0%, a zbiory (1380,1 tys. ton) – większe o 19,3%. Udział województwa w krajowej produkcji buraków cukrowych stanowił 10,0%; plony były wyższe niż przeciętne w kraju o 45 dt z 1 ha, tj. o 7,7%.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Livestock

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej związanej z tymi gatunkami – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W czerwcu 2018 r. pogłowie bydła w województwie mazowieckim liczyło 1153,0 tys. szt., stanowiąc 18,6% pogłowia w kraju. Liczebność stada zwiększyła się o 2,6% (tj. o 29,7 tys. szt.), a jego udział w ogólnym pogłowie bydła w kraju – o 0,3 p. proc. W strukturze stada bydła ogółem 44,8% stanowiły krowy, tj. o 1,1 p. proc. więcej niż przed rokiem; udział krów mlecznych zwiększył się z 41,6% do 43,3%. Wśród 16 województw mazowieckie zajmowało drugą lokatę w krajowej produkcji żywca wołowego i pierwszą lokatę w produkcji mleka (w 2017 r.).

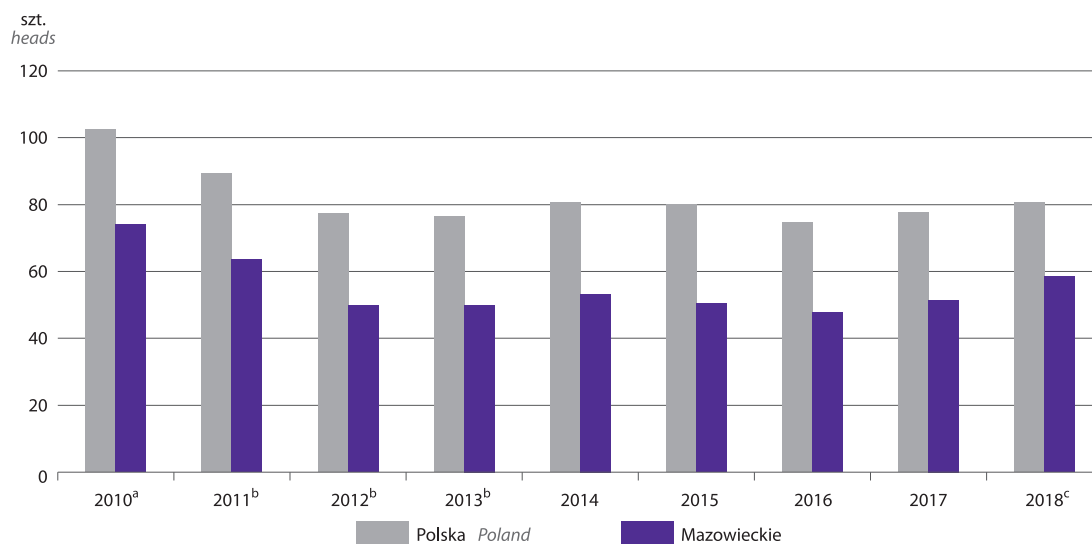
Wykres 33. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Chart 33. Cattle density per 100 ha of agricultural land

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 105. b Dane nieostateczne.
a Data of the Agricultural Census; see general notes, item 11, page 108. b Non-final data.

Wykres 34. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych
Chart 34. Pigs density per 100 ha of agricultural land

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 105. b Stan w końcu lipca. c Dane nieostateczne.
 a Data of the Agricultural Census; see general notes, item 11, page 108. b As of the end of July. c Non-final data.

W województwie mazowieckim ograniczanie pogłowia świń obserwowano w latach 2010–2016 (z wyjątkiem 2014 r.), przy czym największy spadek (o 23,1%) odnotowano w 2012 r. W czerwcu 2018 r. pogłowie trzody chlewnej wynosiło 1256,1 tys. szt. i było większe o 256,9 tys. szt. (tj. o 25,7%) niż rok wcześniej. Udział województwa w krajowym pogłowie tych zwierząt zwiększył się z 8,8% do 10,6%.

W czerwcu 2018 r. pogłowie owiec (7,6 tys. szt.) było znacznie większe niż w 2017 r. – w ujęciu względnym wzrost wyniósł 23,4%. Udział województwa w krajowym pogłowie owiec zwiększył się o 0,4 p. proc. (do 2,8%).

W czerwcu 2018 r. odnotowano spadek w ujęciu rocznym pogłowia drobiu ogółem. O ile w 2017 r. jego liczebność wynosiła 43,4 mln szt., to rok później – 41,6 mln szt., stanowiąc 20,2% krajowego stada. Udział województwa w krajowym pogłowie drobiu zmniejszył się o 1,8 p. proc. Należy dodać, że w strukturze pogłowia drobiu ogółem największy udział (92,9%) ma drób kurzy.

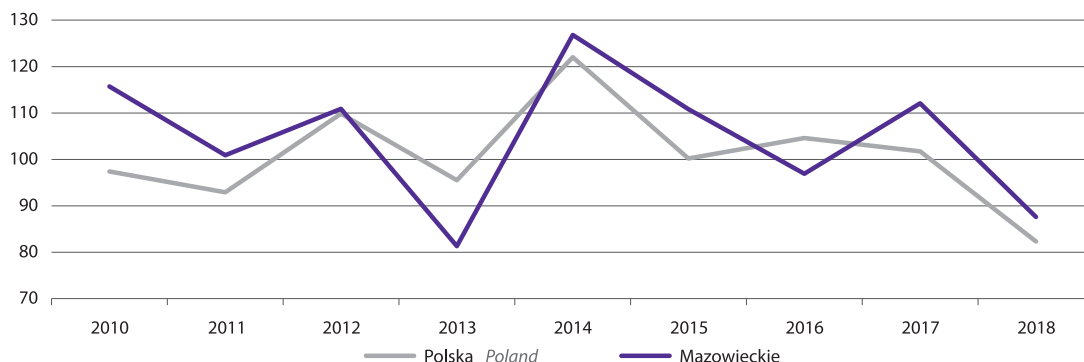
Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

W 2018 r. skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) wyniósł 558,0 tys. ton i był mniejszy o 12,4% w odniesieniu do roku poprzedniego. Ziarna pszenicy skupiono 406,1 tys. ton, a ziarna żyta – 70,7 tys. ton, tj. stosownie mniej o 17,1% i więcej o 0,1%. W latach 2010–2018 udział skupu zbóż ogółem od producentów z województwa mazowieckiego stanowił średnio 5,8% skupu krajowego. W 2018 r. udział ten wyniósł 6,5%, przy czym dla pszenicy – 6,7%, a dla żyta – 8,8%.

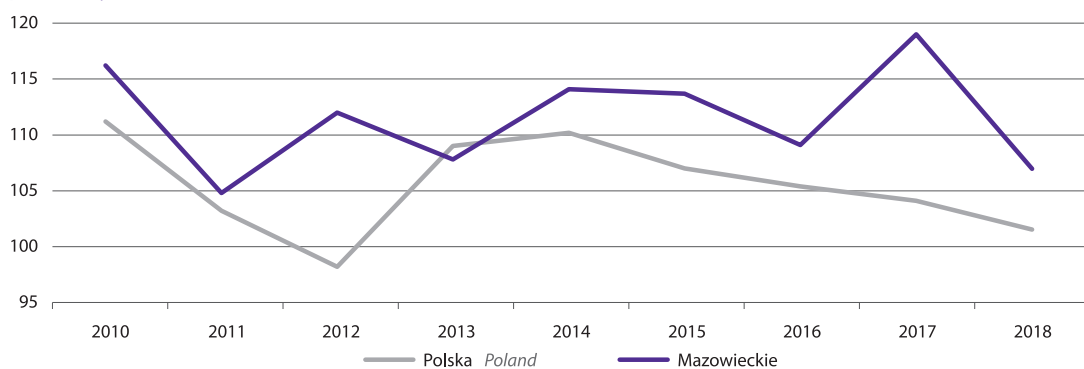
Wykres 35. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) rok poprzedni=100

Chart 35. Indices of procurement of basic cereals consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) previous year=100

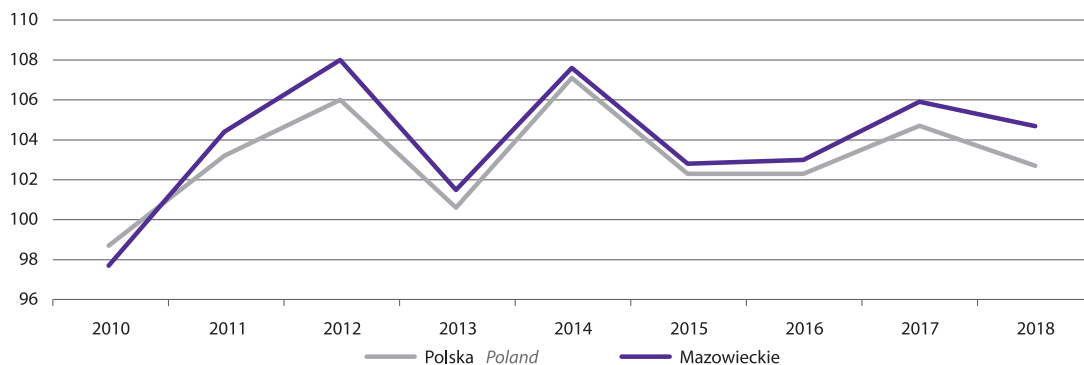
Wykres 36. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej) rok poprzedni=100

Chart 36. Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight) previous year=100

Wykres 37. Dynamika skupu mleka krowiego rok poprzedni=100

Chart 37. Indices of procurement of cows' milk previous year=100

W 2018 r. producenci z województwa mazowieckiego dostarczyli do skupu 115,3 tys. ton ziemniaków. W latach 2010–2018 przeciętny udział skupu ziemniaków w krajowym skupie tego surowca wyniósł 3,8%.

W ciągu 2018 r. skupiono 1431,3 tys. ton żywca rzeźnego (w wadze żywej), czyli o 6,9% więcej niż w 2017 r. Podaż żywca wieprzowego wyniosła 275,4 tys. ton i w skali roku była wyższa o 20,7%. Żywca wołowego skupiono 173,6 tys. ton, a drobiowego 978,5 tys. ton, tj. odpowiednio mniej o 6,2% i więcej o 6,3%. Z analizy danych za lata 2010–2018 wynika, że dostarczony do skupu przez producentów z województwa mazowieckiego żywiec rzeźny ogółem stanowił przeciętnie 17,5% skupu krajowego, w tym wieprzowy – 10,2% krajowego skupu tego surowca, wołowy – 17,5%, drobiowy – 23,5%. W 2018 r. udział skupu żywca rzeźnego ogółem wyniósł 22,2%, a omawianych gatunków żywca odpowiednio: 11,6%, 19,2%, 31,0%.

Skup mleka krowiego w 2018 r. (2559,5 mln litrów) był większy o 4,7% niż rok wcześniej. W latach 2010–2018 dostawy mleka do skupu od mazowieckich producentów stanowiły co roku ponad 20% ogólnokrajowego skupu tego surowca, przy czym udział ten z roku na rok zwiększał się (z 20,2% do 22,0%).

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Procurement and marketplace prices of agricultural products

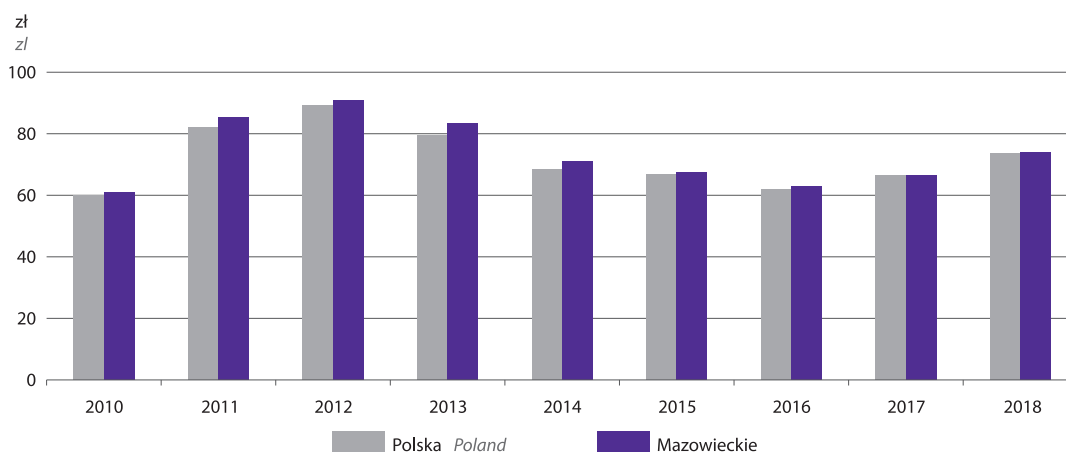
Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2018 r. średnia cena pszenicy w skupie wyniosła 73,15 zł/dt, a na targowiskach – 84,80 zł/dt. W ujęciu rocznym cena skupu pszenicy wzrosła o 9,8%, a cena targowiskowa o 4,2%. Na obu rynkach ceny pszenicy w województwie mazowieckim w odniesieniu do średniej krajowej były wyższe odpowiednio o 0,7% i o 1,4%.

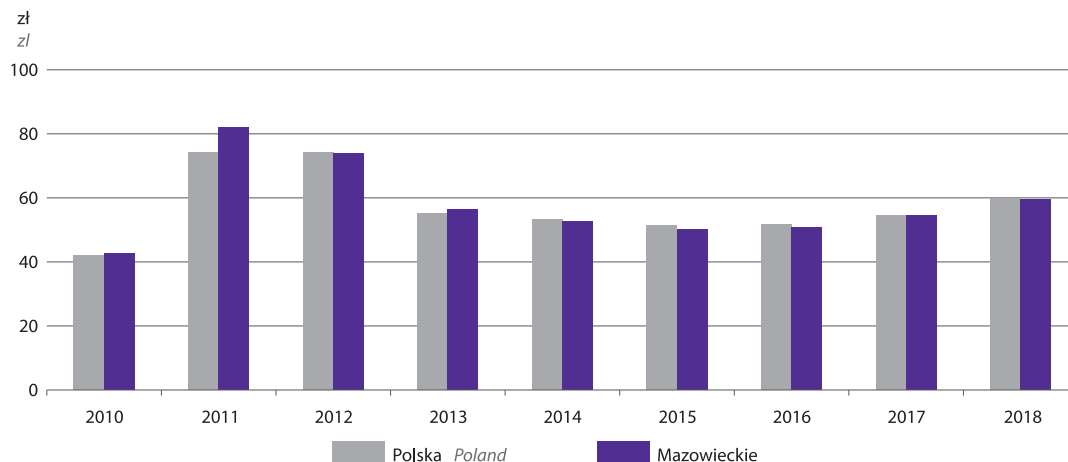
Przeciętna cena skupu żyta w 2018 r. ukształtowała się na poziomie 58,41 zł/dt, natomiast cena targowiskowa – na poziomie 65,00 zł/dt. W porównaniu ze średnią krajową cena żyta w skupie była niższa o 2,1%, a na targowiskach – o 3,1%. Na obu rynkach ceny tego ziarna były wyższe niż w 2017 r. – w skupie o 7,0%; na targowiskach o 5,4%.

Wykres 38. Cena skupu pszenicy^a za 1 dt
Chart 38. Procurement price of wheat^a per 1 dt

^a Bez ziarna siewnego.
a Excluding sowing seed.

Wykres 39. Cena skupu żyta^a za 1 dt
Chart 39. Procurement price of rye^a per 1 dt

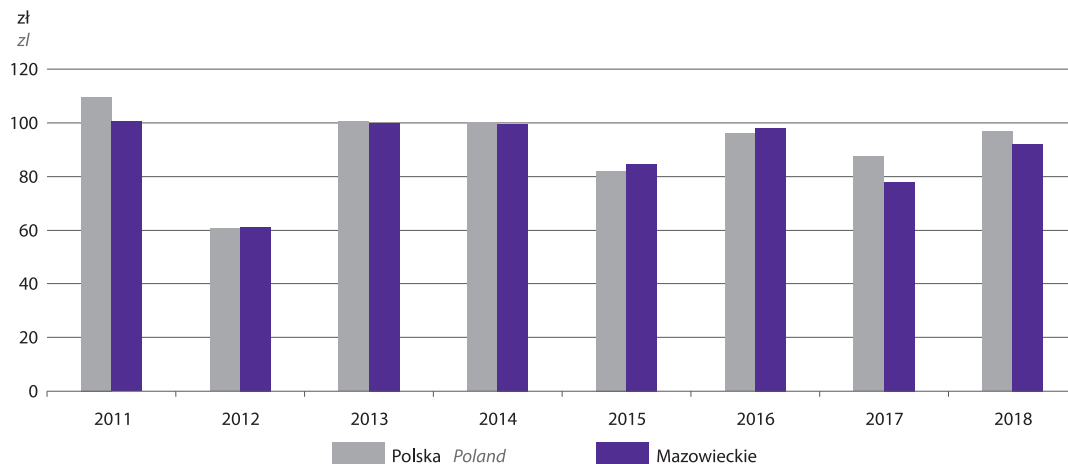

^a Bez ziarna siewnego.
^a Excluding sowing seed.

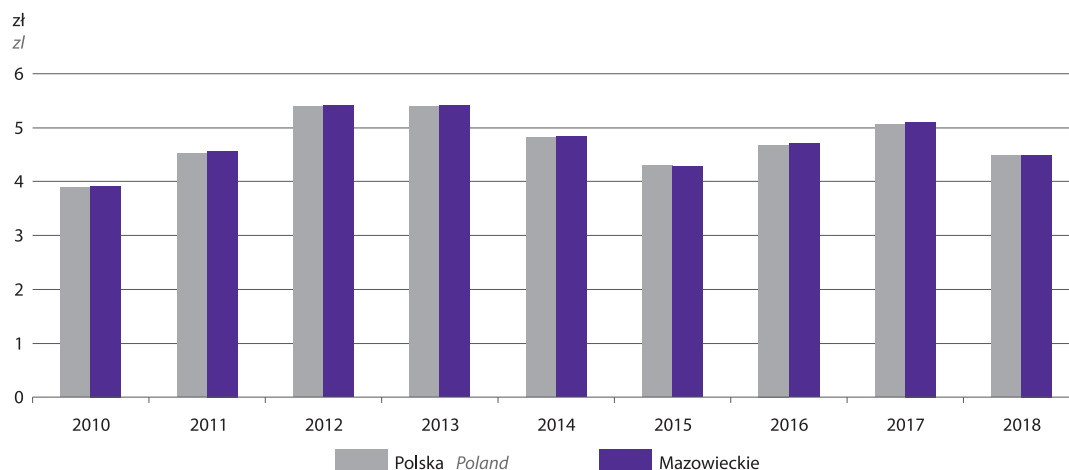
W 2018 r. za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie płacono 66,37 zł, a na targowiskach – 92,19 zł, tj. stosownie o 14,4% więcej i o 4,9% mniej niż przeciętnie w kraju. W ujęciu rocznym cena tego surowca była wyższa w skupie o 15,9%, a na targowiskach – o 18,4%.

W okresie styczeń–grudzień 2018 r. zarówno w skupie, jak i na targowiskach ceny trzody chlewnej ulegały sezonowym wzrostom i spadkom. W ujęciu rocznym natomiast nieprzerwanie utrzymywała się tendencja spadkowa cen tego surowca. W skupie za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,49 zł, a w obrocie targowiskowym 4,65 zł, tj. mniej niż w 2017 r. odpowiednio o 12,1% i o 7,7%. Przeciętna cena skupu żywca wieprzowego była wyższa od średniej ceny w kraju o 0,3%, a cena targowiskowa – niższa o 6,1%.

Wykres 40. Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt
Chart 40. Marketplace price of edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt

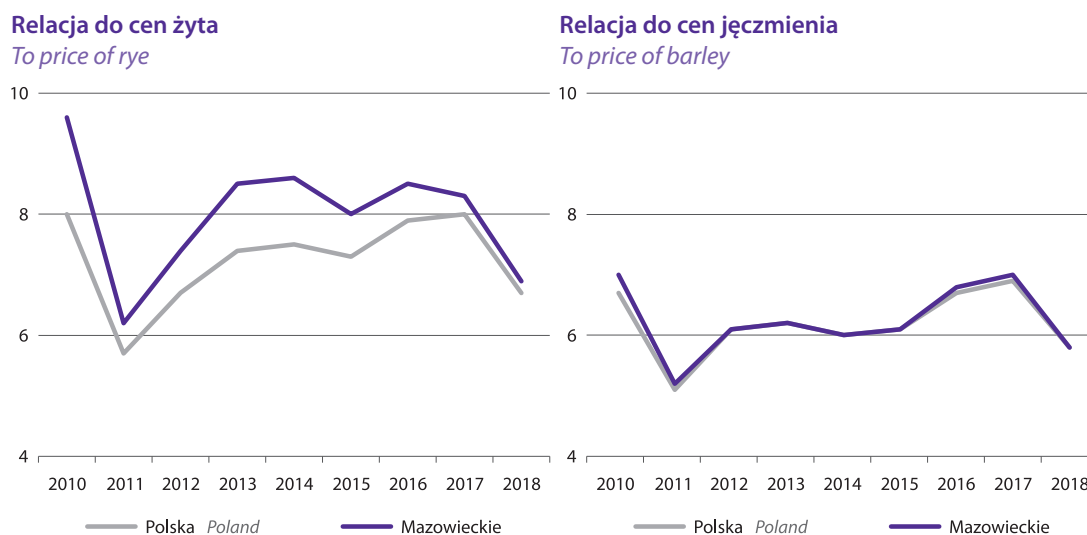

Wykres 41. Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg
Chart 41. Procurement price of pigs for slaughter per 1 kg

Oplącalność tuczu trzody chlewnej w 2018 r. była gorsza niż rok wcześniej. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta ukształtowała się na poziomie 6,9 wobec 8,3 w 2017 r.

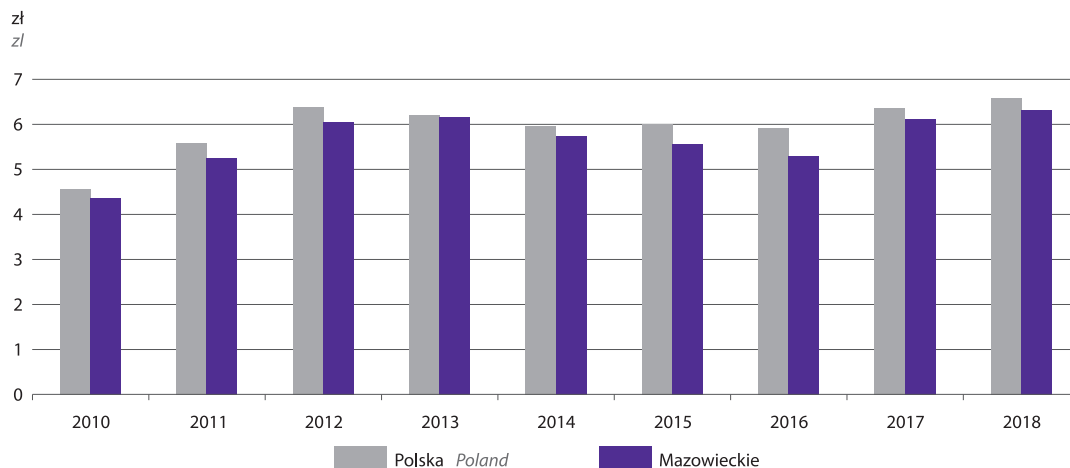
Wykres 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
Chart 42. Relation of procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

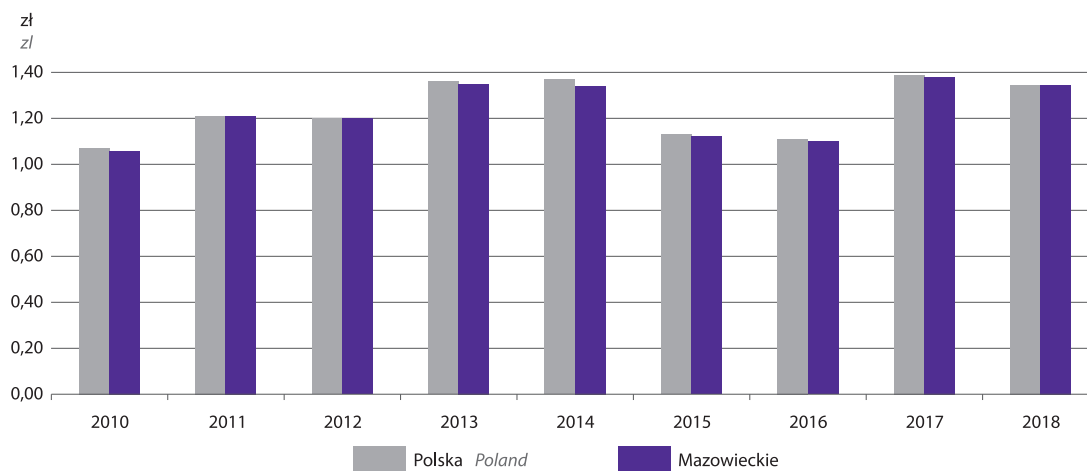
W 2018 r. przeciętna cena prosiąt do dalszego chowu (ok. 150 zł/szt.) była o 7,9% niższa niż przed rokiem. Targowiskowa cena prosiąt w województwie była o 17,6% niższa od średniej krajowej.

W styczniu oraz od kwietnia do sierpnia 2018 r. notowano wzrost cen skupu bydła rzeźnego w ujęciu rocznym. Średnia roczna cena żywca wołowego wyniosła 6,32 zł/kg i była o 3,5% wyższa niż w 2017 r. Cena skupu tego surowca w województwie mazowieckim była o 3,8% niższa od przeciętnej w kraju.

Wykres 43. Cena skupu żywca wołowego za 1 kg
Chart 43. Procurement price of cattle for slaughter per 1 kg

Wykres 44. Cena skupu mleka za 1 l
Chart 44. Procurement price of milk per 1 l

W 2018 r. większym niż przed rokiem dostawom żywca drobiowego do skupu towarzyszył wzrost cen tego surowca. Przeciętna roczna cena drobiu rzeźnego (3,58 zł/kg) w porównaniu z 2017 r. wzrosła o 3,6%. Cena 1 kg żywca drobiowego dostarczonego do skupu przez producentów z województwa mazowieckiego była o 5,1% niższa od średniej w kraju.

Od lipca do listopada 2018 r. notowano wzrost cen skupu mleka w ujęciu miesięcznym, a od maja spadek cen w ujęciu rocznym. Średnia roczna cena mleka krowiego wyniosła 134,55 zł za 100 litrów (w kraju – 134,61 zł). W porównaniu z 2017 r. mleko w skupie było tańsze o 2,8%.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

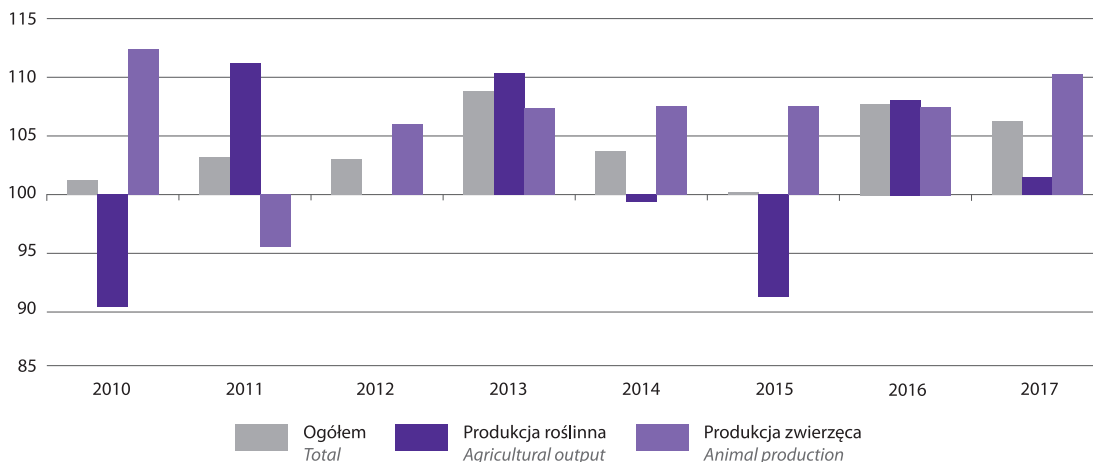
Globalna produkcja rolnicza w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, była większa (w cenach stałych z 2016 r.) o 6,1%, przy czym produkcja zwierzęca zwiększyła się o 10,2%, a roślinna o 1,3%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji wyniosła 9520 zł (przed rokiem 9087 zł). O możliwościach produkcyjnych rolnictwa stanowiły gospodarstwa indywidualne, bowiem wytworzyły ponad 97% wojewódzkiej globalnej produkcji rolniczej.

Wykres 45. Dynamika globalnej produkcji rolniczej w województwie mazowieckim (ceny stałe roku poprzedniego)

Chart 45. Indices of gross agricultural output in Mazowieckie voivodship (constant prices from previous year)

Rok poprzedni=100

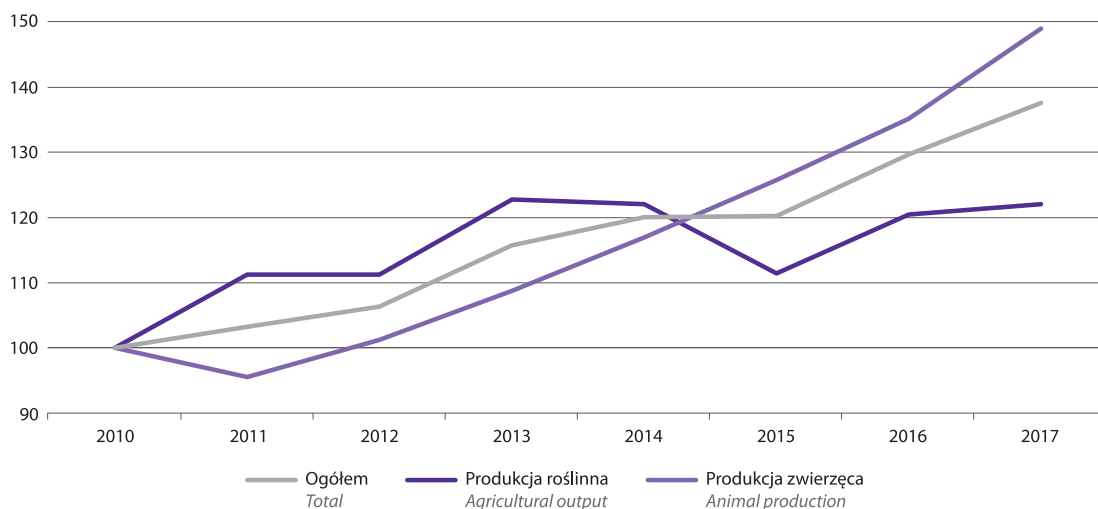
Previous year=100

Wykres 45. Dynamika globalnej produkcji rolniczej w województwie mazowieckim (dok.)

Chart 45. Indices of gross agricultural output in Mazowieckie voivodship (cont.)

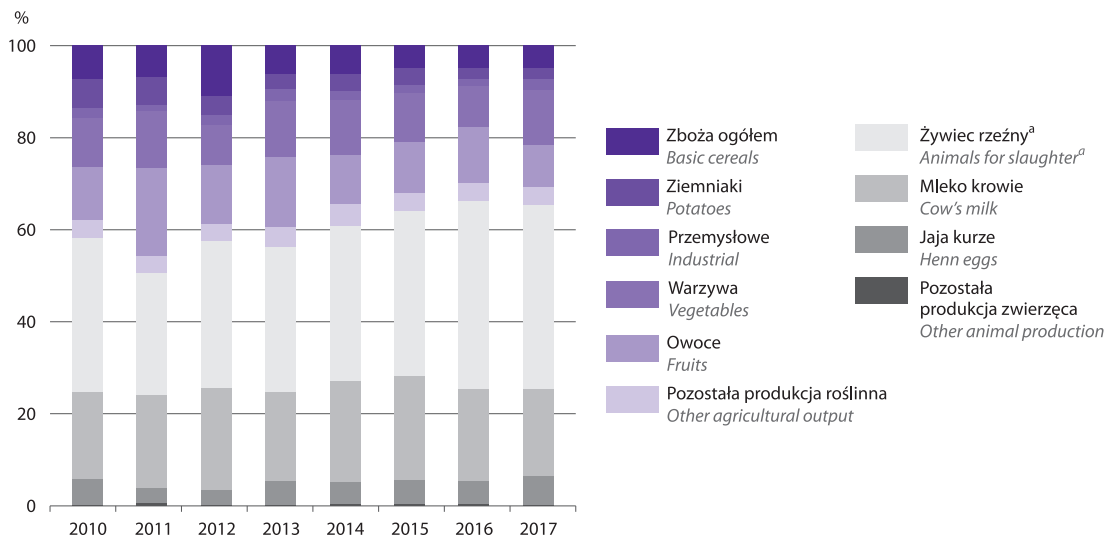
2010=100

Końcowa produkcja rolnicza w 2017 r. wzrosła o 7,1% w skali roku, w tym produkcja zwierzęca była większa o 10,2%, a roślinna – o 2,1%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych omawiana produkcja wyniosła 8367 zł, wobec 7860 zł rok wcześniej.

Wykres 46. Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów w województwie mazowieckim (ceny stałe roku poprzedniego)

Chart 46. Structure of market agricultural output by products in Mazowieckie voivodship (constant prices from previous year)

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Towarowa produkcja rolnicza liczona w cenach stałych była większa o 8,6% od uzyskanej w 2016 r. Skup produktów rolnych zwiększył się o 11,0%, a sprzedaż w obrocie targowiskowym – o 1,4%. W 2017 r. w wewnętrznej strukturze towarowej produkcji rolniczej udział produkcji roślinnej wyniósł 34,6% i był o 0,9 p. proc. większy niż przed rokiem. Odnotowano m.in. wzrost udziału warzyw (o 2,8 p. proc.) i upraw przemysłowych (o 1,0 p. proc.), przy spadku udziału owoców (o 2,7 p. proc.). Na spadek udziału towarowej produkcji zwierzęcej wpłynęło zmniejszenie udziału produkcji żywca rzeźnego (o 1,0 p. proc.) i mleka krowiego (o 1,1 p. proc.); odnotowano wzrost produkcji jaj kurzych (o 1,5 p. proc.).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

W 2018 r. w województwie mazowieckim produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była wyższa niż przed rokiem. W porównaniu z 2017 r. odnotowano wzrost wydajności pracy, mierzonej wielkością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego oraz wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2018 r. w województwie osiągnęła wartość 292225,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 9,2% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w 2017 r. W skali kraju produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) zwiększyła się o 5,8% (wobec wzrostu o 6,6% w 2017 r.). W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2018 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku odpowiednio: w I kwartale – o 10,7%, w I półroczu – o 8,9%, a w okresie trzech kwartałów – o 8,3%.

Tablica 17. Przemysł
Table 17. Industry

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015	2017	2018
POLSKA POLAND			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	1197028,5	1352954,7	1459501,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	85,9	87,2	87,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	2510,7	2649,9	2719,0

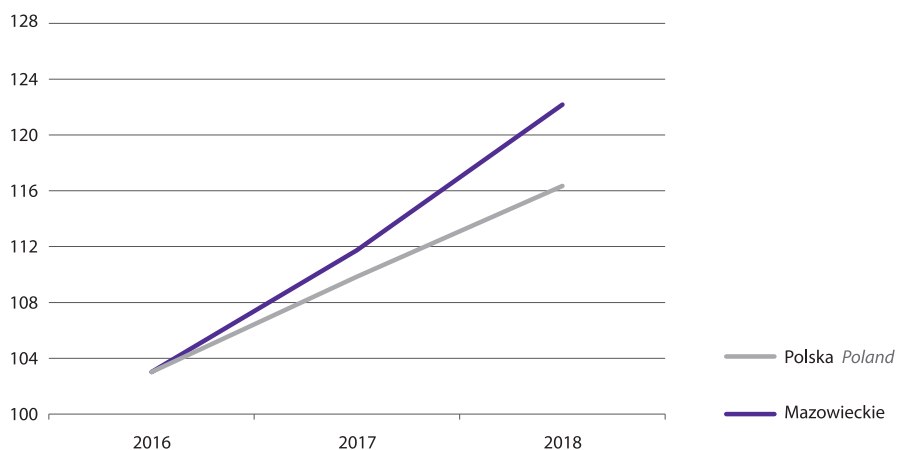
Tablica 17. Przemysł (dok.)
Table 17. Industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2017	2018
MAZOWIECKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	237394,7	260349,5	292225,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	79,3	80,7	80,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	348,9	366,7	379,4
m.st. WARSZAWA <i>Capital City of WARSAW</i>			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in mln zł	108566,8 ^a	116601,7 ^a	125509,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	66,0 ^a	68,5 ^a	67,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thous.	170,4 ^a	178,2 ^a	182,6

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.
 a Data have been changed compared to those published in the previous edition of the Report.

Wykres 47. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2015=100

Chart 47. Indices of sold production of industry (constant prices)
2015=100

W województwie mazowieckim w produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) największy udział ma przetwórstwo przemysłowe, a następnie wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Łącznie te sekcje w 2018 r. stanowiły prawie 98%.

Wykres 48. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD w 2018 r. (ceny bieżące)
Chart 48. Structure of sold production of industry by PKD sections in 2018 (current prices)

Wzrost wielkości produkcji sprzedanej przemysłu w 2018 r. w stosunku do 2017 r. był wynikiem zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 8,9%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 11,5%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem była produkcja m.in.: wyrobów z metali (o 15,9%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 14,4%), artykułów spożywczych (o 10,6%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 10,1%). Natomiast w skali roku obniżyła się produkcja maszyn i urządzeń (o 16,0%), papieru i wyrobów z papieru (o 1,3%).

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim (ceny stałe)
Table 18. Indices of sold production of industry in Mazowieckie voivodship (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem Total	108,5	107,7	107,9	108,4	110,7	108,9	108,3	109,2
w tym: of which:								
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	107,8	106,6	107,0	107,8	110,4	109,1	108,2	108,9
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	108,1	106,7	108,6	106,3	109,1	105,8	104,6	110,6
Produkcja napojów Manufacture of beverages	90,9	96,1	95,8	96,2	105,6	97,9	100,6	101,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	101,7	100,5	101,8	103,0	104,6	102,5	100,0	98,7
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	98,3	98,0	101,3	101,3	104,3	102,2	101,0	100,2

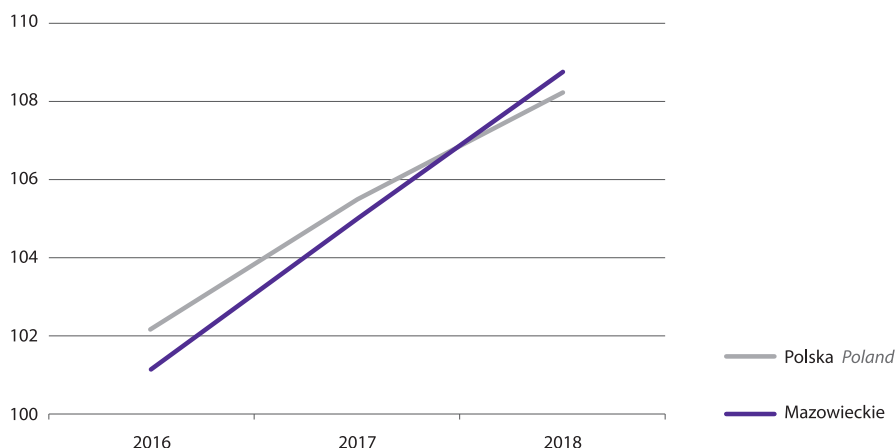
Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim (dok.)
Table 18. Indices of sold production of industry in Mazowieckie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	100,4	99,0	104,2	107,6	116,1	121,7	114,9	110,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	117,2	107,9	107,0	109,0	103,7	110,4	112,5	114,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	112,5	107,2	107,3	109,5	121,5	122,1	118,6	115,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	154,2	151,1	142,7	133,3	99,0	104,1	103,5	106,6
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	100,4	103,7	109,5	113,3	121,4	113,8	110,8	109,0
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	120,9	133,5	116,8	117,5	85,4	79,4	84,0	84,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	111,7	113,3	113,2	111,6	112,1	108,6	109,9	111,5

W 2018 r. w województwie mazowieckim w strukturze przeciętnego zatrudnienia w przemyśle nadal największy udział stanowili zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym (85,5%), a w następnej kolejności zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (9,4%). Przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 379,4 tys. osób i było o 3,5% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,8% w 2017 r.). W przetwórstwie przemysłowym przeciętne zatrudnienie zwiększyło się o 4,3%, natomiast obniżyło się w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,6%). W kraju w 2018 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle było o 2,6% większe niż w 2017 r.

Wykres 49. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2015=100

Chart 49. Indices of average paid employment in industry 2015=100

Wykres 50. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD w 2018 r.

Chart 50. Structure of average paid employment in industry by PKD sections in 2018

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2018 r. w województwie mazowieckim była (w cenach stałych) o 5,5% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,4% w 2017 r.). W kraju w 2018 r. wydajność pracy w przemyśle była o 3,1% większa niż w 2017 r.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W 2018 r. w województwie mazowieckim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była również produkcja budowlano-montażowa. Zwiększyła się wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego oraz zwiększyło się przeciętne zatrudnienie.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczona na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

W 2018 r. w województwie mazowieckim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 74570,1 mln zł i zwiększyła się o 20,5% w porównaniu z rokiem poprzednim (wobec wzrostu o 6,5% w 2017 r.). W kraju produkcja sprzedana budownictwa była o 25,2% wyższa od notowanej w roku poprzednim (wobec wzrostu o 11,8% w 2017 r.).

Tablica 19. Budownictwo
Table 19. Construction

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	160403,9	181990,4	191257,1	239462,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	51,5	47,8	44,0	42,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	442,8	386,0	387,0	407,5
MAZOWIECKIE				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	50996,7	55323,2	61898,0	74570,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	40,5	35,4	33,2	31,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	85,5	81,0	84,0	90,0

Tablica 19. Budownictwo (dok.)
Table 19. Construction (cont.)

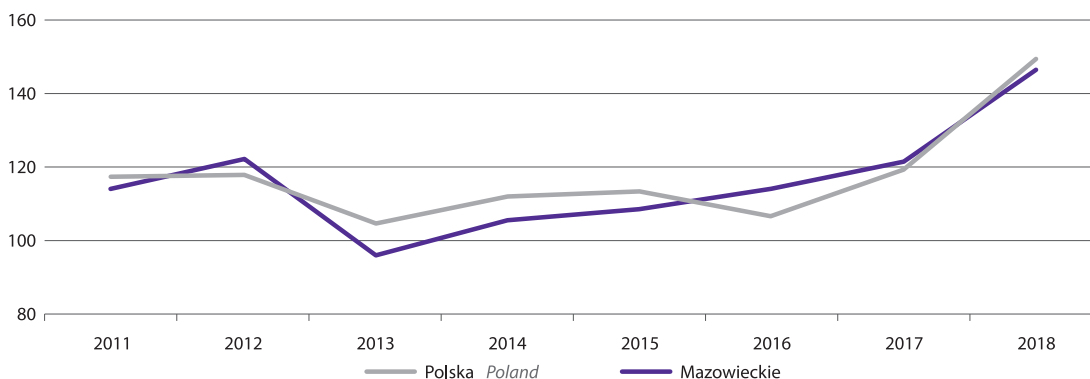
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
m.st. WARSZAWA Capital City of WARSAW				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	.	36920,5 ^a	41994,1 ^a	50876,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	.	31,8 ^a	29,7 ^a	28,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	.	49,9 ^a	50,0 ^a	54,0

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

^a Data have been changed compared to those published in the previous edition of the Report.

Wykres 51. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2010=100

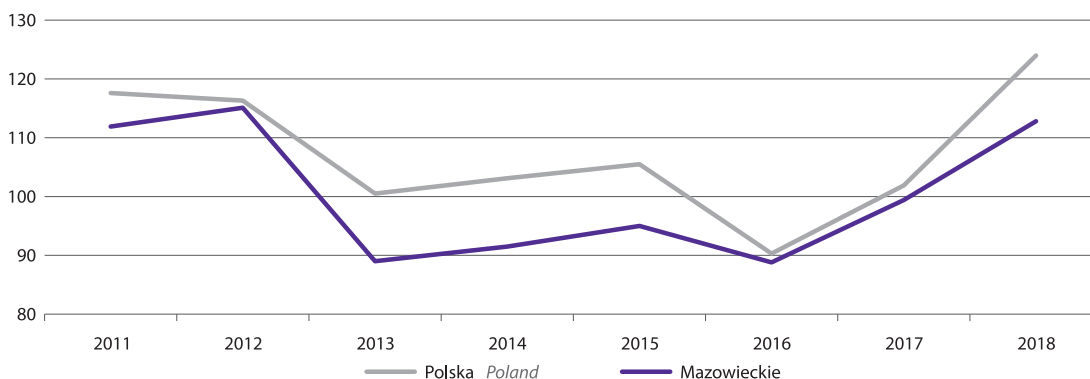
Chart 51. Indices of sold production of construction (current prices)
2010=100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w 2018 r. wyniosła 23235,3 mln zł (31,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w skali roku o 13,2% (wobec wzrostu o 11,9% w 2017 r.). W kraju produkcja budowlano-montażowa była o 21,3% wyższa niż w 2017 r. (wobec wzrostu o 12,9% przed rokiem).

Wykres 52. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010=100

Chart 52. Indices of construction and assembly production (current prices)
2010=100

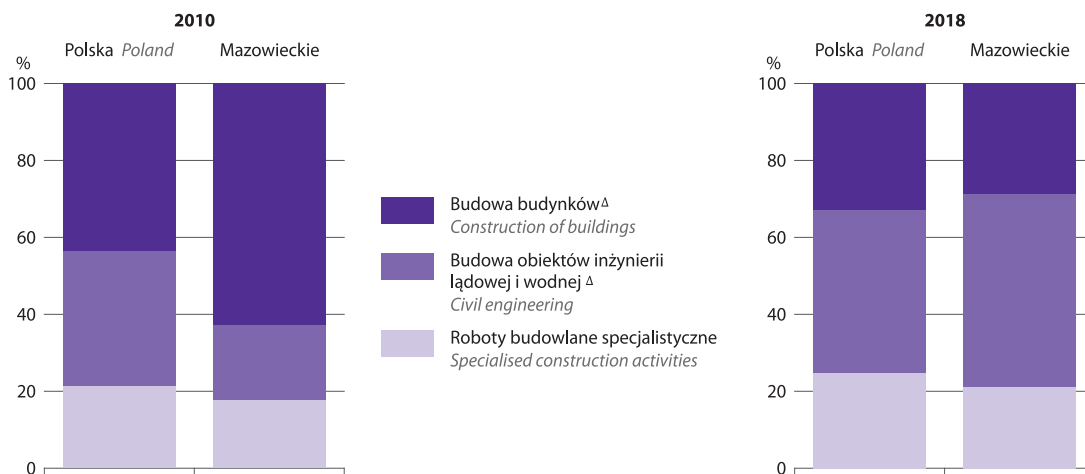
W 2018 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 23,6%), w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 11,6%) oraz w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków (o 9,2%).

Tablica 20. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie mazowieckim (ceny bieżące)
Table 20. Indices of construction and assembly production in Mazowieckie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem <i>Total</i>	109,4	120,3	120,1	111,9	136,9	119,1	115,7	113,2
Budowa budynków ^Δ <i>Construction of buildings</i>	126,1	124,2	115,0	117,4	123,1	112,0	109,6	109,2
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ <i>Civil engineering</i>	107,8	127,9	135,9	113,7	157,3	126,8	117,5	111,6
Roboty budowlane specjali- styczne <i>Specialised construction activities</i>	93,8	103,6	100,4	100,4	127,4	114,2	120,5	123,6

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zwiększył się udział przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 1,8 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków (o 1,1 p. proc.) oraz specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 0,7 p. proc.).

Wykres 53. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)
Chart 53. Structure of construction and assembly production by divisions of PKD (current prices)

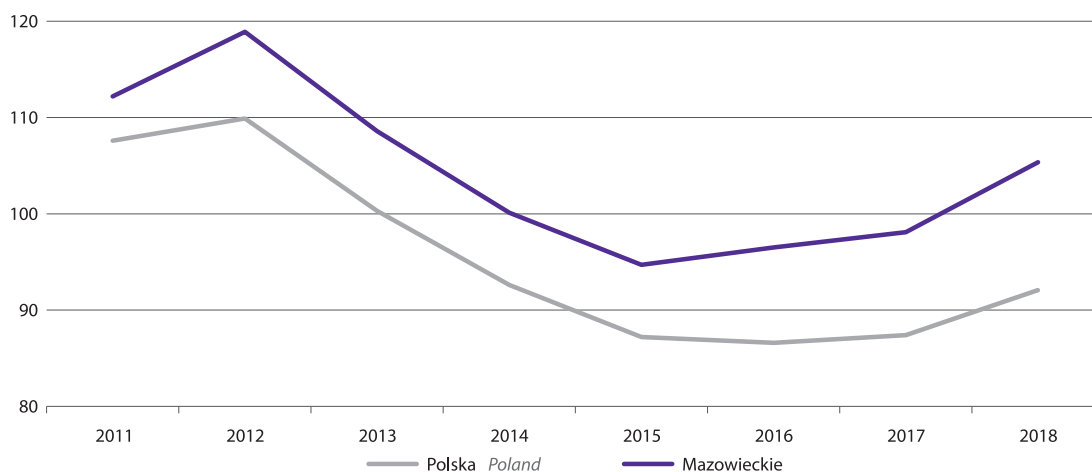

W województwie i w kraju zwiększeniu produkcji sprzedanej budownictwa w omawianym roku towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie odpowiednio o 7,2% i o 5,3%.

W 2018 r. w województwie mazowieckim wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, była o 12,4% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,7% w 2017 r.).

**Wykres 54. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2010=100**

Chart 54. Indices of average paid employment in construction
2010=100

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W 2018 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz rozpoczętych była największa od 2010 r. Nieznacznie mniej w porównaniu z rokiem poprzednim było mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia; zmniejszyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania.

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych lub mieszkań większych na mniejsze. Dane w zakresie prezentowanych form budownictwa dotyczą:

- budownictwa indywidualnego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora,
- budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku,
- budownictwa spółdzielczego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni.

Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe

Table 21. Housing construction

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,5	3,8	4,6	4,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	106,1	99,8	92,7	90,3
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	4,5	4,9	6,5	6,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings which construction has begun per 1000 population</i>	4,1	4,4	5,4	5,8
MAZOWIECKIE				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	5,5	5,5	6,9	7,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	102,3	91,8	84,7	79,1
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	5,9	7,8	9,5	9,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings which construction has begun per 1000 population</i>	6,0	6,5	8,0	8,6

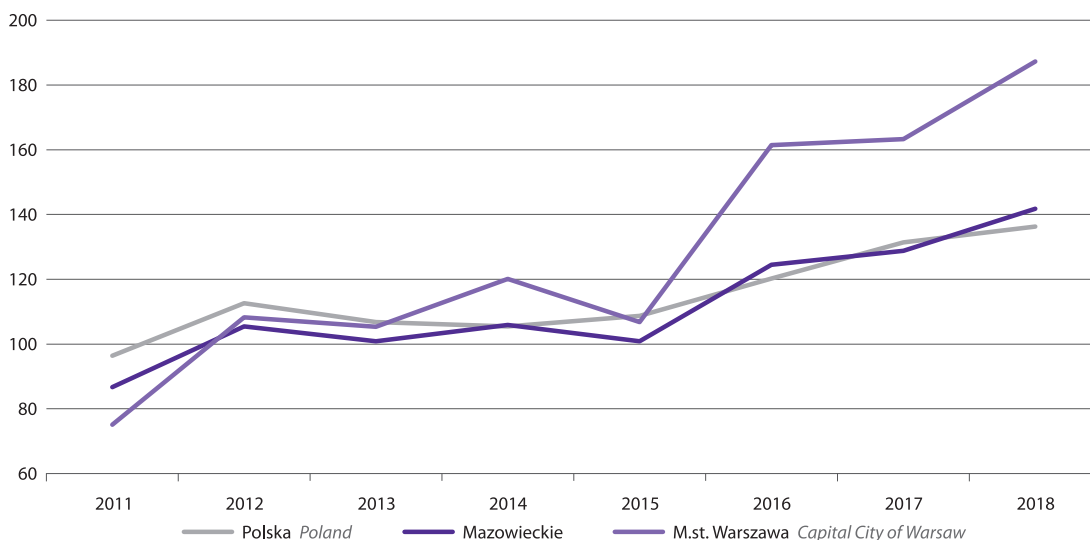
Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe (dok.)
Table 21. Housing construction (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
m.st. WARSZAWA Capital City of WARSAW				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	7,3	7,6	11,6	13,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area per dwelling completed in m ²	73,8	64,1	63,1	59,7
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	6,3	13,5	13,7	14,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings which construction has begun per 1000 population	8,2	11,6	13,0	13,7

Mieszkania wybudowane w województwie w 2018 r. stanowią 22,2% efektów budownictwa mieszkaniowego w kraju (rok wcześniej 20,9%). Udział mieszkań rozpoczętych ukształtował się na poziomie 21,0%, a mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym – 19,7% (rok wcześniej odpowiednio 21,0% i 20,4%).

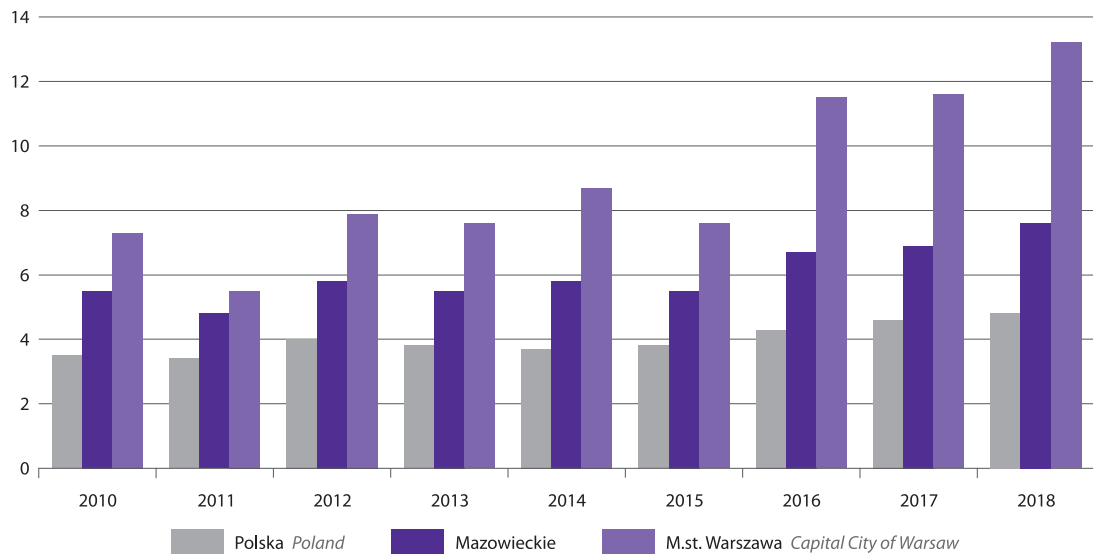
Wykres 55. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
2010=100

Chart 55. Indices of the number of dwellings completed
2010=100

W 2018 r. oddano do użytkowania 41078 mieszkań, tj. o 10,2% więcej niż przed rokiem i o 63,6% więcej niż w 2011 r., kiedy to efekty budownictwa mieszkaniowego były najmniejsze od 2010 r. (w kraju wzrost liczby wybudowanych mieszkań w porównaniu z 2017 r. wyniósł 3,8%). Najwięcej mieszkań budowanych jest z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem. W województwie mazowieckim w 2018 r. ich udział w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania wyniósł 76,3% i był większy niż przed rokiem o 4,6 p. proc. (w kraju odpowiednio 60,7% i 1,8 p. proc.).

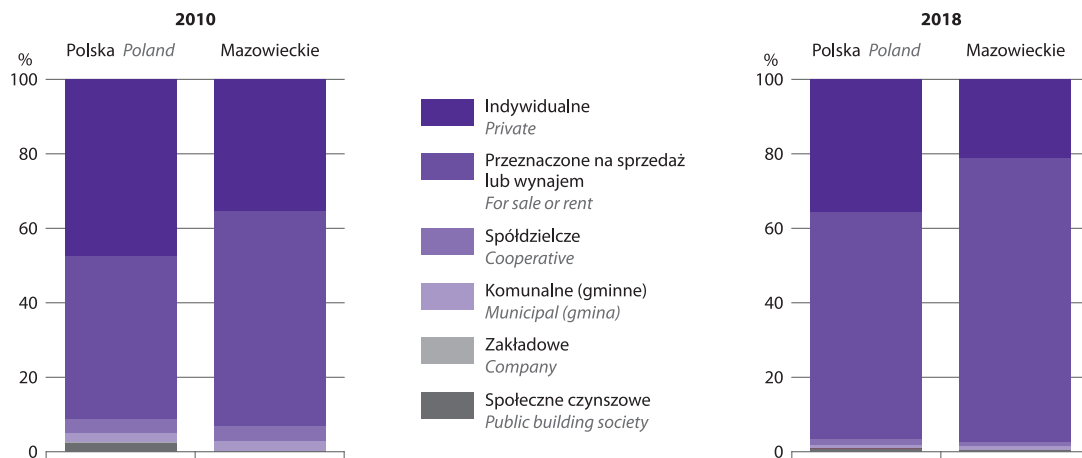
Wykres 56. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Chart 56. Dwellings completed per 1000 population

Tablica 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim
Table 22. Dwellings completed in Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percent	2016= =100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area per dwelling in m ²	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percent	2017= =100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area per dwelling in m ²
Ogółem <i>Total</i>	37274	100,0	103,4	84,7	41078	100,0	110,2	79,1
Indywidualne <i>Private</i>	9745	26,1	104,5	150,3	8740	21,3	89,7	150,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	26732	71,7	105,3	61,6	31326	76,3	117,2	60,2
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	460	1,2	62,4	66,6	416	1,0	90,4	56,6
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	224	0,6	52,5	40,5	391	1,0	174,6	39,4
Zakładowe <i>Company</i>	35	0,1	22,7	83,9	8	0,0	22,9	147,8
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	78	0,2	ponad 5 razy over 5 times	48,0	197	0,5	252,6	51,1

Wykres 57. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
Chart 57. Structure of dwellings completed by forms of constructions

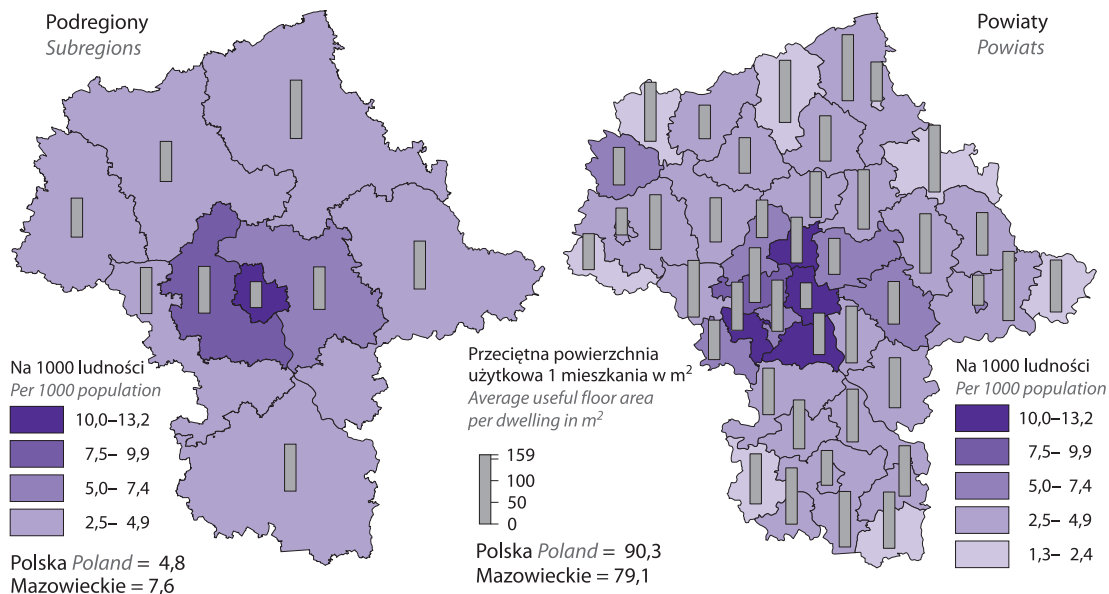

W 2018 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania odnotowano w 19 powiatach; relatywnie największy w powiecie sierpeckim (o 82,6%), a następnie w nowodworskim (o 57,2%) i grodziskim (51,1%), a najmniejszy w powiatach pruszkowskim (o 0,7%), wołomińskim (o 1,9%) i radomskim (o 2,3%). Najgłębszy spadek miał miejsce w powiatach przasnyskim (o 51,0%) oraz żuromińskim i szydłowieckim (odpowiednio o 42,5% i o 41,9%). W m.st. Warszawie w 2018 r. oddano do użytkowania 23430 mieszkań, tj. więcej niż przed rokiem o 15,2%.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w 2018 r. w województwie, mierzone liczbą oddanych mieszkań, w 77,5% skoncentrowane były w m.st. Warszawie i siedmiu graniczących z nią powiatach; rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 75,0%.

Mapa 9. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 9. Dwellings completed in Mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2018

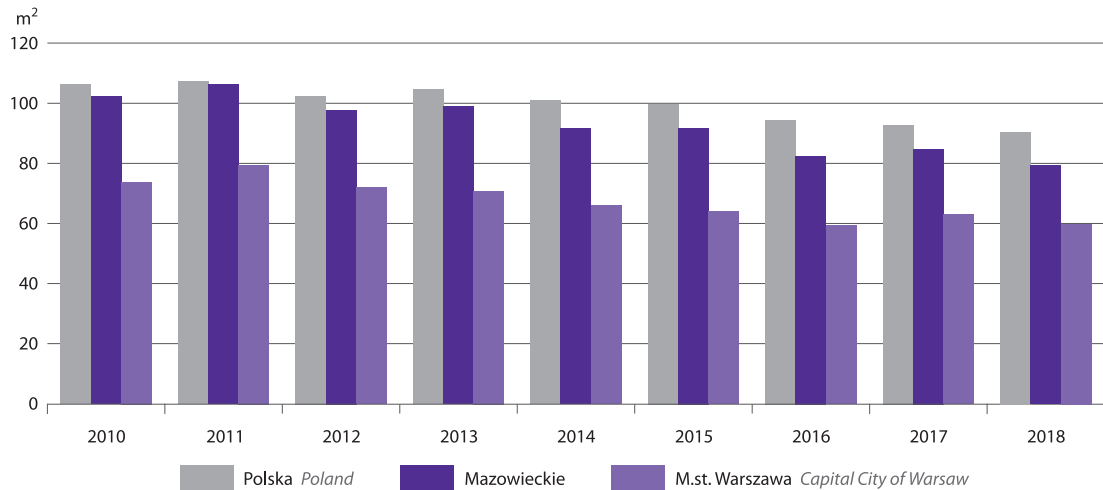

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

W 2018 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 79,1 m². Było to mniej o 5,6 m² niż rok wcześniej i mniej o 27,0 m² w porównaniu z rokiem 2011, kiedy to przyjęła wartość największą w badanym okresie dziewięciu lat. Przeciętna powierzchnia mieszkania wybudowanego w 2018 r. w województwie była o 11,2 m² mniejsza niż w kraju.

Wykres 58. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

Chart 58. Average useful floor area per dwelling completed

Największe mieszkania budują inwestorzy indywidualni. W 2018 r. mieszkanie w budownictwie indywidualnym miało średnio 150,2 m², co oznacza spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,1 m². Najmniejsze były mieszkania komunalne – średnia powierzchnia takiego mieszkania wyniosła 39,4 m² (w 2017 r. – 40,5 m²).

Mieszkania o największej powierzchni użytkowej powstały w powiatach siedleckim (159,4 m²), ostrowskim (154,2 m²) i ostrołęckim (152,6 m²). Najmniejsze, podobnie jak przed rokiem, wybudowano w m.st. Warszawie (59,7 m²), m. Płocku (62,3 m²) oraz m. Siedlcach (70,0 m²).

Tablica 23. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie mazowieckim

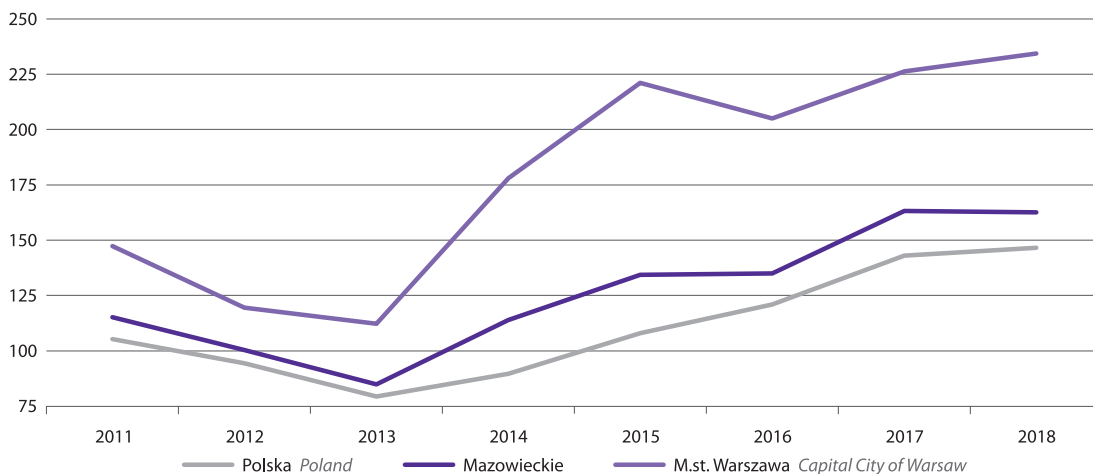
Table 23. Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017			2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percent	2016=100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in percent	2017=100
Ogółem <i>Total</i>	50936	100,0	120,9	50740	100,0	99,6
Indywidualne <i>Private</i>	x	x	x	12771	25,2	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	x	x	x	37591	74,1	x
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	202	0,4	90,6	175	0,3	86,6
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	239	0,5	114,4	130	0,3	54,4
Zakładowe <i>Company</i>	48	0,1	960,0	4	0,0	8,3
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	279	0,5	158,5	69	0,1	24,7

W ciągu 2018 r. w województwie liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 50740 i zmniejszyła się nieznacznie (o 0,4%) w stosunku do roku poprzedniego (w kraju wzrosła o 2,7%). W porównaniu z 2013 r., kiedy to wspomnianych mieszkań było najmniej, miał miejsce wzrost o 91,7%.

Wykres 59. Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 2010=100

Chart 59. Indices of the number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project 2010=100

W województwie mazowieckim w 2018 r. najwięcej mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (74,1% ogólnej ich liczby), a w dalszej kolejności w indywidualnym (25,2%).

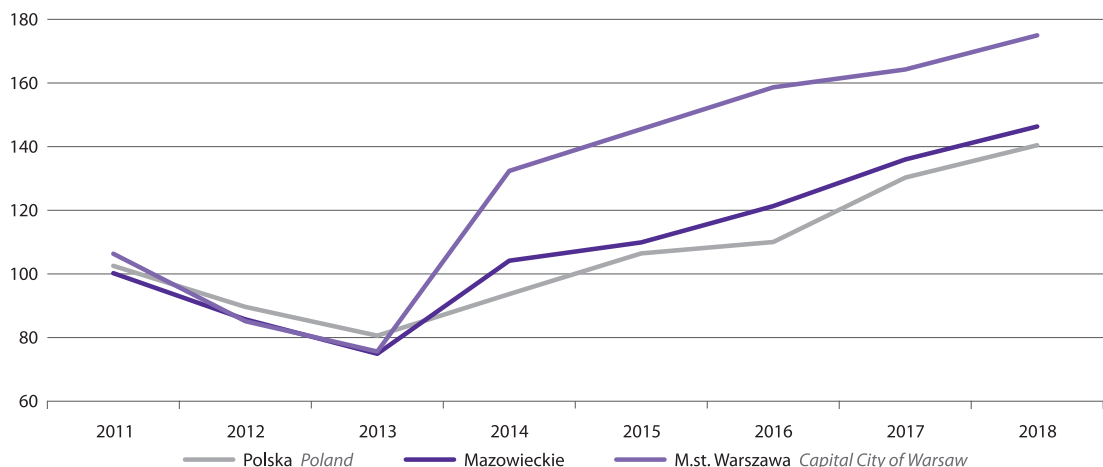
W ponad połowie powiatów województwa (w 22) miał miejsce wzrost liczby wyżej omawianych mieszkań. Relatywnie największy – w powiecie sokołowskim (ponad trzykrotny) oraz m. Siedlcach (prawie trzykrotny), a ponadto w powiatach żuromińskim i mławskim (odpowiednio o 84,6% i o 76,1%). Najgłębszy spadek wystąpił w powiatach grójeckim (o 65,3%), żyrardowskim (o 59,1%), makowskim (o 52,7%) i przasnyskim (o 47,9%). W m.st. Warszawie liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 25010, co oznacza wzrost w skali roku o 3,9%.

W 2018 r. w województwie mazowieckim rozpoczęto budowę 46517 mieszkań, tj. najwięcej od 2010 r. Wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim wyniósł 7,6%, a w porównaniu z 2013 r. (kiedy liczba mieszkań rozpoczętych była najmniejsza w badanym okresie dziewięciu lat) – ukształtował się na poziomie 95,3%. W kraju mieszkań rozpoczętych było więcej niż przed rokiem o 7,7%.

W województwie mazowieckim najwięcej było mieszkań na sprzedaż lub wynajem – 33921 (72,9% ogólnej ich liczby) oraz indywidualnych – 11985 (25,8%).

Wykres 60. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto
2010=100

Chart 60. Indices of the number of dwellings in which construction has begun
2010=100

W przekroju terytorialnym liczba mieszkań rozpoczętych wzrosła w skali roku w 27 powiatach – najbardziej w mławskim i sokołowskim (niemal trzykrotnie), a ponadto w m. Ostrołęce (o 79,2%), m. Siedlcach (o 52,3%) i powiecie pułuskim (o 50,2%). W powiecie gostyńskim pozostała na poziomie sprzed roku, a relatywnie największy spadek odnotowano w powiecie makowskim (o 64,3%), m. Płocku (o 53,7%) i powiecie przasnyskim (o 43,4%). W m.st. Warszawie w 2018 r. rozpoczęto budowę 24245 mieszkań, tj. więcej o 6,5% niż rok wcześniej.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Internal market

Rok 2018 był trzecim z kolei, w którym odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej w województwie mazowieckim (po spadku w 2015 r.). Wyższa niż przed rokiem była również sprzedaż hurtowa, a jej wzrost był największy od siedmiu lat.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

W województwie sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2018 r. zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 6,4% (w kraju o 7,5%). Należy dodać, że we wszystkich kwartalnych okresach narastających dynamika sprzedaży detalicznej była niższa niż w analogicznych okresach 2017 r.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)
Table 24. Indices of retail sale^a (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	108,4	107,5
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	105,1	102,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	112,2	115,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,0	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowa- nych sklepach <i>Other retail sale in nonspecialized stores</i>	113,6	109,3	105,4	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	112,7	112,5
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	112,8	108,3
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	123,0	104,3	109,9	107,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowa- nych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	83,6	115,9	109,4	101,5
Pozostałe <i>Others</i>	95,9	87,7	105,0	111,5

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was made on the basis of the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying the enterprise to a specific category by predominating kind of activity, in accordance with its present organizational status. The recorded changes (increase/decrease) in the value of retail sales in particular groups of types of activity of enterprises may also result from changes in the predominating kind of activity and organizational changes (e.g. mergers of enterprises). This does not affect the indices of retail sales in general.

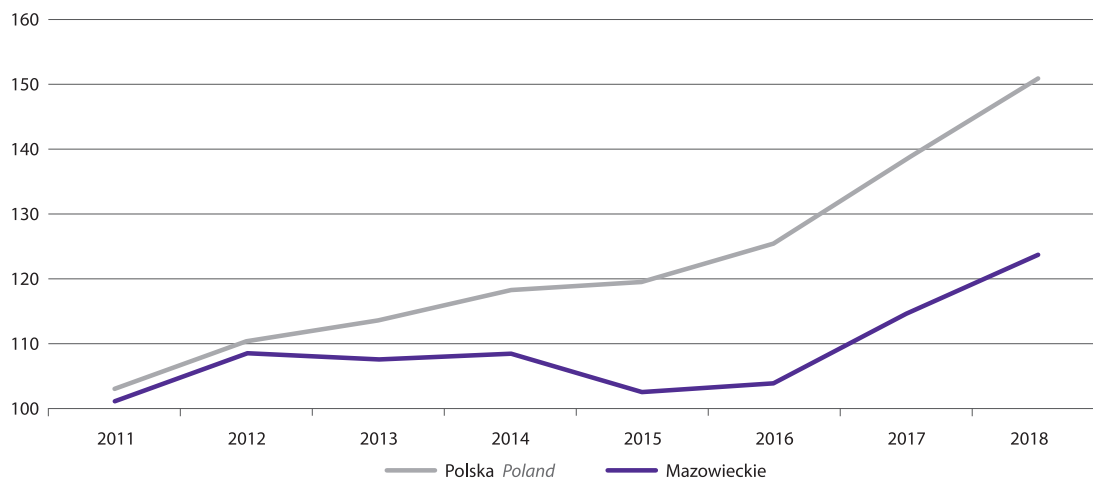
Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)
Table 24. Indices of retail sale^a (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
MAZOWIECKIE				
Ogółem <i>Total</i>	100,8	95,6	108,0	106,4
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	99,2	102,0	114,9	92,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	111,8	84,0	116,0	114,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	87,9	103,3	110,1	99,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowa- nych sklepach <i>Other retail sale in nonspecialized stores</i>	101,2	83,1	80,2	104,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	118,6	83,6	107,8	107,8
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	118,1	102,6	102,7	97,7
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	151,2	107,7	106,2	107,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowa- nych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	67,8	110,6	107,8	100,4
Pozostałe <i>Others</i>	91,2	94,5	99,5	117,0

a Patrz notka na str. 92.
a See footnote on page 92.

Wykres 61. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)
2010=100

Chart 61. Indices of retail sale (current prices)
2010=100

Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem wzrost w ujęciu rocznym notowano w przedsiębiorstwach z grupy „pozostałe” (o 17,0%), „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 14,3%) oraz „meble, RTV, AGD” (o 7,3%). Zmniejszyła się sprzedaż w przedsiębiorstwach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 0,2%).

Wśród grup o mniejszym udziale w ogólnej wartości sprzedaży największy wzrost zanotowano w jednostkach zajmujących się sprzedażą farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego oraz pozostałą sprzedażą detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (odpowiednio o 7,8% i o 4,5%). Wyższa była również sprzedaż w przedsiębiorstwach z grupy „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 0,4%).

W 2018 r. w województwie w ogólnej wartości sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa zajmujące się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi – 27,5% (o 1,9 p. proc. więcej niż przed rokiem), przedsiębiorstwa handlujące meblami, RTV, AGD – 17,3% (o 0,1 p. proc. więcej), żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi – 16,6% (o 1,1 p. proc. mniej) oraz z grupy „pozostałe” – 11,2% (o 1,0 p. proc. więcej).

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie mazowieckim (ceny bieżące)

Table 25. Indices of retail sale^a in Mazowieckie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem <i>Total</i>	109,4	107,3	107,9	108,0	106,3	107,2	107,4	106,4
w tym: of which:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	109,1	111,5	116,4	114,9	94,4	94,6	92,0	92,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	126,1	120,9	117,8	116,0	107,9	111,6	114,7	114,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	104,2	107,9	110,1	110,1	108,5	103,9	101,8	99,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewy- specjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in nonspecialized stores</i>	81,7	79,9	78,8	80,2	93,3	105,4	105,2	104,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt orto- pedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	104,1	103,9	104,2	107,8	109,5	109,1	109,3	107,8
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	100,5	100,1	102,9	102,7	102,5	98,2	99,3	97,7
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household ap- pliances</i>	108,6	104,7	105,2	106,2	108,7	109,4	107,9	107,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wy- specjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in special- ized stores</i>	110,9	103,6	105,7	107,8	96,5	100,3	101,1	100,4
Pozostałe <i>Others</i>	103,9	98,3	99,5	99,5	114,8	116,8	117,4	117,0

a Patrz notka a do tablicy 24 na str. 92.
a See footnote a to table 24 on page 92.

W 2018 r. w województwie mazowieckim sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych ukształtowała się na poziomie o 12,0% wyższym niż w roku poprzednim, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 7,5% (wobec odpowiednio wzrostu o 10,5% i o 9,1% w 2017 r.). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 10,9% wyższa niż w 2017 r., a w jednostkach hurtowych – o 8,4%.

W województwie wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej sprzedaży przedsiębiorstw hurtowych, największy wzrost w odniesieniu do 2017 r. notowano w grupie „narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyny, urządzenia i dodatkowe wyposażenie” (o 24,9%), a w dalszej kolejności w grupach: „żywność” (o 12,5%), „kosmetyki i wyroby farmaceutyczne” (o 8,3%), „niewyspecjalizowane” (o 4,6%). Nie wielki wzrost (o 0,6%) osiągnęły również przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą hurtową półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu.

Wśród jednostek o mniejszym udziale w ogólnej sprzedaży przedsiębiorstw hurtowych, największy wzrost zanotowano w grupie „realizowana na zlecenie” (o 25,2%) oraz „AGD, RTV, artykuły użytku domowego” (o 18,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

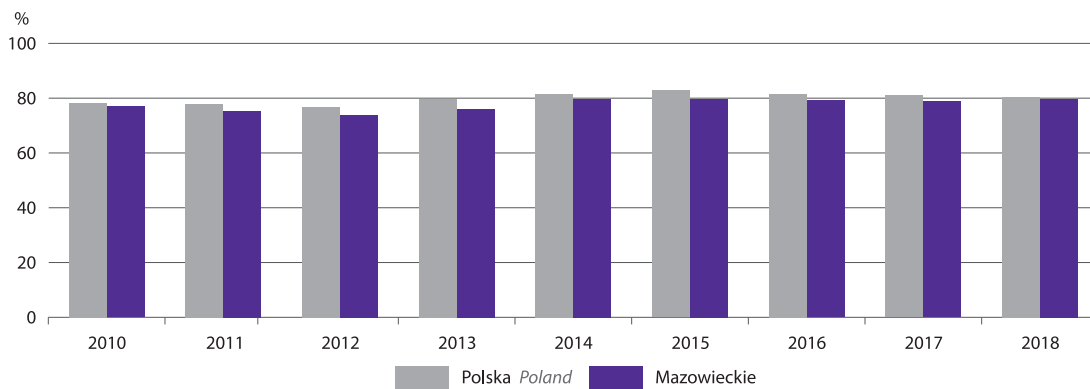
W 2018 r. w województwie mazowieckim wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych były niższe niż uzyskane rok wcześniej. Pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto. Przychody ze sprzedaży na eksport były wyższe niż przed rokiem. Zmniejszył się natomiast ich udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późn. zm.).

Rok 2018 był szóstym z kolei, w którym wzrósł wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uzyskany przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie mazowieckim. Znacznie niższy niż przed rokiem był natomiast wynik na operacjach finansowych. W rezultacie wyniki finansowe brutto i netto były (w ujęciu wartościowym) niższe niż przed rokiem, ale wyższe niż w latach 2010–2016. Pogorszenie sytuacji finansowej zaobserwowano dla ogółu przedsiębiorstw w kraju – wyniki finansowe brutto i netto również były niższe niż w 2017 r.

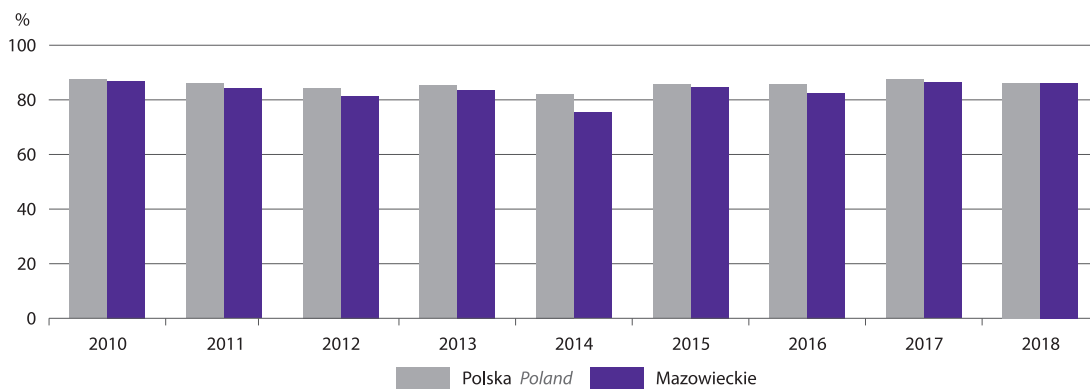
Wykres 62. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 62. Share of number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wykres 63. Udział przychodów przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności

Chart 63. Share of revenues of non-financial enterprises showing net profit in the revenues from total activity

Zysk netto w 2018 r. wykazało 79,7% badanych przedsiębiorstw, tj. o 1,0 p. proc. więcej niż przed rokiem i o 5,8 p. proc. więcej niż sześć lat temu, kiedy to omawiany odsetek był najniższy. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności osiągnął 85,8% i był mniejszy o 0,5 p. proc. niż w 2017 r., ale o 10,4 p. proc. większy niż w 2014 r.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Przychody z całokształtu działalności mazowieckich przedsiębiorstw w 2018 r. ukształtowały się na poziomie 1013692,0 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były wyższe o 9,1%, natomiast koszty uzyskania tych przychodów wyniosły 967038,8 mln zł i zwiększyły się o 10,2%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów, który w skali roku wzrósł o 0,9 p. proc. (do 95,4%). W znacznym stopniu pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,9 p. proc.; do 94,6%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,7 p. proc.; do 91,5%).

W 2018 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 976949,9 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 9,3%, natomiast koszty uzyskania tych przychodów wyniosły 933350,2 mln zł i były wyższe o 9,7%. Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano we wszystkich sekcjach, przy czym największy wzrost (w ujęciu wartościowym) miał miejsce w przetwórstwie przemysłowym oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Zwiększył się poziom przychodów ze sprzedaży na eksport (o 6,5%), ale zmniejszył się ich udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów (z 17,5% do 17,0%).

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 43599,7 mln zł, co w odniesieniu do 2017 r. oznacza wzrost o 2,6%. Gorszy był natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej, który wyniósł minus 144,8 mln zł wobec 2536,6 mln zł. Znacznie gorszy niż przed rokiem był również wynik na operacjach finansowych (3198,3 mln zł wobec 6421,7 mln zł), co było następstwem szybszego wzrostu kosztów finansowych (o 23,5%) niż przychodów finansowych (o 0,5%). W rezultacie, wynik finansowy brutto osiągnął wartość 46653,2 mln zł, tj. o 9,3% mniejszą niż w 2017 r.; zysk brutto wyniósł 54625,3 mln zł, a strata brutto – 7972,1 mln zł. Obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się w skali roku o 9,5% (do 8750,0 mln zł). Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 37903,2 mln zł i był niższy o 5558,8 mln zł (tj. o 12,8%) od wyniku osiągniętego rok wcześniej; zysk netto zmniejszył się o 7,9%, a strata netto zwiększyła się o 23,4%. Największe pogorszenie wyniku finansowego netto odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2508,2 mln zł do 7322,7 mln zł) oraz w informacji i komunikacji (o 2238,6 mln zł do 2064,0 mln zł). Z kolei poprawa wyniku finansowego netto miała miejsce m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 454,2 mln zł do 6573,4 mln zł).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Wykres 64. Wskaźnik poziomu kosztów

Chart 64. Cost level indicator

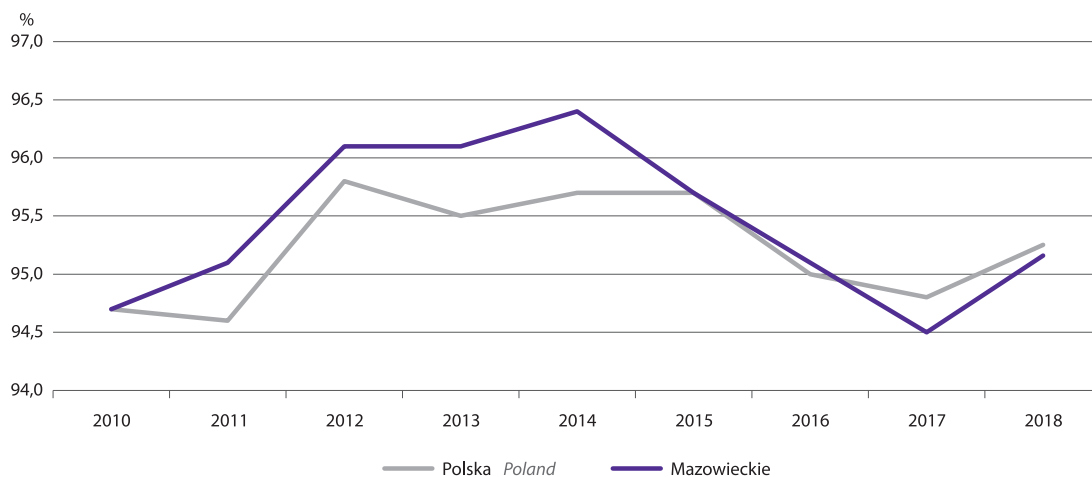
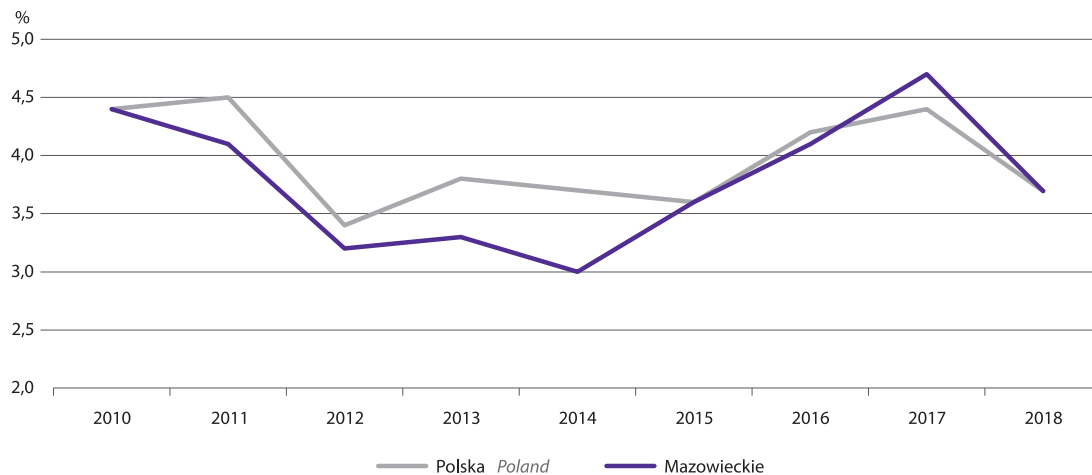
Wykres 65. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Chart 65. Net turnover profitability rate

W województwie mazowieckim, podobnie jak w kraju, w skali roku odnotowano pogorszenie wskaźników rentowności badanych przedsiębiorstw. Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto były niższe odpowiednio o 0,9 i o 1,0 p. proc. niż w 2017 r., ale wyższe stosownie o 0,7 i o 0,5 p. proc. niż przed sześcioma laty. Pogorszenie wskaźnika rentowności obrotu netto w porównaniu z 2017 r. miało miejsce w 10 spośród 16 sekcji, przy czym największy spadek dotyczył wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 11,1% do 7,4%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (z 8,2% do 4,7%). Jednym z najbardziej opłacalnych rodzajów działalności w 2018 r. okazało się zakwaterowanie i gastronomia – wskaźnik rentowności obrotu netto wyniósł 8,3%. Nieco mniej opłacalna była obsługa rynku nieruchomości (wskaźnik 8,1%).

Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia obniżyły się w skali roku odpowiednio o 2,5 i o 3,0 p. proc.; były natomiast wyższe niż uzyskane sześć lat wcześniej – o 3,3 i o 7,2 p. proc.

W latach 2010–2018 rentowność mazowieckich przedsiębiorstw była na ogół niższa niż średnio w kraju, natomiast płynność finansowa w całym omawianym okresie była wyższa.

Tablica 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 26. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	w %			
	in %			
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,7	95,7	94,8	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towa- rów i materiałów <i>Profitability rate from the sale of products, goods and materials</i>	5,2	4,5	4,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	5,3	4,3	5,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,4	3,6	4,4	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>Financial liquidity indicator of the first degree</i>	39,7	38,3	38,4	36,2
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>Financial liquidity indicator of the second degree</i>	105,5	101,0	102,2	98,4
MAZOWIECKIE				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,7	95,7	94,5	95,4
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towa- rów i materiałów <i>Profitability rate from the sale of products, goods and materials</i>	4,6	4,7	4,8	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	5,3	4,3	5,5	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,4	3,6	4,7	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>Financial liquidity indicator of the first degree</i>	50,3	49,2	47,4	44,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>Financial liquidity indicator of the second degree</i>	114,3	112,8	113,9	110,9

Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu ukształtowała się w końcu 2018 r. na poziomie niższym niż rok wcześniej (89,5% wobec 94,8%). Wartość zobowiązań niższą od wartości należności odnotowano m.in. w obsłudze rynku nieruchomości oraz w informacji i komunikacji.

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty w 2018 r. były o 8,9% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej tych kosztów zwiększył się udział zużycia materiałów i energii (o 1,6 p. proc.; do 34,2%) oraz wynagrodzeń brutto (o 0,1 p. proc.; do 15,3%). Zmniejszył się za to udział usług obcych (o 1,0 p. proc.; do 30,7%), amortyzacji (o 0,3 p. proc.; do 5,9%) oraz pozostałych kosztów rodzajowych (o 0,3 p. proc.; do 4,1%). Nie zmienił się udział podatków i opłat (6,5%), a także kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (3,4%).

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw na koniec 2018 r. wyniosła 351895,3 mln zł i była o 7,5% wyższa niż przed rokiem, przy czym zapasy były wyższe o 10,6%, należności krótkoterminowe – o 7,9%, inwestycje krótkoterminowe – o 3,0%, a krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe – o 25,7%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział zapasów (z 21,9% do 22,5%), krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 2,8% do 3,3%) oraz należności krótkoterminowych (z 44,0% do 44,2%), obniżył się zaś udział inwestycji krótkoterminowych (z 31,3% do 30,0%). W strukturze zapasów zwiększył się udział materiałów (z 25,6% do 28,5%) oraz produktów gotowych (z 12,7% do 12,8%), zmniejszył się natomiast udział towarów (z 47,9% do 45,2%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 12,2% do 11,9%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, których udział w pokryciu finansowym tych aktywów stanowił 66,9% wobec 66,1% przed rokiem.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec 2018 r. wyniosły 368469,4 mln zł i były o 5,3% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 36,1% ogółu zobowiązań (wobec 38,1% rok wcześniej). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 133183,0 mln zł i była o 0,2% mniejsza niż w grudniu 2017 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 235286,4 mln zł i w skali roku były wyższe o 8,7%, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług – o 3,3%, a z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 3,5%.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w porównaniu z rokiem poprzednim skróceniu uległ cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 2 dni (do 43 dni); nie zmienił się cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług (48 dni) oraz cykl rotacji zapasów (29 dni).

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc, przy czym dane o wynikach finansowych przedsiębiorstw niefinansowych dostępne co kwartał,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych i Dziedzinowych Bazach Wiedzy.

Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

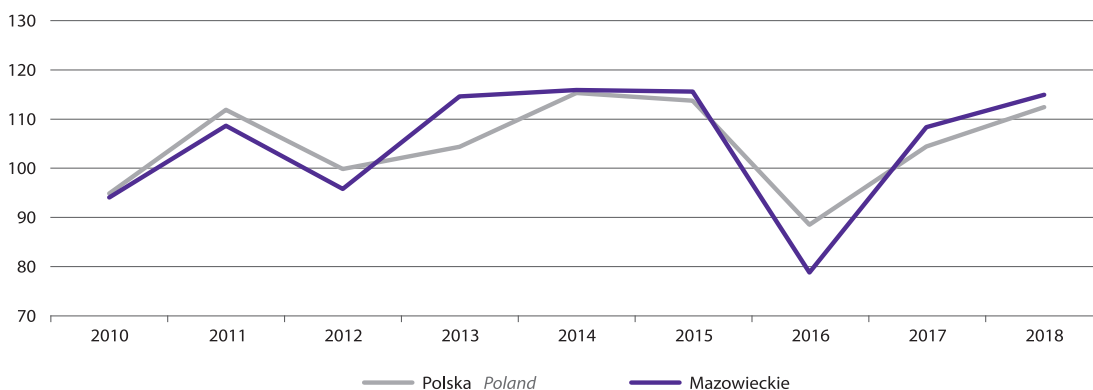
Rok 2018 był drugim z kolei, w którym odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim (po spadku w 2016 r.). W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. Zmniejszyła się natomiast wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych, przy czym ich liczba była wyższa niż w 2017 r.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2018 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, wyniosły 46896,0 mln zł i były (w cenach bieżących) o 14,9% wyższe od zrealizowanych rok wcześniej. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych – licząc w cenach bieżących – zwiększyła się w skali roku o 12,5%.

Wykres 66. Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące) rok poprzedni=100

Chart 66. Indices of investment outlays (current prices)
previous year=100

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 27. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	89236,8	136474,6	126186,5	141988,0
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle <i>Buildings and structures</i>	42,1	39,3	34,7	36,5
Zakupy <i>Purchases</i>	56,8	59,4	64,3	62,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	45,5	46,4	50,3	49,8
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,3	13,0	14,1	12,8
MAZOWIECKIE				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	29917,4	47791,1	40808,1	46896,0
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle <i>Buildings and structures</i>	47,8	42,3	39,9	46,0
Zakupy <i>Purchases</i>	51,2	57,0	59,8	53,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	39,8	39,6	42,4	40,2
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,4	17,4	17,4	13,5

W omawianym roku z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez mazowieckie przedsiębiorstwa na budynki i budowle wydatkowano 21550,5 mln zł (o 32,2% więcej niż w 2017 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 18868,1 mln zł (o 9,1% więcej), a na środki transportu – 6327,5 mln zł (o 11,0% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 25195,7 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 3,3%; udział zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się w skali roku o 6,1 p. proc.

W porównaniu z 2017 r. odnotowano wzrost nakładów m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 81,7%), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 42,9%), w budownictwie (o 36,5%), w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 22,4%) oraz w informacji i komunikacji (o 20,4%). Spadek nakładów miał miejsce m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (o 5,8%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 3,8%).

W 2018 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej, na które przypadało 29,6% ogółu poniesionych nakładów, w zakresie przetwórstwa przemysłowego (19,0%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (13,8%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,8 p. proc.), natomiast największy spadek udziału dotyczył przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 3,7 p. proc.).

Inwestorzy z województwa mazowieckiego w 2018 r. rozpoczęli realizację 129031 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 24802,4 mln zł; w porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to odpowiednio wzrost o 11,7% i spadek o 19,0%. W kraju w omawianym okresie liczba inwestycji rozpoczętych była większa o 8,8%, a ich wartość kosztorysowa mniejsza o 8,1%. W województwie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 51,3% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (rok wcześniej 59,4%). W porównaniu z 2017 r. znacznie zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych w transporcie i gospodarce magazynowej (o 40,8%) oraz w informacji i komunikacji (o 39,2%). Wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych notowano m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 65,0%) oraz w mniejszym stopniu w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 26,2%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc, przy czym dane o nakładach inwestycyjnych dostępne co kwartał,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2018 r.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności

związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2017 r. – z lat 2016 i 2017;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

a) ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w 2010 r.,

b) ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) w latach 2011–2015 r.,

c) ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i na wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Opis	Stosowane skróty
Sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca

GENERAL NOTES

Opis	Stosowane skróty
Działy	
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	Produkcja wyrobów z metali
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	Produkcja maszyn i urządzeń
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	Budowa budynków
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2018.
2. Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **“Industry”** was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.
8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
9. In the publication data in regard to:
 - 1) **average paid employment** and **average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities;

administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys do not include holders of agricultural land not conducting any agricultural activities and the holders of agricultural land with an area of less than 1 ha conducting activities on a small scale (determined by the appropriate thresholds).

12. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2017 – the prices from 2016 and 2017, are assumed;

2) sold production of industry:

a) 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2010,

b) 2010 constant prices (2010 average current prices) in 2011–2015,

c) 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing **per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

Description	Abbreviations
Sections	
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Trade; repair of motor vehicles
Accommodation and food service activities	Accommodation and catering
Divisions	
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	Manufacture of metal product

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

Aneks
Appendix

Wybrane dane o województwie mazowieckim

Selected data on Mazowieckie voivodship

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013
Ludność ^{ab} w tys.	5158	5267	5286	5302	5317
Na 1000 ludności ^b :					
małżeństwa zawarte	5,40	5,80	5,22	5,09	4,55
urodzenia żywe	9,73	11,56	10,86	10,82	10,44
zgony	10,07	10,16	10,06	10,29	10,22
przyrost naturalny	-0,34	1,40	0,79	0,53	0,21
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	2,94	2,54	2,72	2,51	2,52
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d w tys.	1145,4	1299,1	1327,0	1331,3	1327,0
rok poprzedni=100	.	100,9	102,1	100,3	99,7
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	332,5	238,3	246,7	271,9	283,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	13,8	9,7	9,8	10,7	11,1
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	86,8	83,6	83,9	83,4	86,2
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	162	110	119	114	101
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e w %	56,1	58,0	59,5	60,2	59,7
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e w %	47,8	53,7	54,9	55,4	54,9
Stopa bezrobocia według BAEL ^e w %	14,8	7,4	7,9	8,0	8,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d w zł	3170,04	4227,93	4407,27	4530,27	4647,18
rok poprzedni=100	.	101,2	104,2	102,8	102,6
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	.	1174,5	1158,0	1143,1	1133,1
rok poprzedni=100	.	99,0	98,6	98,7	99,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	.	1637,58	1719,97	1813,14	1915,22
rok poprzedni=100	.	106,8	105,0	105,4	105,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	.	915,29	946,81	1014,74	1082,59
rok poprzedni=100	.	104,9	103,4	107,2	106,7
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100):					
ogółem	102,1	102,4	103,7	103,5	100,8
żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	102,9	104,7	104,1	101,9
odzież i obuwie	97,2	98,2	98,6	95,7	94,9
mieszkanie	102,7	102,2	105,1	105,6	101,4
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) ^f z 1 ha w dt	26,4	27,4	25,9	28,3	28,4
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^f w szt.:					
bydło	44,7	54,4 ^g	49,7	52,2	57,0
trzoda chlewna ⁱ	94,9	74,0 ^g	63,6	49,7	50,0

a Stan w końcu roku. b Od 2010 r. dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011. c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. d Dane poprzedzających 2010 r. f Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 105. g Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. h Dane nieostateczne. a As of the end of the year. b Since 2010 data was prepared on the basis of the results of Population and Housing Census 2011. c In case of the international migration with the results from years preceding 2010. f See general notes, item 11 on page 108. g Data of the Agricultural Census as of 30 June. h Non-final data. i In 2005 and

2014	2015	2016	2017	2018	Specification
5335	5349	5366	5385	5403	Population ^{ab} in thous.
					Per 1000 population ^b :
4,68	4,83	4,98	5,05	5,05	marriages contracted
10,73	10,76	11,12	11,51	11,22	live births
10,05	10,30	10,24	10,65	10,89	deaths
0,68	0,45	0,88	0,86	0,33	natural increase
2,46	2,31 ^c	2,42	2,52	3,10	internal and international net migration for permanent residence
1335,0	1353,9	1390,0	1448,0	1499,8	Average paid employment in the enterprise sector ^d in thous.
100,6	101,4	102,7	104,2	103,6	previous year=100
249,8	216,5	188,9	154,1	136,5	Registered unemployed persons ^a in thous.
9,6	8,3	7,0	5,6	4,9	Registered unemployment rate ^a in %
86,9	86,4	86,4	84,9	83,8	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
62	42	31	19	25	Unemployed persons per job offer ^a
61,5	61,2	59,9	60,1	60,4	Activity rate by LFS ^e in %
57,1	57,3	56,6	57,2	58,1	Employment rate by LFS ^e in %
7,2	6,4	5,5	4,8	3,8	Unemployment rate by LFS ^e in %
4845,32	4991,77	5165,96	5427,50	5796,51	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^d in zł
104,3	103,0	103,5	105,1	106,8	previous year=100
1120,0	1122,4	1128,2	1133,4	1174,7	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
98,8	100,2	100,5	100,5	103,6	previous year=100
1991,73	2047,16	2085,81	2141,25	2239,18	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
104,0	102,8	101,9	102,7	104,6	previous year=100
1106,84	1144,30	1150,29	1169,88	1198,27	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł
102,2	103,4	100,5	101,7	102,4	previous year=100
					Price indices of consumer goods and services (previous year=100):
100,0	99,1	99,5	101,9	101,6	total
99,1	98,4	100,8	104,2	102,4	food and non-alcoholic beverages
94,8	95,4	96,1	95,1	96,4	clothing and footwear
101,1	100,4	99,5	101,2	101,6	dwelling
32,1	27,1	29,4	30,8	26,6	Basic cereals (including cereal mixed) yields ^f per 1 ha in dt
					Livestock per 100 ha of agricultural land (as of June) ^f in heads:
60,8	58,8	55,8	57,9	53,7 ^h	cattle
53,3	50,4	47,8	51,5	58,5 ^h	pigs ⁱ

dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat i w latach 2005 i 2011–2013 stan w końcu lipca.

– data for 2014. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Annual average; data are not fully comparable 2011–2013 as of the end of July.

Wybrane dane o województwie mazowieckim (dok.)*Selected data on Mazowieckie voivodship (cont.)*

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni=100):					
ziarna zbóż ^a (bez siewnego)	75,1	125,5	150,8	104,0	88,8
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	119,3	99,8	120,8	115,5	101,5
żywcza rzeźnego wieprzowego	91,1	85,5	116,5	118,4	99,9
Relacje cen skupu ^b 1 kg żywcza wieprzowego do cen targowisko- wych:					
1 kg żyta	13,2	9,6	6,2	7,4	8,5
1 kg jęczmienia	8,9	7,0	5,2	6,1	6,2
Produkcja sprzedana przemysłu ^c (rok poprzedni=100; ceny stałe ^d)	.	106,4	103,9	101,3	107,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^e w tys.	295,2	321,3	328,6	328,5	339,3
rok poprzedni=100	.	100,9	102,2	100,0	103,3
Produkcja sprzedana budownictwa ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	.	103,0	114,3	106,9	78,4
Produkcja budowlano-montażowa ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	.	99,6	111,9	102,9	77,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^e w tys.	77,5	85,5	96,0	101,7	92,9
rok poprzedni=100	.	97,5	112,2	106,0	91,3
Mieszkania oddane do użytkowania	28241	28961	25114	30554	29233
rok poprzedni=100	118,4	74,3	86,7	121,7	95,7
na 1000 ludności	5,5	5,5	4,8	5,8	5,5
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	93,7	102,3	106,1	97,7	98,9
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	.	100,8	110,0	105,7	99,2
Podmioty gospodarki narodowej ^{ef}	601721	681012	675099	699212	724997
rok poprzedni=100	102,8	105,3	99,1	103,6	103,7
w tym spółki handlowe	63588	89319	95912	104836	116949
rok poprzedni=100	105,3	108,0	107,4	109,3	111,6
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	19104	25594	26920	28770	30911
rok poprzedni=100	105,9	105,2	105,2	106,9	107,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinanso- wych ^g w %	.	94,7	95,1	96,1	96,1
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinanso- wych ^g w %:					
brutto	.	5,3	4,9	3,9	3,9
netto	.	4,4	4,1	3,2	3,3
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^g (ceny bieżące) w mln zł	20680,3	29917,4	32508,0	31135,6	35672,4
rok poprzedni=100 (ceny bieżące)	.	94,1	108,7	95,8	114,6

a Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi. b Ceny bieżące bez VAT. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.). e W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Basic including cereal mixed. b Current prices excluding VAT. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d In 2010 – current prices). e In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. f Since 2014 excluding entities for which the persons.

2014	2015	2016	2017	2018	Specification
					Price indices of procurement (previous year=100):
85,8	95,2	96,0	106,0	108,5	cereal grain ^a (excluding sowing seed)
93,4	96,7	95,3	115,3	103,5	cattle for slaughter (excluding calves)
89,3	88,8	109,4	108,7	87,9	pigs for slaughter
					Procurement price ^b per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
8,6	8,0	8,5	8,3	6,9	per kg of rye
6,0	6,1	6,8	7,0	5,8	per kg of barley
100,0	101,7	103,1	108,4	109,2	Sold production of industry ^c (previous year=100; constant prices ^d)
347,3	348,9	353,1	366,7	379,4	Average paid employment in industry ^c in thous.
102,3	100,5	101,2	103,8	103,5	previous year=100
110,1	102,9	105,0	106,5	120,5	Sold production of construction ^c (previous year=100; current prices)
102,8	103,8	93,5	111,9	113,2	Construction and assembly production ^c (previous year=100; current prices)
85,6	81,0	82,5	84,0	90,0	Average paid employment in construction ^c in thous.
92,2	94,6	101,9	101,7	107,2	previous year=100
30670	29227	36049	37274	41078	Dwellings completed
104,9	95,3	123,3	103,4	110,2	previous year=100
5,8	5,5	6,7	6,9	7,6	per 1000 population
91,6	91,8	82,5	84,7	79,1	average useful floor area per dwelling in m ²
100,7	95,6	101,1	108,0	106,4	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
742172	766030	788008	809369	816423	Entities of the national economy ^{ef}
102,4	103,2	102,9	102,7	100,9	previous year=100
127823	142530	158490	171229	159027	of which commercial companies
109,3	111,5	111,2	108,0	92,9	previous year=100
33332	33919	36236	37972	31618	of which with foreign capital participation
107,8	101,8	106,8	104,8	83,3	previous year=100
96,4	95,7	95,1	94,5	95,4	Cost level indicator in non-financial enterprises ^g in %
					Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^g in %:
3,6	4,3	4,9	5,5	4,6	gross
3,0	3,6	4,1	4,7	3,7	net
41345,5	47791,1	37671,3	40808,1	46896,0	Investment outlays of non-financial enterprises ^g (current prices) in mln zł
115,9	115,6	78,8	108,3	114,9	previous year=100 (current prices)

9 osób. d W 2010 r. – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.), w latach 2011–2015 – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.), od 2016 r. – f Od 2014 r. bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. g Dane dotyczą podmiotów

2005 constant prices (2005 average current prices), in 2011–2015 – 2010 constant prices (2010 average current prices), since 2016 – 2015 constant prices (2015 average information about the business address does not exist in the REGON register. g Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49

Wybrane dane o województwie mazowieckim według miesięcy

Selected data on Mazowieckie voivodship in months

Wyszczególnienie a – 2017 b – 2018		I	II	III	IV	V	VI
Ludność ¹ w tys.	a	.	.	.	.	.	5373
	b	.	.	.	.	.	5392
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ² w tys.	a	1440,9	1444,6	1443,0	1444,6	1444,6	1447,7
	b	1489,9	1488,9	1489,1	1490,3	1489,5	1491,2
poprzedni miesiąc=100	a	102,6	100,3	99,9	100,1	100,0	100,2
	b	101,8	99,9	100,0	100,1	99,9	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,6	105,2	104,7	104,6	104,5	104,4
	b	103,4	103,1	103,2	103,2	103,1	103,0
Bezrobotni zarejestrowani ¹ w tys.	a	196,3	194,5	187,7	179,7	174,1	168,3
	b	160,5	159,1	154,7	148,9	144,2	140,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego ¹ w %	a	7,1	7,1	6,8	6,6	6,4	6,2
	b	5,7	5,7	5,5	5,3	5,2	5,0
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	a	20690	18991	25103	20409	22037	21476
	b	22610	18430	21274	18924	20818	18696
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ¹	a	17	18	14	16	12	12
	b	12	14	15	12	11	13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ² w zł	a	5172,24	5248,94	5603,50	5512,55	5263,45	5354,43
	b	5552,33	5572,87	6041,44	5861,48	5620,57	5744,19
poprzedni miesiąc=100	a	95,2	101,5	106,8	98,4	95,5	101,7
	b	95,1	100,4	108,4	97,0	95,9	102,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,5	102,9	102,8	103,3	103,5	104,5
	b	107,3	106,2	107,8	106,3	106,8	107,3
Wskaźnik cen:							
towarów i usług konsumpcyjnych:							
analogiczny okres poprzedniego roku=100	a	.	.	101,8 ³	.	.	101,9 ⁴
	b	.	.	101,5 ³	.	.	101,7 ⁴
skupu ziarna zbóż ⁷ :							
poprzedni miesiąc=100	a	101,3	103,3	105,4	98,7	101,8	95,4
	b	99,9	96,4	103,1	100,6	99,8	101,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,5	104,9	110,7	112,6	114,1	108,0
	b	102,4	95,6	93,5	95,3	93,4	99,5
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):							
poprzedni miesiąc=100	a	102,5	103,1	101,7	98,2	102,2	99,5
	b	96,8	95,4	89,8	118,2	100,8	99,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,4	103,4	118,9	106,4	106,4	106,1
	b	107,5	99,4	87,8	105,7	104,2	104,3
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:							
poprzedni miesiąc=100	a	98,0	97,2	103,5	109,2	101,8	101,7
	b	92,5	103,8	103,4	98,5	97,8	105,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	122,8	115,6	116,4	131,6	122,6	113,7
	b	86,1	92,0	91,9	82,9	79,7	82,5

1 Stan w końcu okresu. 2 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 3–6 Dane dotyczą okresów (miesięcy):
 1 As of the end of the period. 2 Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. 3–6 Data concern periods (months):

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2017 b – 2018	
.	.	.	.	.	5385	a	Population ¹ in thous.
.	.	.	.	.	5403	b	
1456,9	1457,5	1460,0	1454,8	1458,7	1463,4	a	Average paid employment in the enterprise sector ² in thous.
1495,1	1497,7	1497,5	1496,5	1502,6	1507,0	b	
100,6	100,0	100,2	99,6	100,3	100,3	a	previous month=100
100,3	100,2	100,0	99,9	100,4	100,3	b	
104,9	104,8	104,8	104,3	104,1	104,2	a	corresponding month of previous year=100
102,6	102,8	102,6	102,9	103,0	103,0	b	
167,1	165,9	162,4	153,8	153,3	154,1	a	Registered unemployed persons ¹ in thous.
139,5	139,2	136,7	133,6	134,8	136,5	b	
6,1	6,1	5,9	5,6	5,6	5,6	a	Registered unemployment rate ¹ in %
5,0	5,0	4,9	4,8	4,8	4,9	b	
20811	22888	23920	23880	19860	14918	a	Job offers declared during month
16753	18801	14559	16649	16075	10329	b	
12	12	13	11	12	19	a	Registered unemployed persons per job offer ¹
12	11	13	13	12	25	b	
5388,73	5309,84	5291,54	5573,79	5432,43	5841,31	a	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ² in zł
5753,98	5696,63	5636,60	5938,87	5836,70	6087,21	b	
100,6	98,5	99,7	105,3	97,5	107,5	a	previous month=100
100,2	99,0	98,9	105,4	98,3	104,3	b	
105,6	105,2	104,8	106,7	105,7	107,5	a	corresponding month of previous year=100
106,8	107,3	106,5	106,5	107,4	104,2	b	
							Price indices of:
							consumer goods and services:
.	.	101,8 ⁵	.	.	102,2 ⁶	a	corresponding period of previous year=100
.	.	101,9 ⁵	.	.	101,4 ⁶	b	
							procurement of cereal grain ⁷ :
93,1	96,8	105,6	93,1	104,5	106,1	a	previous month=100
96,4	109,4	106,9	103,7	103,2	96,6	b	
103,6	105,5	108,0	101,7	102,5	103,9	a	corresponding month of previous year=100
103,1	116,4	117,9	131,4	129,8	118,1	b	
							procurement of cattle for slaughter (excluding calves):
100,9	101,0	102,7	97,1	103,7	100,6	a	previous month=100
98,6	100,0	96,0	102,9	99,3	98,5	b	
109,9	110,6	114,2	115,6	117,5	113,8	a	corresponding month of previous year=100
101,9	100,9	94,3	99,9	95,7	93,8	b	
							procurement of pigs for slaughter:
96,7	101,3	96,8	90,3	97,1	98,6	a	previous month=100
101,0	102,1	97,1	93,2	96,3	103,2	b	
103,3	104,7	100,9	96,4	97,6	91,3	a	corresponding month of previous year=100
86,2	86,9	87,2	90,0	89,2	93,4	b	

3 – I–III, 4 – IV–VI, 5 – VII–IX, 6 – X–XII. 7 Podstawowych łącznie z mieszkankami zbożowymi (bez ziarna siewnego).

3 – I–III, 4 – IV–VI, 5 – VII–IX, 6 – X–XII. 7 Basic including creal mixed (excluding sowing seed).

Wybrane dane o województwie mazowieckim według miesięcy (dok.)

Selected data on Mazowieckie voivodship in months (cont.)

Wyszczególnienie a – 2017 b – 2018		I	II	III	IV	V	VI
Relacja ceny skupu ¹ 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	a	9,3	8,6	8,6	9,2	9,1	8,6
	b	6,8	6,7	7,0	7,1	6,9	7,6
Produkcja sprzedana przemysłu ² (ceny stałe):							
poprzedni miesiąc=100	a	94,6	94,8	120,4	85,1	101,7	105,5
	b	105,5	95,5	110,5	89,6	100,4	100,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	109,6	100,6	112,4	102,4	108,3	110,3
	b	114,9	115,8	106,3	111,9	110,5	105,6
Produkcja budowlano-montażowa ² (ceny bieżące):							
poprzedni miesiąc=100	a	33,3	105,1	164,1	98,3	120,7	119,3
	b	46,9	85,4	156,2	93,7	122,3	109,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	92,8	102,1	146,1	108,6	109,2	132,9
	b	155,6	126,4	120,4	114,8	116,3	106,4
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	3814	6087	8792	10614	13919	15933
	b	4118	6759	10153	12708	15206	18169
analogiczny okres poprzedniego roku=100	a	135,4	117,0	104,5	88,7	95,5	94,8
	b	108,0	111,0	115,5	119,7	109,2	114,0
Sprzedaż detaliczna towarów ² (ceny bieżące):							
poprzedni miesiąc=100	a	74,4	95,8	117,1	98,6	101,3	100,5
	b	77,8	94,5	114,9	99,6	102,6	104,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	109,5	106,5	111,8	105,4	106,6	103,8
	b	108,7	107,3	105,3	106,3	107,7	111,6
Podmioty gospodarki narodowej ^{3,4}	a	788319	789480	792333	794369	796877	798947
	b	809239	810999	813465	816033	820488	824130
w tym spółki handlowe	a	159858	160943	162058	162978	164044	164629
	b	172192	173282	174047	175114	175927	176792
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	a	36375	36524	36647	36724	36883	37044
	b	38051	38130	38203	38289	38352	38503
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ⁵ :							
brutto w %	a	.	.	5,1	.	.	6,3
	b	.	.	4,5	.	.	5,2
netto w %	a	.	.	4,1	.	.	5,4
	b	.	.	3,5	.	.	4,3
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ⁵ (ceny bieżące) w mln zł	a	.	.	5799,0	.	.	14790,4
	b	.	.	6781,1	.	.	16867,8
analogiczny okres poprzedniego roku=100 (ceny bieżące)	a	.	.	95,9	.	.	101,3
	b	.	.	116,9	.	.	114,0

1 Ceny bieżące bez VAT. 2 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 3 W rejestrze REGON; bez osób zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. 4 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane 1 Current prices excluding VAT. 2 Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. 3 In the REGON register; excluding the REGON register. 4 Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2017 b – 2018	
8,4	8,7	8,0	7,6	7,3	7,1	a	Procurement price ¹ per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye
7,7	7,6	6,9	6,4	6,1	6,3	b	
							Sold production of industry ² (constant prices):
91,2	108,1	104,5	106,4	102,5	93,0	a	previous month=100
99,4	101,9	100,1	111,5	100,1	95,2	b	
107,5	108,8	107,6	114,2	111,5	103,0	a	corresponding month of previous year=100
115,1	108,5	103,9	108,9	106,3	108,9	b	
							Construction and assembly production ² (current prices):
111,4	78,4	110,8	105,6	103,6	128,2	a	previous month=100
110,8	90,2	107,7	123,6	91,3	111,0	b	
122,9	121,8	107,3	122,8	117,0	110,5	a	corresponding month of previous year=100
105,8	121,7	118,2	138,3	121,9	105,6	b	
18567	22056	24872	29894	33903	37274	a	Dwellings completed (since the beginning of the year)
22143	26293	28817	32659	35677	41078	b	
92,8	95,2	95,9	98,3	101,9	103,4	a	corresponding period of previous year=100
119,3	119,2	115,9	109,2	105,2	110,2	b	
							Retail sale of goods ² (current prices):
101,4	100,5	100,0	102,7	100,4	118,0	a	previous month=100
100,3	101,1	96,0	105,9	99,0	111,7	b	
105,8	106,7	108,7	107,1	110,6	104,0	a	corresponding month of previous year=100
110,4	111,0	106,5	109,8	108,2	102,4	b	
800237	802657	804233	806083	807734	809369	a	Entities of the national economy ³⁴
798247	802573	806402	810374	813613	816423	b	
165371	166652	167819	168923	169983	171229	a	of which commercial companies
154135	155389	156173	157209	158138	159027	b	
37168	37326	37490	37639	37734	37972	a	of which with foreign capital participation
30882	31018	31175	31337	31511	31618	b	
							Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ⁵ :
.	.	6,0	.	.	5,5	a	gross in %
.	.	5,3	.	.	4,6	b	
.	.	5,0	.	.	4,7	a	net in %
.	.	4,4	.	.	3,7	b	
.	.	24958,9	.	.	40808,1	a	Investment outlays of non-financial enterprises ⁵ (current prices) in mln zł
.	.	28178,5	.	.	46896,0	b	
.	.	103,5	.	.	108,3	a	corresponding period of previous year=100 (current prices)
.	.	112,9	.	.	114,9	b	

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. 4 Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca prezentowane są narastająco.

persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. 4 Excluding entities for which the information about the business address does not exist in

